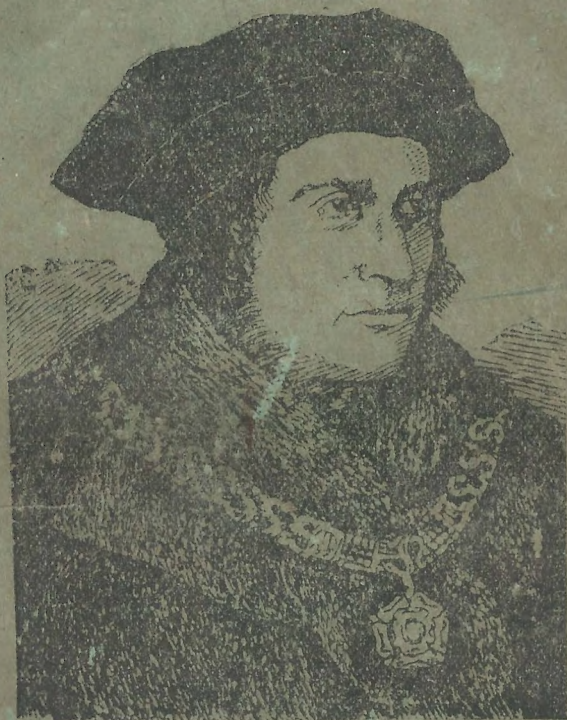

സർ തോമസ് മോർ

305

എ. സി. ചാക്കോ

305

PRICE Re 1-

Thomas K. A.
Ramanthara

സർ തോമസ് മോർ

പണ്ഡിതൻ,
ഗുണകാരൻ, മഹാമാത്രൻ,
ധർമ്മധീരൻ, വിശുദ്ധൻ.

306

ഗുണകർത്താവു,
ഐ. സി. ചാക്കോ.

Publishers:
L. J. FERNANDEZ & SONS,
CITY PRESS, TRIVANDRUM.

1948

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AT HARVARD UNIVERSITY

1895

RECEIVED

NOV 11 1895

305

306

മുഖവുര

സർ തോമസ് മോർ സംഭവവിഹിതമായ ഒരു കാലത്തു് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഉന്നതസ്ഥാനങ്ങൾ വഹിച്ചിരുന്നവർക്കായിരുന്നുവെന്നു രാജ്യപരിത്രജ്ഞന്മാർക്കെല്ലാം അറിയാം. അദ്ദേഹം ഒരു പണ്ഡിതനും സാഹിത്യകാരനുമായിരുന്നുവെന്നു് സാഹിത്യപരിത്രജ്ഞന്മാർക്കുമാറിയാം. എന്നാൽ അദ്ദേഹം ഒരു ധർമ്മധീരനും ദിനാനുകമ്പിയും മഹാപുണ്യവാദനുമായിരുന്നുവെന്നുള്ള വാസ്തവം മിക്കവാർക്കും അജ്ഞാതമായിരിക്കണം.

അദ്ദേഹം മരിച്ചിട്ടു നാനൂറുവർഷം തികയുന്ന ഈയാണ്ടിൽ കത്തോലിക്കാസഭയുടെ പരമാദ്ധ്യക്ഷനായ മാർപാപ്പാ, തോമസ് മോർ വിതുലനാണെന്നു പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. ഈ പ്രഖ്യാപനത്തിന്റെ അർത്ഥം അതിഗംഭീരമാകുന്നു. ക്രിസ്തീയസഭയിൽ വിതുലരായി ഗണിക്കപ്പെടുന്ന പത്തേന്മാർക്കു് ആരാധനകളിലുള്ള സ്ഥാനം ഉന്നതമാകുന്നു. അവരുടെ നാമങ്ങളിൽ പള്ളികൾ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെടുന്നു; ക്രിസ്തീയപണ്ഡിതന്മാരിൽ അവരുടെ സ്തംഭങ്ങളായി പ്രത്യേകദിനങ്ങളും പ്രത്യേകകർമ്മങ്ങളും വിധിക്കപ്പെടുന്നു; അവരുടെ പ്രതിമകൾക്കു് ദേവാലയങ്ങളിൽ പ്രതിഷ്ഠ ലഭിക്കുന്നു. കീർത്തിമാന്മാരായ ചക്രവർത്തികൾ, രാജാക്കന്മാർ മുതലായ മഹാരഥന്മാരെ ലോകം കൂലകൃമെന്ന വിസ്മരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഒരു വിതുലനെ ക്രിസ്തീയസഭ ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കുന്നില്ല.

തോമസ് മോർ വിതുലനാണെന്നുള്ള പ്രഖ്യാപനം അദ്ദേഹത്തെ ലോകത്തിന്റെ നയനങ്ങൾക്കു് ഇപ്പോൾ ഏകലക്ഷ്യമാക്കിത്തീർത്തീടുന്നു. സാധാരണമായി വിതുലപദത്തെ പ്രാപിക്കുന്നവർ ലോകത്തെ തൃജിച്ച് മഹാതാപസന്മാരായി ജീവിക്കുന്നവർക്കുവരുന്നു. ലോകവ്യവഹാരങ്ങളിൽ ഇപ്രകാരം ഗുഹസ്ഥന്മാരായി ജീവിക്കുന്നവർ ഈ പദത്തിനർഹന്മാരായി

ത്തിരുന്നതു് അസാധാരണസംഭവമാണു്. ലോകവ്യവഹാരങ്ങളിൽ മുഴുകിയിരുന്നപ്പോഴും ഈശ്വരഭക്തിയും ടിന്നനേകവയും ധർമ്മവിതേപവും തോമസ് മോറിൽ പ്രശ്നപ്പെട്ടിരുന്നു.

യാതൊരാൾക്കു് തിന്മവേണ്ടി തോമസ് മോർ തന്റെ പ്രാണങ്ങളെ ത്യജിച്ചുവോ ആ ആൾക്കും സർവ്വമനുഷ്യർക്കും സർവ്വകാലത്തുമാണെന്നു ഞാൻ ഭാവിിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ മോറിന്റെ ഈ പ്രാണശ്യാഗത്തിൽ ധർമ്മബുദ്ധികളായ സകല മതക്കാരുടെയും ബഹുമാനത്തെ ആകർഷിക്കുന്ന ഒരു തത്വം അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. സത്യമെന്ന നമുക്കു ബോധമുള്ള ആൾക്കു് തിന്മനിന്നു് പ്രലോഭനങ്ങളാൽ വശിക്രമരായിട്ടോ ഭിഷണങ്ങളാൽ സംരൂപസ്തരായിട്ടോ നാം വൃഥാപലിക്കരുതെന്നുള്ളതാണു് ആ തത്വം. തോമസ് മോറിന്റെ ജീവചരിത്രം ഈ ഉത്തമതത്വത്തെ നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ഏകാഗ്രചിത്തനായ ഒരു ഭ്രാന്തിമാനായിരുന്നെന്നും അപണ്ഡിതനായിരുന്നെന്നും അരാധിക്കുന്നായിരുന്നെന്നും അലഘുഭോഗനായിരുന്നെന്നും ഭഗവാനായിരുന്നെന്നും ആർക്കും പറയുവാൻ സാധിക്കുകയില്ല.

തോമസ് മോർ വീഴ്ചക്കാരനാണെന്നുള്ള പ്രഖ്യാപനം നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രത്തെക്കുറിച്ച് ലോകത്തിലെങ്ങും ആവിർഭവിച്ചിരിക്കുന്ന ജിജ്ഞാസയാണു് ഏതെങ്കിലും പ്രയത്നത്തിന്റെ മുഖ്യകാരണം.

ഈ ജീവചരിത്രത്തിന്നു് ആധാരമായ വൃത്താന്തങ്ങൾ മിക്കവാറും ഞാൻ ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നതു് ക്രിസ്റ്റോഫർ ഹോളിസ് (Christopher Hollis) ഈയിടെ ഏഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കുന്ന "സർ തോമസ് മോർ" (Sir Thomas More) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ നന്നാണു്. ആ ഗ്രന്ഥകാരന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളും ഈ പുസ്തകത്തിലേക്കു സംക്രമിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു വരാം.

ത. രവനന്ദപുരം,
1935 ആഗസ്റ്റ് 9-ാം തീയതി

ഐ. സി. ചാക്കോ

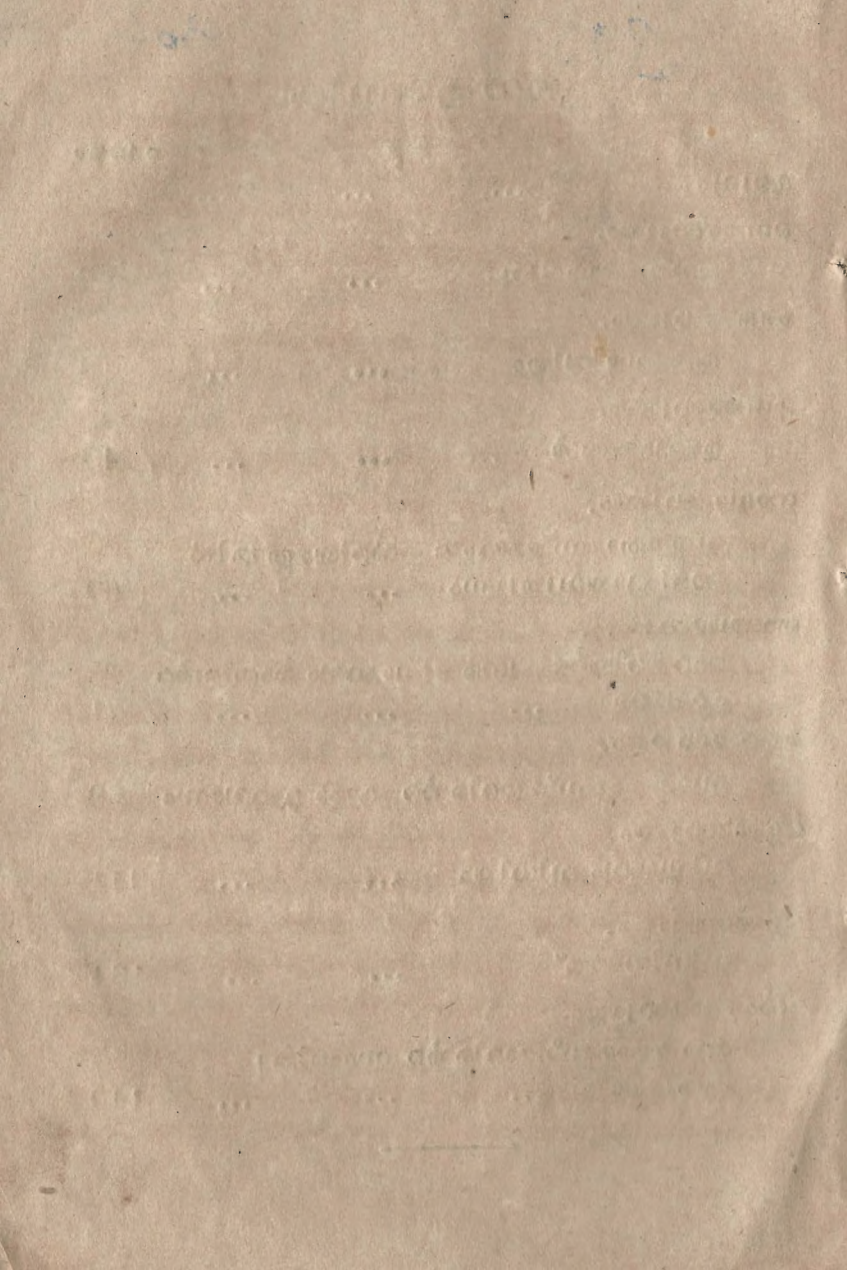
305

306

അനുക്രമണിക

പക്ഷം

മുഖവും	3
ഒന്നാമദ്ധ്യായം.				
ജന്മവും ബാല്യവും	7
രണ്ടാമദ്ധ്യായം.				
കുടുംബജീവിതം	19
മൂന്നാമദ്ധ്യായം.				
ഉദ്യോഗങ്ങൾ	40
നാലാമദ്ധ്യായം.				
സർ തോമസ് മോറും ഫെൻറിയും തമ്മിൽ	60
അഭിപ്രായവ്യത്യാസം				
അഞ്ചാമദ്ധ്യായം.				
ഫെൻറിയുടെ പുനർവിവാഹവും അതിന്റെ	71
ഫലങ്ങളും				
ആറാമദ്ധ്യായം.				
സർ തോമസ് മോറിന്റെ കൗശലാത്മകവാസം	89
ഏഴാമദ്ധ്യായം.				
വിശ്വാസവും വിധിയും	111
എട്ടാമദ്ധ്യായം.				
വിധിനടത്തു്	134
ഒൻപതാമദ്ധ്യായം.				
സർ തോമസ് മോറിന്റെ സാഹിത്യ	140
കൃതികൾ				

സർ തോമസ് മോർ

ഒന്നാം അദ്ധ്യായം

306

ജന്മവും ബാല്യവും

സർ തോമസ് മോർ ജനിച്ചത് ഏതാണ്ടിലാണെന്നു കൃത്യമായി പറയാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രം എഴുതിയിട്ടുള്ളവരുടെയിടയിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. അദ്ദേഹം ജനിച്ചത് ഹർവാർഡ്-ലാണെന്നായിരുന്നു ആദ്യത്തെ അഭിപ്രായം. എന്നാൽ പിന്നീട് കണ്ടുകിട്ടിയ ഒരു രേഖയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനം ഇംഗ്ലണ്ടിലെ രാജാവായ “എഡ്വേർഡ് ചതുർത്ഥന്റെ ഭരണത്തിന്റെ പതിനേഴാം വർഷം ഫെബ്രുവരി ൧-ാംനു വെള്ളിയാഴ്ചയാണ്” എന്നു കാണുന്നു. എഡ്വേർഡ് ചതുർത്ഥന്റെ ഭരണത്തിന്റെ പതിനേഴാം വർഷം ഫർവ്വെ ആയിരുന്നു. എന്നാൽ ആ ആണ്ടിലെ ഫെബ്രുവരി മാസം ൧-ാംനു ഒരു വെള്ളിയാഴ്ചയല്ല; ഫർവ്വെ ഫെബ്രുവരി ൧-ാംനു വെള്ളിയാഴ്ചയാണ്. ആയതുകൊണ്ട് തോമസിന്റെ ജനനം വെള്ളിയാഴ്ചയായിരുന്നെങ്കിൽ അത് ഫർവ്വെ-ൽ ആയിരുന്നിരിക്കണം. നവീനമായി കണ്ടുകിട്ടിയ ഈ രേഖയിൽ വെള്ളിയാഴ്ചയെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു തെറ്റായിരിക്കണമെന്നു സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ട് ഇപ്പോൾ ഗ്രന്ഥകാ

രമാർ സർതോമസിന്റെ ജനനം ൧൪൭൮-ൽ ആയിരുന്നുവെന്നാണ് സാധാരണമായി പ്രസ്താവിക്കുന്നത്.

തോമസ് മോറിന്റെ കുടുംബം പ്രഖ്യാതമായിട്ടുള്ളതല്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തന്റെ പിതാവിനെക്കുറിച്ചെഴുതിയിരിക്കുന്നത് “പ്രഖ്യാതമല്ലെങ്കിലും മാന്യമായ കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചവൻ” എന്നാകുന്നു. തോമസിന്റെ ജനനകാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവായ ജോൺമോർ, ലിംകൺസ് ഇൻ (Lincoln's Inn) എന്നു പറയുന്ന ബാരിസ്റ്റർ സമാജത്തിന്റെ ബെട്ളർ ആയിരുന്നു. ബെട്ളർ എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഇപ്പോൾ ആ ശബ്ദത്തിനു സാധാരണമായുള്ള അർത്ഥത്തിൽ നീചനായ ഒരു ഭൂതൻ എന്നു നാം ധരിക്കരുതു്. ഗുരുകുലത്തിൽ താമസിക്കുന്ന ശിഷ്യന്മാർ ഭൂതപ്രയോഗമായ ഗുരുശുശ്രൂഷ ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് ആ കാലത്തു് ബാരിസ്റ്റർസ്ഥാനാത്മികൾ ഇങ്ങനെയുള്ള നീചോദ്യോഗങ്ങൾ വഹിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ജോൺമോറിന്റെ ബെട്ളർജോലി ബാരിസ്റ്റർ സ്ഥാനാത്മികത്വത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗവിശേഷം മാത്രമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം യഥാകാലം ഒരു ബാരിസ്റ്ററായിത്തീരുകയും, വളരെക്കാലം വിജയകരമായി കോടതികളിൽ വ്യവഹരിച്ചതിന്റെശേഷം, ൧൫൧൭-ൽ, കോമൺപ്ലീസ് (Common Pleas) കോടതിയിലും ൧൫൨൦-ൽ കിങ്സ് ബെഞ്ചി (King's Bench)ലും ഒരു ജഡ്ജിയായി തീരുകയും ചെയ്തു. ജോൺമോർ ഇങ്ങനെ ജഡ്ജിയായിരിക്കുമ്പോൾ തന്റെ മകനായ തോമസ് മോർ തന്റെ മേലാവായി ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ചാൻസല്ലർ (Chancellor) ആയിത്തീർന്നു.

തോമസ് മോറിൻ മൂന്നു വിമാതാക്കന്മാർ ഉണ്ടാകുന്ന തിനിടയായി. ജോണിന്റെ ആദ്യഭാര്യയുടെ ഏകപുത്രനായിരുന്നു തോമസ്. തോമസിന്റെ സഹോദരീയായ എലീസബത്ത് തോമസിനെക്കാൾ നാലുവയസ്സിനുള്ളതായിരുന്നു. ഈ സഹോദരി ശൈശവത്തിലേ മരിച്ചുപോയി. ഈ സഹോദരിയുടെ ജനനവേളയിലൊ അതുകഴിഞ്ഞു അധികം താമസിയാതെയൊ തോമസിന്റെ അമ്മ മരിച്ചുപോയി. തോമസ് മോറിന്റെ യാതൊരു ലേഖനത്തിലും തന്റെ അമ്മയെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സ്മരണയും രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ തനിക്കു ഓർമ്മ വെക്കുന്നതിനു മുൻപു ആ സ്ത്രീ മരിച്ചുപോയെന്നു ഉറപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. ജോൺ മോറിന്റെ ഈ ഭാര്യയുടെ മരണത്തിനു ശേഷം അദ്ദേഹം മൂന്നു സ്ത്രീകളെ വിവാഹം ചെയ്തു.

തോമസ് മോർ വിദ്യാഭ്യാസം ആരംഭിച്ചത് ട്രെയ്സ് നീഡിൽ സ്റ്റ്രീറ്റിൽ (Threadneedle Street) സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്ന സെൻറൽ അന്തോണിസ്കൂൾ എന്ന പള്ളിക്കൂടത്തിലാണ്. തോമസ് അവിടെ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയിൽ തന്റെ പിതാവിന്റെ ഉത്സാഹത്താൽ മോട്ടൺ മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ അനുമതിയിൽ ഒരു ജോലികിട്ടി. ഈ മെത്രാപ്പോലീത്താ പാണ്ഡിത്യത്തിലും സ്ഥാനത്തിലും മഹാനായ ഒരാളായിരുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ റിച്ചാഡ് തുതീയൻ ചതിവാ ക്രൂരകർമ്മങ്ങളും കൊണ്ട് രാജാവായിത്തീരുന്ന കാലത്ത് ഇദ്ദേഹം ഇയലൈ (Ely) എന്ന രൂപതയിലെ മെത്രാനായിരുന്നു. ഷേക്സ്പിയർ, റിച്ചാർഡ് തുതീയന്റെ ചരിത്രത്തെ അധികരിച്ചെഴുതിയിട്ടുള്ള നാടകത്തിലെ “ഇയലൈയിലെ മെത്രാൻ” ഇദ്ദേഹമാണ്.

റിച്ചാഡിന്റെ കൃത്യമായ മറുപടി നിമിത്തം മോർട്ടൺ ആ രാജാവിനോടു് അനുകമ്പയുള്ളവനല്ലായിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, റിച്ചാഡിന്റെ പ്രതിയോഗിയായി പിന്നീടു് ഫെൻറിസപ്തമനായിത്തീർന്ന ഫെൻറി ട്യൂഡോറിന്റെ (Henry Tudor) പക്ഷവർത്തിയുമായിരുന്നു. ഫ്ലൂ-ൽ ബോസ"വർത്തിൽ (Bosworth) വച്ചു നടന്ന യുദ്ധത്തിൽ റിച്ചാർഡു ഫനിക്കപ്പെടുകയും അനന്തരം ഫെൻറി ട്യൂഡോർ രാജാവായിത്തീരുകയും ചെയ്തപ്പോൾ മോർട്ടൺ പ്രതാപവും ആരംഭിച്ചു. ഫ്ലൂ-ൽ ഇദ്ദേഹം കാൻറർബറിയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തായായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഒരു വൈദികൻ ലഭിക്കാവുന്ന സ്ഥാനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതമായിട്ടുള്ളതാണ് ഇതു്. ഈ മഹാസ്ഥാനഭാഗത്തോടുകൂടെത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തെ ഫെൻറി തന്റെ ചാൻസെല്ലറായും നിയമിച്ചു. വൈദികരംഗത്തിൽ കാൻറർബറി മെത്രാപ്പോലീത്താ സ്ഥാനമെന്നതു പോലെതന്നെ ലെഗുകീകരംഗത്തിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ സ്ഥാനമാണ് ചാൻസെല്ലർസ്ഥാനം. ഈ സ്ഥാനങ്ങൾ രണ്ടും ഒരാളിൽ സമ്മേളിച്ചാൽ ആ ആളിന്റെ പ്രതാപം എത്രയോ മഹത്തായിരിക്കും! ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യാഭിമാഹാത്മ്യങ്ങളെ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടു് മാർപാപ്പാ ഇദ്ദേഹത്തെ ഫ്ലൂ-ൽ ഒരു കർദ്ദിനാളായി ഉയർത്തുകയും ചെയ്തു. പാപ്പായുടെ സ്ഥാനം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ കത്തോലിക്കാവൈദികന്മാർക്കു് കിട്ടാവുന്നതിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ സ്ഥാനമാണ് കർദ്ദിനാൾ സ്ഥാനം.

നമ്മുടെ തോമസ്, മോർട്ടൺ ഒരു ബാലഭൃത്യനായിട്ടാണ് നിയമിക്കപ്പെട്ടതു്. ഉന്നതമായ പരിശീലനം

ലഭിക്കുന്നതിനായി പ്രഭുകുടുംബങ്ങളിലെ ബാലന്മാർ പോലും രാജാക്കന്മാർ മുതലായ മഹാനാഥന്മാരുടെ പരിചരകന്മാരായി സേവിക്കാറുണ്ട്. ഈ ബാലഭൂതന്മാരുടെ ജോലി തങ്ങളുടെ യജമാനന്മാരെ വസ്രൂധാരണത്തിൽ സഹായിക്കുക, ഭക്ഷണസമഗ്രത ശുശ്രൂഷിക്കുക, എന്നിങ്ങനെ യജമാനന്മാരോടു അടുത്ത പരിചയം സിദ്ധിക്കത്തക്ക കൃത്യങ്ങളാകുന്നു. തോമസിന്റെ ബുദ്ധിവിശേഷത്തെ മോർട്ടൺ അചിരേണ മനസ്സിലാക്കി. ഒരിക്കൽ മോർട്ടൺ ചില അതിഥികളോടുകൂടെ ഭക്ഷണം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ തോമസിനെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചു: “ഈ മേശയിൽ നമ്മെ ശുശ്രൂഷിക്കുന്ന ബാലൻ അതുഭൂതകനോയ ഒരു മനുഷ്യനായിത്തീരുന്നതാണ്; അതു കാണാൻ ആരെല്ലാം ജീവിച്ചിരിക്കുമെന്നറിഞ്ഞുകൂടാ”. പാണ്ഡിത്യം, സ്വഭാവശുദ്ധി, അഭിപ്രായദാർഢ്യം, ധൈര്യം ഇതുകളിൽ സർ തോമസ് മോർ അതുഭൂതകനായ ഒരു പുരുഷക്ഷേസരിതന്നെ ആയിത്തീർന്നുവെന്നു നമുക്കറിയാമല്ലോ. ഈ മഹാഗുണങ്ങളുടെ ബീജാവാപമുണ്ടായത് കർട്ടിനാൾ മോർട്ടന്റെ പരിചയ്ക്കയിൽ ആയിരിക്കാം. യോഗ്യക്ഷേത്രത്തിൽ ആ ബീജങ്ങൾ ശോഭനഫലങ്ങളെ ജനിപ്പിച്ചു വൃക്ഷങ്ങളായിത്തീർന്നു.

തോമസിന്റെ ബുദ്ധിഭവഭവത്താൽ അപഹൃതചിത്തനായിത്തീർന്ന മോർട്ടൺ, തോമസിനെ ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി ഓക്സഫോർഡു സർവ്വകലാശാലയിലേയ്ക്കുയച്ചു. അന്ന് ഓക്സഫോർഡിൽ കാൻറർബറി കോളേജ് ഏതെന്നൊരു കോളജുണ്ടായിരുന്നു. അതു്

കാൻറർബറിയിലെ ക്രൈസ്റ്റ് ചർച്ച് എന്ന സന്യാസാശ്രമം വകയായ ഒരു സ്ഥാപനമായിരുന്നു. കാൻറർബറിയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്താ എന്ന നിലയിൽ മോർട്ടൺ ആ കോളേജിന്റെ അധിപതിയുമായിരുന്നു. തോമസ് മോർ ഈ കോളേജിലാണു ചേർന്നത്. ഈ വിദ്യാലയം ഗ്രീക്കുഭാഷാഭ്യാസനത്തിൽ പ്രത്യേകം താല്പര്യം കാണിച്ചിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം അഭ്യസിക്കുന്നതിൽ തോമസിനു പ്രത്യേകം വാസനയും ഉത്സാഹവുമുണ്ടായിരുന്നു. തോമസ് രണ്ടു വർഷം മാത്രമേ ഓക്സ്ഫോർഡിൽ താമസിച്ചു പഠിച്ചുള്ളൂ. പക്ഷിലും പിൽക്കാലങ്ങളിൽ ഗ്രീക്കുഭാഷയിൽ അതിവിദഗ്ദ്ധനായിത്തീർന്നിരുന്ന അടിസ്ഥാനം ആ കാലത്തിൽ ഉറപ്പിക്കപ്പെട്ടു.

സംസ്കൃതഭാഷയും ആവശ്യമാണെന്നു അല്പയോ എന്നു ഇപ്പോൾ ഇൻഡ്യയിൽ ഒരു വാദമുള്ളതുപോലെ ഗ്രീക്കുഭാഷയെക്കുറിച്ച് അക്കാലത്തു യൂറോപ്പിൽ ഒരു വാദമുണ്ടായിരുന്നു. ക്രിസ്തുമതത്താൽ ഉന്മൂലനം ചെയ്യപ്പെട്ട മതങ്ങളുടെ അനുയായികളുടെ ഭാഷയായിരുന്നു ഗ്രീക്ക്. യൂറോപ്പിലെ പലജനങ്ങളും അവരുടെ സന്തതികളായിരുന്നുവെങ്കിലും ഇവർക്കു് ആ പുസ്തകങ്ങൾ നിഷിദ്ധങ്ങളും അനന്തകരണീയങ്ങളുമായിരുന്നു. ക്രിസ്തുമതത്തിന്റെ ആ രാജ്യമായി ക്രിസ്തുമതത്തെ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനു ഉത്സാഹിച്ചിരുന്നവരിൽ പലരും ഗ്രീക്ക്, ലത്തീൻ സാഹിത്യങ്ങളിൽ മാത്രം പണ്ഡിതന്മാർ ആയിരുന്നു. ആ കാലത്തെ ക്രിസ്തീയപ്രേഷിതന്മാരിൽ പലരും ചെറുപ്പത്തിൽ പുസ്തകം

മതാനുയായികൾ ആയിരുന്നതിനാൽ അവർ ആ മതങ്ങളുടെ സാഹിത്യങ്ങളിൽ നിസ്സാരനായിരുന്നതു വിസ്മയകരമല്ല. ഇതുകൂടാതെയും ഗ്രീക്കുസാഹിത്യത്തിനു സാരമായ ഒരു സാഹിത്യം, എന്നു ക്രിസ്ത്യാനികൾക്കില്ലായിരുന്നു. നമ്മുടെ ഈ നാട്ടിൽ ഏകദേശം ഒരു ശതാബ്ദത്തിനു മുൻപുവരെ ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യണമെന്ന ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് സമസ്തതാഭ്യസനമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമില്ലായിരുന്നതുപോലെ ക്രിസ്തുമതത്തിന്റെ ആദിമശതാബ്ദങ്ങളിൽ ഗ്രീക്കു, ലത്തീൻ സാഹിത്യങ്ങളല്ലാതെ ഉന്നതവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു വിഷയമായിട്ടു മറ്റൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ കാലക്രമേണ ക്രിസ്തീയസാഹിത്യങ്ങളും ക്രിസ്തീയകലകളും വർദ്ധിച്ചതിനോടുകൂടെ ഗ്രീക്കുസാഹിത്യം വിസ്തൃതമായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ ൧൪൫൩-ൽ മഹമ്മദീയർ ക്രിസ്തീയരോടൊന്നിച്ച് സംഭാഷണത്തിന്റെ ഒരു തലസ്ഥാനമായിരുന്നതും ഗ്രീക്കുപ്രദേശങ്ങളിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതുമായ കോൺസ്റ്റന്റിനോപ്പോളിസ് (Constantinople) പിടിച്ചടക്കിയപ്പോൾ അവിടെ പുരാതനകാലം മുതലും ശേഖരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഗ്രീക്കുസാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ യൂറോപ്പിന്റെ പാശ്ചാത്യഭാഗങ്ങളിലേക്കു ആനയിക്കപ്പെട്ടു. ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇങ്ങനെ നവീനമായി ആവിർഭവിച്ചപ്പോൾ പുരാതന ഭാഷാസാഹിത്യങ്ങളിൽ പല പണ്ഡിതന്മാരും ഉൽസുകരായിത്തീർന്നു. ഈ സംഭവത്തിനു പുനർജന്മം എന്നർത്ഥമുള്ള റിനെസൻസ് (Renaissance) എന്ന പേരുണ്ടായി. ഏകിലും ക്രിസ്തീയമതത്തോടു യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്ത ഗ്രീക്കുസാഹിത്യങ്ങൾ പഠിക്കുന്നത് അനാവശ്യമാണെന്നു്

അഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നവർ വളരെയുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ കാൻറർബറി കോളജിന്റെ ഒരു മേലാവായ ക്രൈസ്റ്റ് ചർച്ച് സന്യാസശ്രമത്തിന്റെ പ്രിയോർ (Prior) സെല്ലിങ്ങ് (Sellyng), മോർട്ടൺ മെത്രാപ്പോലീത്താമുതലായവർ ഗ്രീക്കുഭാഷാപ്രണ്യയികളും ആ ഭാഷയുടെ അഭ്യസനത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്നവരുമായിരുന്നു. സർ തോമസ് മോർ തന്നെ പില്ക്കാലങ്ങളിൽ ഗ്രീക്കു ഭാഷാഭ്യസനത്തെ വാദങ്ങൾ കൊണ്ടും മാതൃകകളെങ്കിലും പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച ഒരുവനാണ്.

ഗ്രീക്കു പഠനവും പാണ്ഡിത്യസമ്പാദനവും എല്ലാം നല്ലതു തന്നെ; എന്നാൽ വിശപ്പും ദാഹവും ശമിപ്പിക്കാൻ ഇവ പര്യാപ്തമല്ലല്ലോ. ഇങ്ങനെയുള്ള അഭിപ്രായമുള്ളവനായിരുന്നു തോമസിന്റെ പിതാവ്. തോമസ് ഒരു ബാരിസ്റ്ററായി കോടതികളിൽ വ്യവഹരിക്കേണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായം. ആയതുകൊണ്ട് തോമസ് തന്റെ പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ ഓക്സ്ഫോർഡിലെ പഠനം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നു. അതിന്റെശേഷം അവൻ നിയമപഠനത്തിനായി ലിങ്കൺസിന്നിന്റെ ഒരു ശാഖയായിരുന്ന ന്യൂ ഇന്നിൽ (New Inn) ചേർന്നു. അവിടെ രണ്ടുവർഷം കഴിച്ചതിന്റെ ശേഷം ലിങ്കൺസിന്നിൽത്തന്നെ ചേർന്നു. അവിടെനിന്നും തോമസ് ഒരു ബാരിസ്റ്ററായിത്തീർന്നു. ഏതാണ്ടിലാണ് ബാരിസ്റ്ററായതെന്നുള്ളതിന്നു തെളിവൊന്നും കിട്ടിയിട്ടില്ലെങ്കിലും അസാധാരണ വേഗത്തിൽ തോമസ് ആ ബിരുദം സമ്പാദിച്ചുവെന്ന് ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നു.

വക്കീൽപണി തുടങ്ങുന്നവർ എത്രതന്നെ സമത്വം ന്നായിരുന്നാലും ആദ്യം കുറെ കാലത്തേക്ക് അവർക്ക് ചെലവു കഴിക്കുന്നതിനു മറ്റു മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കണമല്ലോ. വക്കാലത്തുപണി തുടങ്ങിയതിന്റെ ശേഷം കുറെ വർഷത്തേക്ക് തോമസ്, ഫർണിവൽസ് ഇന്നിൽ (Furnivals Inn) നിയമശാസ്ത്ര പ്രാസംഗികനായിട്ടു ജോലി നോക്കിയിരുന്നു.

തോമസ് മോർ കുറെ വത്സരങ്ങൾക്കുള്ളിൽ വിജയിയായ ഒരു വക്കീലായിത്തീർന്നുവെന്നു നമുക്കറിയാം. എന്നാൽ വക്കീൽ പണിയിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സാമത്വം അനിതരസാധാരണങ്ങളായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു സാമത്വങ്ങളിലും ഗുണവിശേഷങ്ങളിലും നിമഗ്നമായിപ്പോയതിനാൽ അതിനെ നാം നമുക്കു നിരീക്ഷണത്തിനു വിഷയമാക്കണമെന്നില്ല. അതിസമത്വനരായ വക്കീലന്മാർ ഇപ്പോൾ ഉള്ളതായും മുൻകാലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നതായും നമുക്കറിയാം. അതിൽ അസാധാരണതപമൊന്നുമില്ലാത്തതിനാൽ അതിന്റെ പ്രതിപാദനം നമുക്കിവിടെ ഉപേക്ഷിക്കാം.

ഉദാഹരണം—തോമസ് മോർ പാർലമെന്റിലെ ഒരു സാമാജികനായിരുന്നു. അന്നു ഇംഗ്ലണ്ടിൽ രാജാവായിരുന്ന ഹെൻറിസ് പ്ലമന്റെ പുത്രിയെ സ്നേഹിപ്പുന്നതിലേ രാജാവിനു വിവാഹം ചെയ്യിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനു വിശേഷവിധിയായി ഒരു ധനാഭ്യർത്ഥന പാർലമെന്റിലെ വന്നതിനെ തോമസ് മോർ ധൈര്യപൂർവ്വം പ്രതിഷേധിക്കുകയുണ്ടായി. ഇതിനാൽ മോറിനു പ്രശസ്തിയുണ്ടായെ

ങ്കിലും അദ്ദേഹം രാജകോപത്തിന് പാത്രമായി ഭവിച്ചു. രാജാവു, തോമസിന്റെ പിതാവായ ജോൺ മോറിൽ കപടമായി ഒരു കുറുപ്പു ആരോപിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് തുറുപ്പവൻ പിഴകല്പിച്ചു. രാജാവിന്റെ പ്രാതികൂലന നിമിത്തം തോമസ് മോർ പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നു പിന്മാറി ജീവിക്കേണ്ടിവന്നു. ഈ വൈപരീത്യനിമിത്തം നാടുവിട്ടു ചൊയ്ക്കുളയാമെന്നപോലും മോർ ആലോചിച്ചു. സംഗതികൾ ഇങ്ങനെയിരിക്കെ ഫെൻറി സപ്തമൻ ഗവൺ-ൽ ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

തോമസ് മോർ വക്കീലായിട്ടും പാർലമെന്റു സാമാജികനായിട്ടും തന്റെ കൃത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അത്യന്താധിപായ ഒരു വിദ്യാത്മിയുമായിരുന്നു. മഹാനാരാചിത്തിർന്നിട്ടുള്ളവരെല്ലാം തങ്ങളുടെ ആയുഷ്കാലം മുഴുവൻ ഓരോവിധത്തിൽ വിദ്യാത്മികമായിരുന്നിട്ടുള്ളവരാണ്. തോമസിനു വിദ്യാലയങ്ങളിൽനിന്നു ലഭിച്ച ശിക്ഷ ദീർഘമായിരുന്നില്ലല്ലോ. കഷ്ടിച്ചാൽ രണ്ടുവർഷം സെൻറ് അന്റോണിസ്കൂളിലും രണ്ടുവർഷം ഓക്സ്ഫോർഡിലും ഇങ്ങനെ നാലുവർഷം മാത്രമേ മോറിനു സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ അദ്ദേഹം യുവാവായിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ മാത്രമല്ല വിദേശങ്ങളിലും പ്രസിദ്ധിയുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പണ്ഡിതനായിരുന്നു. വിദ്യാലയങ്ങളിൽ നിന്നല്ലാതെ സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം വിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിരുന്നുവെന്നു ഇതിൽനിന്നും നമുക്കു മാനിക്കാമല്ലോ. സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു ഗ്രീക്കുഭാഷയിൽ

എന്നു മാത്രമല്ല ലത്തീൻ, ഹ്രസ്വ എന്ന ഭാഷകളിലും ഗണിതത്തിലും പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചു. തോമസ് മോർ കവിയെന്ന നിലയിൽ പ്രസിദ്ധനല്ലെങ്കിലും ലത്തീൻ ഭാഷയിൽ അനായാസേന പദ്യങ്ങൾ എഴുതുവാൻ സമർത്ഥനായിരുന്നു. സംഗീതത്തിനും അദ്ദേഹം സമർത്ഥനായിരുന്നു.

✓ സാധാരണ ചരിത്രത്തിൽ സർ തോമസ് മോർ പ്രസിദ്ധനായിരിക്കുന്നത് പണ്ഡിതൻ, ഗ്രന്ഥകാരൻ, രാജ്യതന്ത്രജ്ഞൻ എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഭേദികകളിലാണെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ യഥാർത്ഥമായ മാഹാത്മ്യം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദുഃശമായ ഇരശ്ചര വിശ്വാസത്തിലും അതനുസരിച്ചുള്ള ജീവിതത്തിലുമാകുന്നു. തോമസ് ചെറുപ്പം മുതലേ ഇരശ്ചരഭക്തനായിരുന്നു. ഭൗതികമായതെല്ലാം നശ്ചരമാണെന്നും ദൈവം മാത്രമേ അനശ്ചരനായുള്ളവനും അദ്ദേഹം തന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും ജീവിതരീതിയിലും പ്രത്യക്ഷമാക്കിയിരുന്നു. ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം ശീലിക്കുന്നതിനായി കർക്കശമായ ഒരു രോമവസ്ത്രം സാധാരണ വസ്ത്രങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ അദ്ദേഹം നിത്യം ധരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇതുകൂടാതെയും മിക്കപ്പോഴും ഉപവാസം ആചരിക്കയും രാത്രിയിൽ ഏകാകിയായി ഉറക്കമൊഴിഞ്ഞു് ഇരശ്ചരസ്തവങ്ങൾ ചൊല്ലുകയും ചെയ്തു പതിവായിരുന്നു. തലയിണക്കു പകരം ഒരു തടിക്കുപ്പണത്തിന്മേൽ തലവെച്ചുകിടന്നുറങ്ങുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ തപോവൃത്തിയുടെ ഒരു ഭാഗമായിരുന്നു. ക്രിസ്തീയാഭർത്ഥനയും ഇങ്ങനെയുള്ള തപഃകൃത്യങ്ങൾ

മഹസ്വമായിരിക്കേണ്ടതും പ്രകടനാത്മമായിരിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതുമാകുന്നു. സർവ്വസാക്ഷിയായ ദൈവമാണ് ഇങ്ങനെയുള്ള കൃത്യങ്ങൾ കാണേണ്ടത്; ഇതൊന്നും മനുഷ്യരുടെ അഭിനന്ദനത്തിനുവേണ്ടിയല്ല. തോമസ് മോർ ഏവംവിധമായ തപസ്സ് ആചരിച്ചിരുന്നത് അദ്ദേഹത്തോടു വളരെയടുത്തു പെരുമാറിയിരുന്ന ഒന്നരണ്ടു പേർ മാത്രമേ അറിവുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ലോകത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽ അദ്ദേഹം ഉചിതവസ്ത്രാലംകൃതനായ ഒരു രസികനായിരുന്നു.

ഗ്രാമസ്ഥാനമെന്തെ വരിക്കണമൊ അതോ സന്യാസ്തനായി വൈദികവൃത്തിയെ വരിക്കണമൊ എന്ന് തോമസ് മോർ ഗാഢമായി ആലോചിച്ചു. അവസാനത്തിൽ സന്യാസത്തിന്റെ ഭാരം തനിക്കു ദുർവ്വഹമായി തീർന്നുവെന്നു കണ്ട് വിവാഹം ചെയ്ത് ഗ്രാമസ്ഥജീവിതം നയിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി. ഇതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം ജെയിൻ കോൾട്ട് (Jane Colt) എന്ന കന്യാനാമത്തോടുകൂടിയ ഒരു തരുണിയെ വിവാഹംചെയ്തു.

രണ്ടാമദ്ധ്യായം

കുടുംബജീവിതം

സർ തോമസ് മോർ ജെയിൻകോൾട്ടിനെ വിവാഹം ചെയ്തത് ൧൭൭൨-ൽ തന്റെ ഇരുപത്തിയേഴാമത്തെ വയസ്സിലായിരുന്നു. ഈ സ്ത്രീ തന്റെ പിതാവിന്റെ മൂന്നു പുത്രികളിൽ അഗ്രജയായിരുന്നു. ഈ മൂന്നുസഹോദരികളിൽ രണ്ടാമത്തവളായിരുന്നു ഏറ്റവും സുന്ദരി. അവൾ ജെയിനിക്കൊക്കൾ ചൊക്കും കൂടിയവളും കൂടുതൽ സൗന്ദര്യമുള്ളവളുമായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ്കാരുടെ ആചാരപ്രകാരം ജേഷ്ഠത്തി വിവാഹം കഴിക്കാതെയിരിക്കെ അനുജത്തി വിവാഹം കഴിക്കുന്നത് നിഷിദ്ധമായിരുന്നു. തോമസ് മോർ രണ്ടാമത്തെ സഹോദരിയെ വിവാഹം കഴിക്കുമെന്നായിരുന്നു തന്റെ സ്നേഹിതന്മാർ വിചാരിച്ചിരുന്നത്. എന്നാൽ സംഭവിച്ചത് ഈ പ്രതീക്ഷയ്ക്കു വിപരീതമായിട്ടായിരുന്നു. ഹ്രസ്വകാലമായ ജെയിനിക്കെ വിവാഹം കഴിച്ചതെന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ഒരു സ്നേഹിതൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ സർവ്വം ഫലിതക്കാരനായിരുന്ന ശോർ “രണ്ടു ദോഷങ്ങളിൽ കുറഞ്ഞതു തിരഞ്ഞെടുക്കണമല്ലോ” എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു.

രണ്ടാമത്തെ സഹോദരി തോമസ് മോറിനു കൂടുതൽ അഭിമാനമായിരുന്നുവെങ്കിലും ജേഷ്ഠത്തി വിവാഹം കഴിക്കാതെ നിലെക്കു അനുജത്തിയെ വിവാഹം കഴിച്ചാൽ

അതു ജ്യേഷ്ഠത്തിങ്ക വ്യസനകാരണമായിത്തീരുമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചാണ് അവളെ അദ്ദേഹം വിവാഹം ചെയ്തതെന്നു തോമസ് മോറിന്റെ ചരിത്രമെഴുതിയിട്ടുള്ളവരിൽ മിക്കവരും പറയുന്നുണ്ട്. തോമസ് മോറിന്റെ ദീനാനുഭവപ്പെടാത്തദാഹരണമായിട്ടാണ് അവർ ഈ സംഭവത്തെ ഗണിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഇത് മോറിന്റെ സാക്ഷ്യമായ അഭിപ്രായധീനതയ്ക്ക് യോജിച്ചിരിക്കുന്നില്ല. ആധുനികചരിത്രകാരന്മാരിൽ ചിലർ ഈ കഥയെ നിരാകരിക്കുന്നു. തോമസ് മോർ വലിയ ഒരു ഫലിതക്കാരനായിരുന്നു. ശീഷ്ഠമേദ്യനായി ആസ്നാനമുതലായി വലിയ സ്ഥാനത്തു നില്ക്കുമ്പോഴും മോർ ഫലിതം പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി നമുക്കറിയാം. വിനോദാത്മം ജെയിനിയെ പരിഹസിക്കാനായി അദ്ദേഹം അനുജത്തിയെ വിവാഹം കഴിക്കാനാണ് താൻ ഭാവിച്ചിരുന്നതെന്നു തോമസ് മോർ പറയാറുണ്ടായിരുന്നതിനെ ചിലർ തെറ്റിദ്ധരിച്ച് ഇങ്ങനെയൊരു കിംവദന്തിയുണ്ടായതാണെന്നാണ് ഇവരുടെ അഭിപ്രായം.

ഈ ആദ്യഭാഗ്ഗിൽ തോമസ് മോറിന് നാലു അപത്യങ്ങൾ ഉണ്ടായി. ഇവരിൽ ആദ്യത്തെ മൂന്നു മാർ ഗെറാറ്റ്, എലിസബത്ത, സെസിലി എന്ന നാമങ്ങളോടു കൂടിയ പത്നികളും നാലാമത്തെത് ജോൺ എന്ന മേയയെ പുത്രനായിരുന്നു.

സവ കാപ്പുള്ളിലും മോറിന്റെ ഹിതവത്തിനിയും വലിയൊരുമായിരുന്ന ഈ സ്ത്രീരത്നം ൧൭൧൧-ൽ ചരഗമത്തിനെ പ്രാപിച്ചു. അതിന്റെശേഷം കുറെ ആഴ്ചകൾക്കുള്ളിൽ മോർ തന്റെ രണ്ടാമത്തെ ഭാര്യയായ എലിസ് മിഡിൽടൺ എന്ന സ്ത്രീയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ഈ സ്ത്രീ

ഒരു വിധവയും മോറിനെക്കാൾ വയസ്സുകൂടിയവളുമായിരുന്നു. ഈ ഭാര്യയും തോമസ് മോറും സെന്റോഗ്ഗത്തോടു കൂടെ ജീവിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും ഈ സ്ത്രീ ആദ്യഭാര്യയെപ്പോലെ മോറിന്റെ ഉന്നതങ്ങളായ ആദർശങ്ങളിൽ അനുഭാവമുള്ളവളല്ലായിരുന്നു. തോമസ് മോറിന്റെ ആദർശങ്ങൾ ആദ്ധ്യാത്മികങ്ങളും ഉന്നതങ്ങളുമായിരുന്നു; ആലിസിന്റെ ആധിഭ്യേതികവും സാധാരണവുമായിരുന്നു. ആദർശങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ക്ലേശങ്ങൾ സഹിക്കുന്നവരുടെ മനോവൃത്തിയെ ഗ്രാമിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തവരെ നാം കാണാറുണ്ടല്ലോ. മനുഷ്യരിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷവും ഈ തരക്കാരാണ്. അവരിൽ ഒരുത്തിയായിരുന്നു ആലിസ് എന്നേ ഉള്ളൂ. വയസ്സു കൂടുതലുള്ളവർക്ക് വയസ്സു കുറഞ്ഞവർ അവിവേകികളാണെന്നുള്ള വിചാരം ഉണ്ടാകാറുണ്ടല്ലോ. അങ്ങനെയൊരു മനോഭാവമാണ് ആലിസിനു തോമസിനെക്കുറിച്ചുണ്ടായിരുന്നത്. ധന സമ്പാദനത്തിനും ലോകത്തിൽ ഉന്നതിയെ പ്രാപിക്കുന്നതിനും വേണ്ട സാമത്രിയും ചുറ്റുപാടുകളും തോമസ് മോറിനുണ്ടായിരുന്നു. ആ സൗകര്യങ്ങളെ ശരിയായി പ്രയോഗിക്കാത്ത ഒരു വിചാരമുന്മുഖമാണ് തോമസ് എന്ന് ആലിസിനു അഭിപ്രായമുണ്ടായിരുന്നു. ആലിസിനെക്കുറിച്ച് “സുന്ദരിയുമല്ല, കമാരിയുമല്ല” (nec bella nec puella) എന്ന് തോമസ് മോർ ഫലിതമായി പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. ഭർത്താവും ഭാര്യയും തമ്മിൽ ആദർശവ്യത്യാസങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും അവർ ഗൃഹ ഹരിദ്രമൊന്നും കൂടാതെ തന്നെയാണ് ജീവിച്ചിരുന്നത്. മോറിനു ആലിസിൽ യാതൊരു സന്താനവുമുണ്ടായില്ല.

മോറിന്റെ ജീവിതരീതിയെ രണ്ടു ചിത്രകാരന്മാർ ആലേഖനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ ചിത്രങ്ങളിൽ നിന്നാണ് മോറിനെ സംബന്ധിക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയമല്ലാത്ത സംഗതികൾ നാം ഗ്രഹിക്കുന്നത്. ഇവരിൽ ഒരുവൻ വാക്കുകൾകൊണ്ടു ചിത്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്ന ഒരു സാഹിത്യകാരനും മറെറൊരാൾ ചായങ്ങൾകൊണ്ടു ചിത്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്ന ഒരു സാക്ഷാൽ ചിത്രകാരനാണു്. ഇറാസ്മസ് (Erasmus) തോമസ് മോറിന്റെ സമകാലികനും ഒരു മഹാപണ്ഡിതനും യൂറോപ്പു മുഴുവൻ പ്രസിദ്ധിയുണ്ടായിരുന്ന ഒരു സാഹിത്യകാരനുമായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹവും തോമസ് മോറും പ്രാണസ്നേഹിതന്മാരായിരുന്നു. തോമസ് മോറിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കുറിച്ച് കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ഒരു മഹാനുഭാവൻ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ അറിയിക്കുന്നതിനു് ഇറാസ്മസിനോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഈ ആവശ്യം അനുസരിച്ച് ഇറാസ്മസ് ഏഴുതീയ ഏഴുത്തിൽ മോറിന്റെ ആകൃതി, പ്രകൃതി, ദിനചര്യ മുതലായ പല സംഗതികളും പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഹോൾബൈൻ (Holbein) എന്ന പ്രസിദ്ധ ചിത്രകാരൻ മോറിന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെയും ഒരു ചിത്രം ഹൈംഗൽ വരയ്ക്കുകയുണ്ടായി. ആ ചിത്രം ഇപ്പോൾ ജർമ്മനിയിൽ ബാസൽ (Basel) എന്ന പട്ടണത്തിലെ കാഴ്ചബംഗ്ലാവിൽ ഇരിപ്പുണ്ട്. അതിൽനിന്നു് തോമസ് മോറിന്റെയും കുടുംബാംഗങ്ങളുടെയും ജീവിതരീതിയെക്കുറിച്ച് പലതും നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാം.

ഇറാസ്മസിന്റെ വർണ്ണനയിൽനിന്നു് മനസ്സിലാക്കുന്ന സംഗതികളെ ആദ്യം വിവരിക്കാം. തോമസ് മോർ

ഭീർഘകായനല്ലായിരുന്നു; എന്നാൽ മുണ്ടനായിരുന്നവെന്നും പറഞ്ഞുകൂടാ. അവയവങ്ങൾ സൗഖ്യവുമുള്ളവയുമാണെന്നും വെളുത്തതുമായിരുന്നു. തലമുടി ഇരുണ്ടതവിട്ടു നിറമുള്ളതും കണ്ണുകൾ അടുമിടും ചില പൊട്ടുകളോടുകൂടെ നീലവണ്ണമുള്ളവയുമായിരുന്നു. കണ്ണുകൾ അസാധാരണ ബലിശക്തിയെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നവയായിരുന്നു. “ഇദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ ദുർവൃത്തിയില്ലാത്തവർ മറ്റാരും ഇല്ലെന്നു പറയപ്പെടുന്നു.” അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖഭാവം സ്വഭാവത്തിനു യോജിച്ചതായിരുന്നു; മുഖത്തിൽ സ്നേഹമിശ്രമായ സന്തോഷവും ചിരിയുടെ ആരംഭമെന്നു തോന്നുമാറുള്ള ഭാവവും വിളങ്ങിയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം “അബലത്തിന്റെയോ കോമാളിത്തത്തിന്റെയോ ലക്ഷണമില്ലെങ്കിലും ശൗരവത്തിനും പരുവിക്കും എന്നതിനേക്കാൾ ആഹ്ലാദത്തിനായി വിചിത്രമായിരുന്നുവെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.” നടക്കുമ്പോൾ തോമസ് മോറിന്റെ വലത്തേ തോൾ തടഞ്ഞതിനേക്കാൾ അല്പം പൊങ്ങിയിരുന്നു. “ഇതു ജന്മസിദ്ധമായ വൈകല്യമല്ലായിരുന്നു, ശരീരകൊണ്ടു വന്നുപോയതാണ്.”

തന്റെ ശരീരത്തെ സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളിൽ തോമസ് മോർ അവധാനമില്ലാത്തവനായിരുന്നു. “അദ്ദേഹത്തിനിപ്പോൾ ഉള്ളതിൽ നിന്നും യെരൂസലേമിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സൗന്ദര്യം അനുമതിപ്പെടാം. അദ്ദേഹത്തിനു ഇരുപത്തിമൂന്നു വയസ്സാകുന്നതിനുമുമ്പ് എന്നിങ്ക് അദ്ദേഹത്തേക്കാൾ പരിചയം തുടങ്ങിയതാണ്. ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു നാല്പ്പതിൽ വളരെയധികം വയസ്സു കാണുകയില്ല.” തോമസ് മോർ

ശക്തിമാനല്ലായിരുന്നവെങ്കിലും അരോഗനായിരുന്നു;
 “മാന്യമായ ജോലികളുടെ ക്ഷീണം സഹിക്കുന്നതിനു
 പര്യാപ്തനായിരുന്നു.”

“ഭക്ഷണത്തെക്കുറിച്ച് ഇത്ര ഉദാസീനനായ മറാ
 രെയും അറൻ കണ്ടിട്ടില്ല.” ത്രോമസ് മോർ പുരുഷ
 പ്രായം തികയുന്നതുവരെ വെള്ളം മാത്രമേ കുടിച്ചിരു
 നുള്ളൂ. ബീയർകുടി സാധാരണമായിരുന്ന ഇംഗ്ലണ്ടിൽ
 ഇത് അസാധാരണമായ ഒരു വ്രതമായിരുന്നുവെന്നു പറ
 യണമെന്നില്ലല്ലോ. പുരുഷപ്രായം തികഞ്ഞതിന്റെ
 ശേഷം സ്നേഹിതന്മാരെ സല്ലരിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിൽ
 അവർക്ക് അഭിഷ്ഠമായ പാനീയം കൊടുക്കാതെയിരിക്കു
 ന്നതും അവരുടെ കൂടെ അത് അനുഭവിക്കാതെയിരിക്കു
 ന്നതും ആതിഥ്യത്തിനു യോജിക്കാതെയിരുന്നതിനാൽ
 അവരുടെ കൂടെ ബീയർ കുടിക്കുന്ന ഭാവം കാണിക്കമാ
 യിരുന്നു. അക്കാലത്തു ഇംഗ്ലണ്ടിൽ കണ്ണാടിപാത്ര
 ത്തിനു പകരം ഓട്ടുപാത്രമാണ് പാനപാത്രമായിരുന്നത്.
 അങ്ങനെയൊരു പാത്രത്തിൽ വളരെ വെള്ളവും സ്വല്പം
 ബീയറും ചേർത്ത് ആ കൂട്ടം ചിലപ്പോൾ വെള്ളം
 മാത്രമോ ആണ് അദ്ദേഹം കുടിച്ചിരുന്നത്. ഇങ്ങനെ
 അദ്ദേഹവും സ്നേഹിതന്മാരുടെ പന്നംമുളാദത്തിൽ
 ഭാഗഭാക്കാരണനു ഭാവിച്ചിരുന്നു. പുണ്യങ്ങളെന്ന
 തങ്ങൾക്ക് ഭോന്നുന്ന തങ്ങളുടെ വ്രതങ്ങളെ ലോക
 സമൂഹം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരിൽ അവയെ ആരോ
 പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരുവക ഭക്തമന്ത്രി
 നുമാരെ നാം കാണാറുണ്ടല്ലോ. ആ കൂട്ടത്തിലല്ലായിരുന്നു
 തോമസ് മോർ. അധർമ്മങ്ങളല്ലാത്ത സന്തോഷങ്ങൾ

മറുത്തവർ അനുഭവിക്കുന്നതിൽ മോറിന് വിരോധമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല; ആത്മനിയന്ത്രണത്തിനായി താൻ ചില വ്രതങ്ങൾ ആചരിച്ചിരുന്നുവെന്നു ഉള്ളു. ഇതുപോലെ തന്നെ മറുത്തവർ രുചികരങ്ങളായ ഭക്ഷണങ്ങൾ കഴിക്കുന്നതിൽ തനിക്കു സന്തോഷമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും തോമസ് മോർ ശരീരസന്ധാരണത്തിനാവശ്യമുള്ള സാധാരണ ഭക്ഷണങ്ങൾ മാത്രമേ സാധാരണമായി കഴിച്ചിരുന്നുള്ളൂ.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വപരം ഉച്ചമല്ലായിരുന്നു, എന്നാൽ നീചവുമായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസാരം വിശദവും ഉച്ചാരണം വ്യക്തവുമായിരുന്നു; സംസാരം വേഗമല്ലായിരുന്നുവെങ്കിലും അനർഗ്ഗമമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വപരവിശേഷംകൊണ്ടു വാക്കുകൾ ശ്രോതാക്കളുടെ ശ്രവണങ്ങളിൽ ദൃഢമായി പതിയുന്നവയായിരുന്നു. ഒഴിക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തപ്പോളല്ലാതെ പട്ടുമുതലായ വിശേഷവസ്തുക്കളോ സ്വപ്നമോ അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരുന്നില്ല; ആഡംബരരഹിതമായ വസ്തുക്കൾ മാത്രമേ സാധാരണമായി ധരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. അദ്ദേഹം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഒരു പ്രജയ്ക്കു പ്രാപിക്കാവുന്നതിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ ചാൻസെല്ലർസ്ഥാനം വരെയുള്ള പല സ്ഥാനങ്ങളും വഹിച്ചിരുന്നുല്ലോ. ആ സ്ഥാനങ്ങൾ വഹിക്കുന്നവർ ഒരുജാതിക സന്ദർഭങ്ങളിൽ ധരിക്കേണ്ട വിശേഷവസ്തുക്കൾ ആ സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഒരു കർത്തവ്യമായിട്ടുമാത്രം അദ്ദേഹം ധരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. സാധാരണ മനുഷ്യരെപ്പോലെ സ്പൗമ്യനായി കാണപ്പെടുന്നതിനു വേണ്ട കൃത്രിമാചാരങ്ങൾ ഒന്നും അദ്ദേഹം ആച

രിച്ചിരുന്നില്ല. “ഇങ്ങനെയുള്ള നിസ്സാര കാര്യങ്ങൾക്കായി സമയം കളയുന്നത് പെരുതാഴ്മപ്പെണ്ണ അദ്ദേഹം വിചാരിക്കുന്നു.” രാജസന്നിധിയിൽ പോകുന്നതും അവിടത്തെ ആചാരനിയന്ത്രണങ്ങൾക്ക് അധീനനാകുന്നതും അദ്ദേഹം ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നില്ല; ഇങ്ങനെയുള്ള ആചാരനിയന്ത്രണമൊന്നും കൂടാതെ സമന്മാരുടെ കൂടെ വ്യാപരിക്കുന്നതിനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന് താല്പര്യം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ യോഗ്യതകൾക്കൊണ്ടു അപഹൃതചിത്തനായിത്തീർന്ന ഹെൻറി അഷ്ടമൻ വളരെ നിർബന്ധിച്ചാണ് അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു ചാൻസെല്ലർ സ്ഥാനം സ്വീകരിപ്പിച്ചത്. “പ്രകൃത്യാ തന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെയും സ്വസ്ഥതയെയുംകുറിച്ച് താല്പര്യമുള്ളവനായിരുന്നു മേൽ; എന്നാൽ, അദ്ദേഹം സ്വസ്ഥത അനുഭവിക്കുന്നവനാണെങ്കിലും, കർത്തവ്യം വരുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ ഉന്നിദ്രനും സഹിഷ്ണുവുമായിട്ട് മററാരുമില്ല.”

“അദ്ദേഹം സഖ്യത്തിനുവേണ്ടി സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുകയും ജനിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നുവോ എന്നു തോന്നും; അദ്ദേഹം ഏറ്റവും വിശ്വസ്തനും സ്ഥിരനുമായ ഒരു സ്നേഹിതനാകുന്നു.” അദ്ദേഹം സകലർക്കും അഭിമാനമായിരുന്നു. എന്നാൽ അപരിഹായങ്ങളായ ദുർഗ്ഗുണങ്ങളുള്ള വല്ലവരോടും പരിചയപ്പെടുവാൻ ഇടയായാൽ ആ പരിചയം പെട്ടെന്നു ഭ്രാന്താക്കാരനെ ക്രമേണ അതിൽ നിന്നും പിൻമാറിക്കളഞ്ഞിരുന്നു. സകൃതികളായ സ്നേഹിതന്മാരുടെ സാന്നിദ്ധ്യം അദ്ദേഹത്തിനു ആനന്ദകരമായിരുന്നു. സമയം കളയാൻ സ്വസ്ഥവൃത്തിക്കാർ ശീലിക്കാറുണ്ടായിരുന്ന കളികളിലൊന്നിലും തോമസ് മോറിൻ

രസമില്ലായിരുന്നു. സ്വകാര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഉത്സാഹം കാണിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിലും സ്നേഹിതന്മാരുടെ കാര്യങ്ങൾ സാധിക്കുന്നതിൽ അത്യുത്സാഹിയായിരുന്നു. “കിംബഹുനാ, സമുപത്തിന്റെ പുണ്യമായ ഒരു മാതൃക കാണണമെന്ന് നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അതു മോറിലേതിനെക്കാൾ നല്ലതായിട്ടു മറാഠരിലും കാണുകയില്ല.” ബാലാഗുമുതലെ അദ്ദേഹം ആഫ്ഘാനിസ്താനായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഫലിതമൊരിക്കലും കോമാളിത്തമായിരുന്നില്ല; ആർക്കും രസക്കേടതോന്നുന്ന ഫലിതം അദ്ദേഹം പ്രയോഗിച്ചിരുന്നുമില്ല. യുവാവായിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചില പ്രഫസനങ്ങൾ എഴുതുകയും അഭിനയിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

തോമസ് മോറിൻ സന്തോഷകരമല്ലാത്ത യാതൊരു മനുഷ്യവ്യവഹാരവുമില്ലായിരുന്നു; ഏറ്റവും ഗൗരവമുള്ള കാര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിന് ആഫ്ഘാനിസ്താനായിരുന്നു. പണ്ഡിതന്മാരോടുള്ള സംഭാഷണങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം അവരുടെ ബുദ്ധിശക്തിയിൽ സന്തോഷിച്ചിരുന്നു; പാമരന്മാരോടുള്ള സംഭാഷണങ്ങളിൽ അവരുടെ മെഴുപ്പവും അദ്ദേഹത്തിന് സന്തോഷം നൽകിയിരുന്നു. എല്ലാത്തരക്കാരോടും ചേർന്നുപോകുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന പാടവം വിസ്മയകരമായിരുന്നു.

ബഹുജനാഭിപ്രായത്താൽ അദ്ദേഹം നയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല; എന്നാൽ പൊതുഹിതത്തിൽനിന്നു വ്യതിചലിച്ചിരുന്നുമില്ല. ജന്തുക്കളുടെ സ്വഭാവാദികളെ നിരീക്ഷണം ചെയ്യുന്നതിൽ തോമസ് മോർ ഉത്സുകനായിരുന്നു.

അദ്ദേഹം പലതരം പക്ഷികളെയും മൃഗങ്ങളെയും വളർത്തിയിരുന്നു. വിശിഷ്ടമോ വിഭജനമോ ആയ എന്തു പദാർത്ഥം കണ്ടാലും അതു വാങ്ങിച്ചു സ്വവസത്തിയിൽ സംഭരിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷിമൃഗങ്ങളുടെയും വിശിഷ്ടപദാർത്ഥങ്ങളുടെയും സംഭരണരംഗം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസതി മിക്കവാറുമൊരു കാഴ്ചബംഗ്ലാവായിരുന്നു.

ഇറാസ്മസ് തന്റെ വണ്ണന എഴുതുന്ന കാലത്തു് തോമസ് മോറിന്റെ ഭാര്യയായിരുന്നതു ആലിസ് മിഡിൽട്ടൺ ആയിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ഈ സ്ത്രീ ഉത്സാഹവും ജാഗ്രതയുമുള്ള ഒരു ഗൃഹനായികയായിരുന്നു. “അവൾക്കു് ഐശ്വര്യത്തിന്റെ സകല ആകർഷണങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നാൽ എപ്രകാരമൊ അപ്രകാരം സന്തോഷത്തോടും മാധുര്യത്തോടും കൂടെ അദ്ദേഹം അവളുടെ കൂടെ പാർക്കുന്നു. നമ്മൾക്കുമായ സ്തുതിക്കൊണ്ടു് അദ്ദേഹം സ്വന്തമായിരിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള ആനുകൂല്യം അധികാരംകൊണ്ടും നിഷ്കഷ്ടംകൊണ്ടും സ്വന്തമായിട്ടുള്ള ഒരു ഭർത്താവിനെ നിങ്ങൾ കാണുകയില്ല.” ഇറാസ്മസ് ഈ ലേഖനമെഴുതുന്ന കാലത്തു് ലെയ്ഡിമോർ കറെ പ്രായം കടന്നവളായിരുന്നുവെങ്കിലും സർ തോമസിന്റെ പ്രേമപൂർവ്വമായ പ്രേരണകൊണ്ടു് ആ സ്ത്രീ പലതരം വാദിത്രങ്ങൾ (സംഗീതയന്ത്രങ്ങൾ) വായിക്കുന്നതിന്നു പഠിച്ചു. “വാൽക്വത്തെ പ്രാപിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നവളും യാതൊരുവിധത്തിലും ആവർജ്ജസ്വഭാവമല്ലാത്തവളും ഗൃഹകൃത്യങ്ങളിൽ ഭർത്താവധാനയുമായ ഒരു സ്ത്രീയെ കിന്നരം, വീണ, ഏകതന്ത്രി, വേണ എന്നിവ വായിക്കാൻ പഠിപ്പിക്ക

മാത്രമല്ല ഈ കൃത്യത്തിന് ദിനപ്രതി ഒരു നിശ്ചിത സമയം വിനിയോഗിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അദ്ദേഹത്തിന് അസാധ്യമായിത്തീർന്നുണ്ടാകുമോ? " എന്ന് വിസ്മയഭരിതനായി ഇറാസ്റ്റസ് ചോദിക്കുന്നു. തോമസ് മോറിന്റെ വശീകരണശക്തി അസാമാന്യമായിരുന്നു. തന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളെയെല്ലാം ഇങ്ങനെയുള്ള നയവൈഭവംകൊണ്ട് നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നു. വൈകല്യങ്ങൾ കാണിക്കുന്നവരോട് അദ്ദേഹത്തിനൊരിക്കലും വൈരാഗ്യമില്ലായിരുന്നു; തന്റെ നയവൈഭവം നിമിത്തം അദ്ദേഹം ആരുടേയും ശത്രുത്വം സമ്പാദിച്ചിരുന്നില്ല. തോമസ് മോറിന്റെ പിതാവും വിമാതാവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ തന്നെയാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്. ഇങ്ങനെ നാനാവിധതങ്ങളോടുകൂടിയവർ ഒരു കുടുംബമായി താമസിച്ചാൽ പല കലഹങ്ങളുണ്ടാകാമല്ലോ. എന്നാൽ തോമസ് മോറിന്റെ നയവിശേഷം കൊണ്ട് യാതൊരു ഛിദ്രവുമുണ്ടായില്ലെന്നു മാത്രമല്ല എല്ലാവരും ഐക്യമന്ത്രിയോടും സൗഹൃദമർദ്ദത്തോടുകൂടെ ജീവിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ഇറാസ്റ്റസിന്റെ വണ്ണനയിൽ പ്രധാനമായിരിക്കുന്നത് തോമസ് മോറിന്റെ സ്വഭാവവും ബുദ്ധിസാക്ഷ്യം രഹമാണ്. അസാധാരണമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികജീവിതത്തെ ഇറാസ്റ്റസ് വർണ്ണിക്കുന്നില്ല. ഈ വണ്ണനയിൽനിന്ന് തോമസ് മോർ ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ള ആളായിരുന്നുവെന്നു സ്పഷ്ടമാണ്. ജ്ഞാനദീപ്തമായിരുന്ന ആ ഹൃദയശുദ്ധി ആദ്ധ്യാത്മികമായ ചുരുക്കപ്പഴം ഉപസാഹചര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തെ വ്യാപിപ്പിച്ചിരുന്നു.

ചെന്നു 'ഇറാസ്മസ് പ്രത്യേകം പറയുന്നില്ല. ആ
 ഉത്സാഹങ്ങൾ ഇറാസ്മസിനു അജ്ഞാതങ്ങളായി
 രുനീരിക്കാം. സൂക്തങ്ങളെല്ലാം ഗ്രന്ഥങ്ങളായിരിക്കണ
 മെന്നുള്ള ക്രിസ്തീയാദർശമനുസരിച്ച് തോമസ് മോർ
 തന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികോത്സാഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് തന്റെ
 സ്റ്റേഫിതമാരോട് സംസാരിച്ചിരുന്നില്ല എന്ന് നമുക്കു
 ങ്കിക്കാം. മോറളുടെ ഭേദക്കാരനും തോമസ് മോറിന്റെ
 സമീപത്തിൽ സ്ഥിരതാമസമില്ലായിരുന്നവനുമായ
 ഇറാസ്മസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികജീവിത
 ചുറ്റു ഗ്രഹിച്ചിരുന്നില്ലെന്നും വരാം. അതെല്ലാം ഗ്രഹി
 ച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ തന്നെയും തോമസ് മോർ ജീവി
 ച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അതെല്ലാം പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുന്നത്
 ഉചിതമായിരിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. ആയതുകൊണ്ട് ആ
 സാഗതികളെ കുറിച്ച് ഇറാസ്മസ് മൗനമവലംബിക്കു
 നതായിരിക്കാം. എന്നാൽ തോമസ് മോറിന്റെ വധ
 തിനുശേഷം സ്റ്റേപിൾടൺ (Stapleton) എന്നൊരു
 ഗ്രന്ഥകാരൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികചുറ്റുയെ
 പറ്റി എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഈ ഗ്രന്ഥകാരൻ പറഞ്ഞിട്ടു
 ള്ളത് ഇവിടെ സംഗ്രഹിക്കാം:—

തോമസ് മോറിന്റെ ത്യാഗം സീമാതിതമായിരുന്നു.
 കഷ്ടപ്പെടുന്ന മനുഷ്യരെ സഹായിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹം
 സർവ്വദാ സന്നദ്ധനായിരുന്നു. പാവപ്പെട്ടവർ താമസി
 ക്കുന്ന തെരുവുകളിൽ പോയി അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ
 അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞു പര്യാപ്തമാവുന്ന അവരെ അദ്ദേഹം
 സഹായിച്ചിരുന്നു. ഒരദ്യോഗിക കൃത്യങ്ങൾനിർമ്മിതംതന്നി
 ക്കുന്നതെന്ന പോയി അന്വേഷിക്കാൻ സൗകര്യമില്ലാത്ത

പ്ലോൾ കുടുംബാംഗങ്ങളിൽ വല്ലവരെയും അയച്ച് ഈ സഹായങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടിരുന്നു. തന്റെ അയല്ക്കാരിൽ പാവപ്പെട്ടവരെ മിക്കപ്പോഴും ക്ഷണിച്ചു വളരെ സൗഹൃദപൂർവ്വം തന്റെ കൂടെത്തന്നെ ഇരുത്തി ഭക്ഷണം കൊടുക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം ധനവാന്മാരെയും പ്രഭുക്കളെയും സാധാരണമായി ഇങ്ങനെ ക്ഷണിച്ചിരുന്നില്ല. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ചാൻസെല്ലറായിരുന്ന ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സൗഹൃദമാർഗ്ഗത്തെ കാർഷ്ഠിച്ചിരുന്ന ധനവാന്മാരും പ്രഭുക്കളും വളരെ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണമല്ലോ. മിക്കപ്പോഴും തോമസ് മോർ അഗതികളായ രോഗികളെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിച്ച് അവർക്ക് ശുശ്രൂഷ ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചാൻസെല്ലർ സ്ഥാനം വഹിച്ചിരുന്നപ്പോൾ താമസിച്ചിരുന്നത് ഇപ്പോൾ ലണ്ടൻ പട്ടണത്തിന്റെ ഒരു വിഭാഗമായിരിക്കുന്ന ചെൽസി (Chelsea) എന്ന സ്ഥലത്താണ്. അവിടെ അദ്ദേഹം ഒരു വീടു കൂലിക്കെടുത്ത് അഗതികളെയും, രോഗികളെയും, വൃദ്ധന്മാരെയും അവിടെ താമസിപ്പിച്ചു സഹക്ഷിച്ചിരുന്നു. ഈ ആതുരശാലയുടെ സകല ചെലവുകളും മോർ വഹിച്ചിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല, അതിന്റെ മേൽ നോട്ടവും അദ്ദേഹം തന്നെയാണ് നടത്തിയിരുന്നത്. കൃത്യാന്തരങ്ങളാൽ അദ്ദേഹത്തിന് നിവൃത്തിയില്ലാതിരുന്ന അവസ്ഥകളിൽ ആതുരശാലയുടെ കാര്യം അന്വേഷിച്ചിരുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠപുത്രിയായ മാർഗറൈറായിരുന്നു.

ഒരുദിവസം നാലു, കഷ്ടിച്ചാൽ അഞ്ചു, മണി ശുനിധികം തോമസ് മോർ ഉറങ്ങിയിരുന്നില്ല. എന്നും

വെള്ളപ്പിനെ രണ്ടു മണിക്കണൻ എഴു മണിവരെ പ്രാത്മനയിലും അദ്ധ്യയനത്തിലും ഉദ്യുക്തനായിരുന്നു. എല്ലാ ദിവസവും ഇതിനുശേഷം തന്റെ ജോലി തുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപ് അദ്ദേഹം പള്ളിയിൽപോയി കുർബാനയിൽ സംബന്ധിക്കുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഇദ്ദേഹം കുർബാനയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സമയം ഇദ്ദേഹത്തെ ഉടനെ കാണണമെന്ന് രാജാവ് ഒരു സന്ദേശമയച്ചു. സന്ദേശം ലഭിച്ചതിന്റെ ശേഷവും അദ്ദേഹം കുർബാനയിൽ മുഴുകിയിരുന്നു. രാജാവ് രണ്ടാമതും മൂന്നാമതും അടിച്ചിട്ടിയിൽ ചെല്ലണമെന്ന് സന്ദേശമയച്ചു. അവിടെ സന്നിഹിതരായിരുന്നവരിൽ ചിലർ രാജാവിനു അടിയന്തിരമായി ആളയയ്ക്കുന്നത് കണ്ടിട്ട് കുർബാനയുടെ ശേഷം ഭാഗമുപേക്ഷിച്ചു രാജസന്നിധിയിൽ ഉടനെ എത്തണമെന്ന നിർബന്ധിച്ചു. താൻ മഹത്തരനും സത്തരനുമായ ഒരു പ്രഭുവിനെ അകമ്പടി സേവിച്ചു നിൽക്കുകയാണെന്നും അദ്ദേഹമായി ആ കർത്തവ്യം നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണെന്നും തോമസ് മോർ ഇതിനു സമാധാനം പറഞ്ഞു. അക്കാലത്ത് ഫെൻറി അഷ്ടമൻ ഭക്തനും ഈശ്വരഭയമുള്ളവനുമായിരുന്നതിനാൽ മോറിന്റെ ഈ ദൈവഭക്തിയെ തന്നോടുള്ള ഭക്തിക്കു വിപ്ലവമായിത്തീർന്നിട്ടില്ല.

തോമസ് മോർ സാധാരണ ക്രിസ്ത്യാനികളെപ്പോലെ കുർബാന കാണുകമാത്രമല്ല, വിവിധമായ പ്രത്യേക വസ്ത്രം ധരിച്ചു കുർബാന സംബന്ധിച്ചുള്ള സംഗീതങ്ങൾ പാടുകയും പതിവായിരുന്നു. ഈ ജോലി സാധാരണമായി പള്ളികളിലെ ചില ഭൂതന്മാരുടെ ഭൂതമാണ്.

വലിയ ആളുകൾ ഈ കൃത്യത്തിൽ ഭാഗഭാക്കുകളാക പതിവില്ല. മോർ ചാൻസെല്ലറായിതിന് ശേഷം ഇങ്ങനെ ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. നീചപാത്രങ്ങൾക്ക് യോഗ്യമായ ഈ കൃത്യം ചാൻസെല്ലർ ചെയ്യുന്നത് രാജാവിനു തൃപ്തികേടായിരിക്കുമെന്ന് ഒരിക്കൽ നോർഫോക്ക പ്രഭു ഉപദേശരൂപേണ മോറിനോടു പറഞ്ഞു. “എന്റെ യജമാനനായിരിക്കുന്ന രാജാവിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ യജമാനനായിരിക്കുന്ന ദൈവത്തിനു ഞാൻ ചെയ്യുന്ന ശുശ്രൂഷയിൽ അതുപ്ലിയുണ്ടാകാൻ പാടില്ല” എന്ന് മോർ ഇതിനു മറുപടി പറഞ്ഞു. ലൗകികപദവികളാൽ മതിമറന്ന് ദൈവശുശ്രൂഷയിൽ ഉദാസീനന്മാരായി തീരുന്നവരെപ്പോലെ തോമസ് മോർ തന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികകൃത്യങ്ങളിൽ താൻ മഹാപ്രതാപവാനായിരുന്ന കാലത്തിൽ പോലും യാതൊരു ലോപവും വരുത്തിയിരുന്നില്ല.

നമ്മുടെ രണ്ടാമത്തെ ചിത്രകാരനായ ഫോൾബെയിനിന്റെ ചിത്രം ഇനിയും നമുക്കു പരിശോധിച്ചു നോക്കാം. ഫോൾബെയിൻ, ബാസെൽ പട്ടണത്തിൽ നിവസിച്ചിരുന്ന ഒരു ചിത്രകാരനായിരുന്നു. ജർമനിയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കാണ്ടിരുന്ന വിപ്ലവങ്ങൾമൂലം അദ്ദേഹം കുറെക്കാലം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ താമസിച്ചിരുന്നു. ഇറാസ്മസിന്റെ പക്കൽനിന്നും, തന്നെ തോമസ് മോറിനു പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതായ ഒരു ലേഖനവുമായിട്ടാണ് ഫോൾബെയിൻ ലണ്ടനിൽ വന്നത്. ഇങ്ങനെ ലണ്ടനിൽ താമസിച്ചിരിക്കയിൽ ഫോൾബെയിൻ മോറിന്റെയും കുടുംബത്തിന്റെയും ഒരു ചിത്രമെഴുതി. അതിൽനിന്നും മോറിന്റെയും കുടുംബത്തിന്റെയും ജീവിതാദർശങ്ങളിൽ ചിലതു നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം.

ഈ ചിത്രത്തിൽ പത്തു പാത്രങ്ങളാണ് ആലേഖനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. തോമസ് മോറോ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവായ സർ ജോൺ മോറോ, തോമസ് മോറിന്റെ മൂന്നു പുത്രികളും, ഒരു പുത്രനും, തോമസ് മോറിന്റെ ഭാര്യയായ ലെയ് ഡി മോറോ, തോമസ് മോർ ഭരണത്തു കൂടെ താമസിപ്പിച്ചിരുന്ന മാർ ഗററ്റ് ഗിഗ്സ് (Margaret Gigs) എന്ന യുവതിയും, ചിന്നീട്ട തോമസ് മോറിന്റെ പുത്രൻ ജോണിന്റെ ഭാര്യയായിത്തീർന്ന അന്നക്രസേകർ (Anna Cresacre) എന്ന തരുണിയും, കുടുംബവിട്ടുപോയ ഫെൻറി പാറ്ററിസൺ എന്ന ആളാണ് ഈ പാത്രങ്ങൾ. തോമസ് മോറോ കുടുംബവുമുപേക്ഷണത്തിന് ആരംഭിക്കുന്ന വിധത്തിലാണ് ഈ ചിത്രം. ചെൽസിയിലെ വസതിയിലെ ഭക്ഷണശാലയാണ് രംഗം. തോമസ് മോറോ പിതാവും മദ്ധ്യത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു. പടത്തിന്റെ ഇടത്തെ അറ്റത്ത് തോമസ് മോറിന്റെ രണ്ടാമത്തെ പുത്രി എലിസബെത്ത് കക്ഷത്തിൽ ഒരു പുസ്തകവും വെച്ചുകൊണ്ടു കൈകെട്ടി നില്ക്കുന്നു. എലിസബെത്തിന്റെ അടുത്ത് ഇടതു കൈയിൽ ഒരു പുസ്തകം നിവർത്തിപ്പിട്ടു വലത്തുകൈ കൊണ്ട് അതിൽ ഒരു ഭാഗം സർ ജോൺ മോറിനെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്ന വിധത്തിൽ അല്പമൊന്നു കനിഞ്ഞു മാർ ഗററ്റ് ഗിഗ്സ് നില്ക്കുന്നു. സർ ജോണിന്റെയും സർ തോമസിന്റെയും മദ്ധ്യത്തിൽ കുറെ പുറകിലായിട്ടു അന്നക്രസേകർ നില്ക്കുന്നു. സർ തോമസിന്റെ ഇടതുവശത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ ജോൺ ഒരു പുസ്തകവും വായിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു. സർ തോമസിന്റെ പുത്രിയായ മാർഗററ്റും സൈസിലിയും

ഇരിക്കുന്നു; മാർഗ്ഗരഹിതന്റെ മടിയിൽ ഒരു പുസ്തകം തുറന്നിരിക്കുന്നു. ഇവരുടെ വിമാതാവായ ലെയ്ഡി മോർ ചിത്രത്തിന്റെ വലത്തുവശത്തു് മുട്ടുമിട്ടി പ്രാർത്ഥനയിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്നു. തപോവിപ്ലവം ഞാക്കുൻ പ്രയത്നിക്കുന്ന ഒരു സത്യാവോലൈ ഒരു കരളു് ലെയ്ഡിമോറിന്റെ ദേഹത്തിൽ തഴുകിയ റാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ടു്. എല്ലാവരുടെയും പുറകിലായിട്ടു വിദ്യാകൻ പാററിസണം നിൽക്കുന്നു. ഈ ചിത്രത്തിൽ ചിത്രകാരൻ പ്രകടമാക്കുവാൻ ഭാവിക്കുന്നതു് സർ തോമസ് മോറിന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ ദൈവഭക്തിയും, വിദ്യാതല്പരതയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന്തുവാത്സല്യവുമാകുന്നു.

✓ ജീവിതോദ്ദേശങ്ങളെയും വിദ്യാഭ്യാസന രീതിയെയും കുറിച്ച് തോമസ് മോറിനുള്ളായിരുന്ന ആളുക്കൾ അദ്ദേഹം തന്റെ മക്കളുടെ ഉപാധ്യായനായ ഗുണെൽ (Gunell) എന്ന വിദ്വാൻ ഏഴുതിയ ഭരതത്തിൽനിന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നു. ഈ ഏഴുതു് രാജകുടുംബങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനായി തോമസ് മോർ കൊട്ടാരത്തിൽ തന്നെ താമസിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ ഗുണെലിന് അയച്ചതാണു്. അക്കാലത്തു് പ്രത്യേകാഭിരുചിയോടുകൂടിയ ചില പുരുഷന്മാർ മാത്രം അഭ്യസിച്ചിരുന്ന ഗ്രീക്കുലത്തിന്നു തന്റെ പുത്രികളു പഠിക്കുന്നതിന്നു അദ്ദേഹം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. സുവിദ്യാലയങ്ങളുടെ ദൈർഘ്യം കൊണ്ടു വിദ്യാലയങ്ങൾ പശ്ചാപ്തങ്ങളല്ലെന്നു തോമസ് മോർ വിചാരിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു ഈ കാർയ്ക്കത്തിന്നു അദ്ദേഹം പ്രത്യേകമായ ഉപാധ്യായനെ നിയമിച്ചിരുന്നു. ആ ഉപാധ്യായനായിരുന്നു

ഗുണെൽ. പ്രസ്തുത ലേഖനത്തിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ നമുക്കിവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:—

“എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ഗുണെൽ, പതിവുപോലെ സരളവും സ്നേഹമസ്പന്ദവുമായ നിങ്ങളുടെ എഴുത്തു കിട്ടി. നിങ്ങളുടെ എഴുത്തിൽനിന്നും നിങ്ങൾക്കു് എന്റെ മക്കളോടുള്ള താല്പര്യം ഞാൻ കാണുന്നു; അവരുടെ എഴുത്തുകളിൽനിന്നു് അവരുടെ ഉത്സാഹത്തെ ഞാൻ അനുമാനിക്കയും ചെയ്യുന്നു.....സുകൃതത്തോടു യോജിച്ചിരിക്കുന്ന പാണ്ഡിത്യത്തെ രാജാക്കന്മാരുടെ സകല നിഷേധങ്ങളെക്കാളും ഞാൻ വിലമതിക്കുന്നുവെങ്കിലും, നല്ല ജീവിതത്തോടു യോജിച്ചിരിക്കാത്ത പാണ്ഡിത്യം കൊണ്ടുള്ള കീർത്തി ശോഭായമാനവും പ്രസിദ്ധവുമായ ഒരു അപയഗസ്സാകുന്നു.....ഒരു സ്ത്രീ പ്രശസ്തമായ സുകൃതത്തിന്റെകൂടെ സാഹിത്യത്തിൽ മിതമായിട്ടുള്ള സാമത്വമെങ്കിലും യോജിച്ചിട്ടാൽ, അവൾക്കു് ക്രീസസിന്റെ (Croesus) സമ്പത്തും ഹെലന്റെ (Helen) സൗന്ദര്യവും കിട്ടിയാലുണ്ടാകുന്നതിൽ അധികം സാക്ഷാൽ ഗുണം ഉണ്ടാകുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അവൾക്കുണ്ടാകാവുന്ന പ്രതാപത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചല്ല ഞാനിതു പറയുന്നത്.....പിന്നെയും, ജ്ഞാനത്തിന്റെ പ്രതിഫലം സമ്പത്തുപോലെ നഷ്ടപ്പെടുന്നതും സൗന്ദര്യപോലെ ജീർണ്ണിക്കുന്നതുമല്ല.....പാണ്ഡിത്യംകൊണ്ടു് മനുഷ്യർക്കകിട്ടുന്ന ഗുണങ്ങളിൽ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ അദ്ധ്യയനത്താൽതന്നെ സ്തുതിയെ അല്പ ഉപയോഗത്തേയാണു് നാം ആരാധേണ്ടതെന്നു് നാം പഠിക്കുന്നുവെന്നുള്ളതിനെക്കാൾ വിശിഷ്ടമായി മറുവാനില്ല.....എന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട

ഗുണെന്ത്, നിങ്ങളോടു മാത്രമല്ല—നിങ്ങൾ എന്റെ
 മക്കളോടുള്ള വാത്സല്യം കൊണ്ട് സ്വമേധയാ അങ്ങനെ
 ചെയ്യുമെന്നെനിക്കറിയാം—എന്റെ എല്ലാ സ്നേഹിതന്മാ
 രോടും, എന്റെ അപത്യങ്ങൾ ഗർവ്വത്തിന്റെയും ഒരല
 ത്വത്തിന്റെയും പ്രപാതത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറി
 വിനയത്തിന്റെ ശാഭലത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുവാൻ ഉപ
 ദേശിക്കണമെന്നു ഞാൻ പലപ്പോഴും അഭ്യർത്ഥിച്ചിട്ടു
 ണ്ടല്ലോ. അവർ സമ്പത്സമക്ഷം വ്യാമോഹിതരായി
 തീരാതിരിക്കുന്നതിനും, മറ്റുള്ളവരിൽ തെറ്റായി
 അവർ ബഹുമാനിക്കുന്ന പദാർത്ഥങ്ങൾ തങ്ങൾക്കില്ലാത്ത
 തിനാൽ ദുഃഖിക്കാതിരിക്കുന്നതിനും, ശോഭനങ്ങളായ
 നേപഥ്യങ്ങൾ ഉള്ളതുകൊണ്ട് തങ്ങൾ ഉന്നതരാണെന്നും
 ആ നേപഥ്യങ്ങൾ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടു തങ്ങൾ നീചര
 ണെന്നും വിചാരിക്കാതെയിരിക്കുന്നതിനും, പ്രകൃതി
 തങ്ങൾക്ക് നല്കിയിരിക്കുന്ന സൗന്ദര്യത്തെ ഒരഭാ
 സീന്ദ്രം കൊണ്ടു നശിപ്പിക്കാതെയും കൃത്രിമമായി വർദ്ധി
 പ്പിക്കാതെയും ഇരിക്കുന്നതിനും, സൂകൃതത്തെ ഒന്നാം പദ
 വിധിലും പാണ്ഡിത്യത്തെ രണ്ടാം പദവിധിലും വെയ്ക്കു
 ന്നതിനും, തങ്ങളുടെ അദ്ധ്യയനങ്ങളിൽ ദൈവഭക്തി
 യെയും, മനുഷ്യസ്നേഹത്തെയും, വിനയത്തെയും, ക്രിസ്തീ
 യമായ അനന്തരഭാവത്തെയും ഉപദേശിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളെ
 കൂടുതൽ വിലമതിക്കുന്നതിനും അവരോടുപദേശിക്കു
 വാൻ ഞാൻ അഭ്യർത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ മാർഗ്ഗത്തിൽ
 കൂടെ അവർക്ക് നിർദ്ദോഷമായ ജീവിതത്തിന്റെ പ്രതി
 ഫലം ദൈവത്തിൽനിന്നു ലഭിക്കുകയും, അതു ലഭിക്കു
 മെന്നുള്ള ഉറപ്പുകൊണ്ട് അവർ മരണത്തെ ഭയംകൂടാതെ
 അവലോകനം ചെയ്യുകയും, ദൃഢമായ ആനന്ദത്തിൽ

നിമഗ്നരായിട്ട് മനുഷ്യരുടെ ഹൃന്യസ്സതികളാൽ ജീ-
ക്കാനതെയും അപവാദങ്ങളാൽ വിഷണ്ണരാകാനതെയുമിരി-
ക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാകുന്നു. ഇതുകൾക്കുയാണ് ഞാൻ
ചാണഡിത്യത്തിന്റെ യഥാർത്ഥഫലങ്ങളായി ഗണിക്കു-
ന്നതു; എല്ലാ സാഹിത്യകാരന്മാർക്കും ഈ ഗുണങ്ങൾ
ഇല്ലെന്നു ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നുവെങ്കിലും, ഈ അഭി-
പ്രായങ്ങളോടുകൂടെ അദ്ധ്യയനം നടത്തുന്നവർ ഈ
ലക്ഷ്യത്തെ പ്രാപിച്ചു" അന്യനായിത്തീരുമെന്നു ഞ-
ന്റെ അഭിപ്രായം.

"സ്രീയുടെ മനസ്സ് പ്രകൃത്യാ ദോഷകരമാണെന്നും
അതിൽ ധാന്യത്തെക്കാളധികം കളകൾ വളരുന്നെന്നും
ഒരു പറച്ചിൽ ഉണ്ട്; ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു വളരെപ്പേർ
സ്രീകളെ പഠിപ്പിക്കാനായിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ പറ-
ച്ചിൽ സത്യമാണെന്നു വന്നാൽ തന്നെയും, പ്രകൃതിസി-
ദ്ധമായ ദോഷത്തെ പ്രയത്നംകൊണ്ടു ചമിപ്പിക്കുന്നതി-
നായി ആ കാരണം കൊണ്ടുതന്നെ സ്രീകളുടെ മന-
സ്സിനെ കൂടുതൽ സംസ്കരിക്കണമെന്നാണ് ഞാൻ
വിചാരിക്കുന്നത്. പുരാതനന്മാരുടെ, അതിവിഭവകി-
കളും അതിപവിത്രന്മാരുമായവരുടെ, അഭിപ്രായമിതാ-
യിരുന്നു. മറ്റുള്ളവരെക്കുറിച്ച് ഞാൻ പറയുന്നില്ല,
ഉൽകൃഷ്ടകളായ ഗ്രാമിണികളും ആഭിജാത്യമുള്ള കന്യക-
കളും അദ്ധ്യയനം ചെയ്യണമെന്ന് വിശുദ്ധനായ ഈറാ-
നിമോസും (Jerome) വിശുദ്ധനായ ആഗസ്റ്റീനോസും
(Augustine) ഉപദേശിച്ചിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല,
അവരെ സഹായിക്കുന്നതിൽ വിശുദ്ധ ലിഖിത-
ത്തിന്റെ ഗണ്യനാർത്ഥങ്ങളെ വ്യാഖ്യാനിച്ചു കൊടുക്കുവാൻ

ചെയ്തു.....പണ്ഡിതനായ എന്റെ ഗുണെൽ,
 എന്റെ പുത്രികളെ ആ പാവനപുരുഷന്മാരുടെ കൃതി-
 കളെ പൂണ്ണമായി പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു നിങ്ങൾ സദയം
 പ്രയത്നിക്കണമെ.....നിമഗ്നപ്രതാപം നികൃഷ്ടമായ
 പദാർത്ഥമാണെന്നും ക്രിസ്തുവിനാൽ പലപ്പോഴും പ്രശം-
 സിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നമുമായ വിനയത്തെക്കാൾ ഉന്നത-
 മായ മറ്റെന്തെല്ലെന്തുമുള്ള ഗീതം നിങ്ങളും അവരുടെ
 അമ്മയും എന്റെ ഭസ്താമിതന്മാരും എന്റെ മക്കളുടെ
 ചെവിയിൽ ആവർത്തിച്ചുവർത്തിച്ചു പാടി അവരുടെ
 തലയിൽ അത് അടിച്ചുകയറുന്നു.....യുവ ഉദ്ദേശ-
 സിദ്ധിക്കു പുരാതനവിനാശന്മാരുടെ * കൃതികളെ
 കാൾ നല്ലതു മറ്റെന്തെല്ലെന്തുമില്ല.....”

മേൽ ഉദ്ധരിച്ച ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും തന്റെ ഉന്നത-
 മായ സ്ഥാനം നിമിത്തം തന്റെ മക്കൾ ഗർവ്വത്തോടെ
 തിന്നേക്കുമെന്ന് തോമസ് ചോദിനു ശങ്കയുണ്ടായിരുന്നു
 വെണ്ണം ആ ദോഷത്തെ പരിഹരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം
 പ്രയത്നിച്ചിരുന്നുവെന്നും നമുക്കു കാണാവുന്നതാണ്.
 നഗ്നപരങ്ങളും ക്ഷണികങ്ങളുമായ സ്ഥാനമാനാദികളെ
 കാൾ ആവശ്യമായട്ടുള്ളതു സൂക്തമാണെന്നുള്ളതു
 അദ്ദേഹം തിന്റെ ദുഃഖമായ അഭിപ്രായമായിരുന്നു. മര-
 ണത്തിനായിട്ടുള്ള സന്നദ്ധതയെക്കുറിച്ചും അദ്ദേഹം പറ-
 യുന്നു. സൂക്തികൾ മരണത്തെ ഭയപ്പെടേണ്ട എന്നു
 അദ്ദേഹം ഭയോതിപ്പിക്കുന്നത് ധർമ്മത്തിനുവേണ്ടി താൻ
 അനുഭവിക്കാനിരുന്ന മരണത്തെ ഉത്പ്രേക്ഷിച്ചുകൊ-
 ണ്ടാണോ എന്നു നമുക്കു തോന്നിപ്പോകുന്നു.

* പുരാതനകാലങ്ങളിൽ ക്രിസ്തീയമതഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ വ്യാഖ്യാ-
 നമായട്ടും ക്രിസ്തീയധർമ്മങ്ങളുടെ ഉപദേശമായിട്ടും മറ്റും ഗ്രന്ഥ-
 ങ്ങൾ എഴുതിയട്ടുള്ള കഥാമതികളായ പിതർസ് പിതാക്ക-
 ന്മാർ എന്നുവരുന്നു ചെർ.

മൂന്നാമദ്ധ്യായം

ഉദ്യോഗങ്ങൾ

തോമസ് മോർ ബാരിസ്റ്റർ ആയിത്തീർന്നതിന്റെ ശേഷം വക്കീൽപണിയിൽ ഏല്പെട്ടു. ഈ ജോലിയിൽ ഉദ്യക്തനായിരിക്കുകയിലാണ് പാർലമെൻറ. സാമാജികനാകയും ഹെൻറി സപ്തമന്റെ ഒരു ധനാഭ്യർത്ഥനയെ പ്രതിഷേധിക്കുമ്പോൾ ആ രാജാവിന്റെ വിരോധം സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തു. തോമസ് മോർ സമർത്ഥനായ ഒരു വക്കീലായിരുന്നു. എന്നാൽ വല്ല കക്ഷിയും കേസും കൊണ്ടുവന്നാൽ കോടതികയറാതെ വല്ല കണക്കിലും എതിർക്കുകയുമായി രാജിയായി കാര്യം തീർക്കുകയായിരിക്കും നല്ലതെന്നു അദ്ദേഹം ഉപദേശിക്കുമായിരുന്നു. രാജിയായാൽ ഉണ്ടാകാവുന്നതിലധികം നഷ്ടം കോടതി കയറിയാൽ ഉണ്ടാകുമെന്ന് അദ്ദേഹം കക്ഷിയെ മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നു. മോറിന്റെ നിത്യവൃത്തി കഴിച്ചിരുന്നതു വക്കീൽ പണിയിൽ നിന്നുള്ള ആദായം കൊണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹം കക്ഷികളെ ഇങ്ങനെ ഉപദേശിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ചില മനുഷ്യർക്ക് വ്യവഹാരങ്ങൾ നടത്തുന്നതിൽ പ്രത്യേകമായ രസമുണ്ടല്ലോ. മോറിന്റെ ഉപദേശം സ്വീകരിക്കാതെ നമ്പരുകൊടുക്കു തന്നെ വേണമെന്ന നിർബന്ധിക്കുന്നവർക്ക് കേസുനടത്തുന്നതിന് എളുപ്പവും ചെലവു കുറവുമുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉപദേശിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശിച്ഛകൊടുത്തിരുന്നു. കേസുകൊടുക്കുന്നതിൽ കക്ഷി കളെ വിമുഖരാക്കുകയും കേസുകൾ നടത്തുന്നതിനു ചെലവുകൾ ഉയർത്താൻ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു വക്കീലിന്റെ ആദായത്തെ സാരമായി ബാധിക്കുമല്ലോ എങ്കിലും മോറിന് ശരാശരി ആണ്ടിൽ ൪൦൦ പവൻ വരവുണ്ടായിരുന്നു. തോമസ് മോറിന്റെ കാലത്ത് ൪൦൦ പവൻ ഇന്നത്തെ ൯൦൦൦ പവനു സമമായിരുന്നു.

മോറിനെ ഉപദ്രവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നവനായ ഫെൻറി സപ്ലമൻ മരിച്ചതിന്റെശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം സുഖമായിത്തീർന്നു. ഫെൻറി സപ്ലമന്റെ അനന്തരനായി രാജഭാരമേറിയ ഫെൻറി അഷ്ടമൻ വളരെ തുണങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു രാജാവായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു പണ്ഡിതനായിരുന്നു എന്നുമാത്രമല്ല, പാണ്ഡിത്യമുള്ളവരെ മാനിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു രാജാവു് സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്തതു് പണ്ഡിതാഗ്രേസരനായ മോറിന്റെ ജീവിതഗതിക്കു കൂലമായിത്തീർന്നു. ഫെൻറി അഷ്ടമന്റെ പല തുണങ്ങളിൽ രണ്ടു ഭാഷങ്ങൾ നിമഗ്നങ്ങളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അനിയന്ത്രിതനായ ഒരു സ്രീലമ്പടനും അത്യന്തം വാശിക്കാരനുമായിരുന്നു. അവസാനത്തിൽ തോമസ് മോറിന്റെ ധമ്മതല്പരതയും അഭിപ്രായധീരതയും രാജാവിന്റെ ഈ ഭാഷങ്ങളോടൊന്നിരിട്ടിട്ടു് ധർമ്മബുദ്ധിയും അനിയന്ത്രിതമായ ഭൗതികശക്തിയും തമ്മിൽ സംഘട്ടനമുണ്ടാകുമ്പോൾ സാധാരണമായി ഉണ്ടാകാറുള്ള ഫലം ഉണ്ടായതു നാം വഴിയെ കാണുന്നതായിരിക്കും.

൧൫൧൦ സെപ്റ്റംബർ ൩-ാം-നു തോമസ് മോർ ലണ്ടൻ പട്ടണത്തിന്റെ അണ്ടർ ഷെറിഫ് (Under-Sheriff) ആയി നിയമിക്കപ്പെട്ടു; ഈ ഉദ്യോഗം വഹിക്കുന്നതിന് മോർ തന്റെ വക്കീൽപണി ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിയിരുന്നില്ല. അണ്ടർ ഷെറിഫ് ലണ്ടൻ പട്ടണത്തിന്റെ അധിപതിയായ ലോർഡ് മേയറിന്റെ (Lord Mayor) കോടതിയിൽ ഒരു ജഡ്ജിയായിരുന്നു. ജഡ്ജിയുടെ കൃത്യം വ്യാഴാഴ്ചതോറും പൂർവ്വാഹ്ണത്തിൽ മാത്രമേ നിവ്ഹിക്കേണ്ടിയിരുന്നുള്ളൂ. മറ്റു സമയങ്ങളിൽ മേറിനു വക്കീൽപണി നോക്കാനായിരുന്നു.

അക്കാലത്തു ലണ്ടനിലെ കച്ചവടക്കാരും ലണ്ടനിൽ കച്ചവടം നടത്തിയിരുന്ന വിദേശകച്ചവടക്കാരും തമ്മിൽ പല തർക്കങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഫ്ലാൻഡേർസിലെ (Flanders) ആർച്ച്ഡ്യൂക്കുമായിട്ട് (Arch-duke) ആലോചിച്ച് ഈ തർക്കങ്ങൾ തീർത്തു വേണ്ട വ്യവസ്ഥകൾ ചെയ്യുന്നതിന് ഫെൻറി തോമസ് മോറിനെ തന്റെ പ്രതിനിധിയായിട്ടയച്ചു. ഈ കാര്യത്തിനായിട്ട് തോമസ് മോർ ൧൫൧൦-൧൧-ൽ ആറു മാസത്തോളം ഫ്ലാൻഡേർസിൽ താമസിച്ചു. ഇങ്ങനെ അവിടെ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്താണ് മോർ തന്റെ പ്രസിദ്ധകൃതിയായ യൂട്ടോപ്പിയ (Utopia) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രധാനമായ ഭാഗം രചിച്ചത്.

തന്നെ ഏല്പിച്ചിരുന്ന കാര്യം തൃപ്തികരമായി നിവ്ഹിച്ചുകൊണ്ട് ൧൫൧൧-ൽ മോർ ലണ്ടനിൽ തിരിച്ചുവന്നു. ഗുണമേന്മയായ ഫെൻറി, മേറിന്റെ സാമത്യ

ത്താൽ ആകൃഷ്ടനായിത്തീർന്നു; മോറിനെ സ്ഥിരമായി ഒരു രാജപുരുഷനാക്കണമെന്നു അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. അക്കാലത്തെ കൊട്ടാരക്കണക്കിൽ “ആലോചനക്കാരൻ തോമസ്” മോറിനു ആജീവനാന്തം പവൻ ഹാം” എന്നൊരിന്നം കാണുന്നുണ്ട്. ഫെൻറി ഇങ്ങനെയൊരു പതിവു നിശ്ചയിച്ചതു് തനിക്കു് മോറിനോടുള്ള ബഹുമാനത്തിന്റെ ചിഹ്നമാണെന്നു പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. എന്നാൽ ഒരു രാജപുരുഷനായിത്തീരുന്നതിൽ മോറിനു വളരെ വൈമുഖ്യമുണ്ടായിരുന്നു. രാജാവിനു ഒരു രാജപുരുഷനോടു അനുഭാവമുണ്ടായിരുന്നാലും രാജപുരുഷന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നു വലിയ വിചിത്രതാ സംഭവിക്കുമെന്നുള്ളതു് നിശ്ചയമാണല്ലോ. രാജസാന്നിദ്ധ്യം കൊണ്ടുള്ള പ്രതാപത്തിന്നും രാജാക്കന്മാരും കൊണ്ടുള്ള അത്ഥാഭത്തിന്നും വേണ്ടി എന്തും ചെയ്യുന്നതിന്നു സന്നദ്ധന്മാരാണ് മനുഷ്യരിൽ മിക്കവരും. എന്നാൽ പ്രതാപത്തെയും ധനത്തെയും വലിയ കാര്യമായി ഗണിക്കാത്തവരും മനുഷ്യരിൽ ഇല്ലാതില്ല. ഈ ന്യൂനപക്ഷത്തിൽ പെട്ടവനായിരുന്നു തോമസ് മോർ. എന്നാൽ രോൾ ഇന്നു ജോലി നോക്കണമെന്നു ഒരു രാജാവു് പറയുന്നതു് ഒരു രാജശാസനം കൂടെയാണല്ലോ. പ്രജകൾക്കു് അതിനെ നിഷേധിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഫെൻറി അഭിപ്രായദാർഢ്യമുള്ളവനും വലിയ നിർബന്ധിയും കൂടെയായിരുന്നു. രാജഭക്തിക്കായിട്ടെങ്കിലും മോർ രാജസംഭാവനകളെ സ്വീകരിക്കേണ്ടിവന്നു.

൧൫൧൭-ൽ ലണ്ടനിൽ വലിയ ഒരു ലഹളയുണ്ടായി. സ്വദേശികളായ കച്ചവടക്കാരും വിദേശികളായ

കച്ചവടക്കാരും തമ്മിൽ മത്സരമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് നാം മുൻപേ കണ്ടുവല്ലോ. തോമസ് മോറിന്റെ പ്രയത്നങ്ങൾകൊണ്ട് രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ കച്ചവടസംബന്ധമായി ചില വ്യവസ്ഥകൾ ഉണ്ടായെങ്കിലും കച്ചവടക്കാർ തമ്മിലുള്ള മത്സരം അവസാനിച്ചിരുന്നില്ല. വിദേശികളുടെ മത്സരംകൊണ്ട് തങ്ങളുടെ ആദായം കുറഞ്ഞുപോകുന്നുവെന്നു സ്വദേശികൾ വിചാരിച്ചിരുന്നു. ഈ വിചാരം വളർന്നുവളർന്ന് ഒരു ലഹളയായി പരിണമിച്ചുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ. ഏപ്രിൽ ൩൦-ാംനു വ്യാഴാഴ്ച രാത്രിയാണു് ഈ ലഹള ആരംഭിച്ചതു്. ഇംഗ്ലീഷ് തൊഴിലാളികൾ പരദേശികളുടെ പല വീടുകളും വ്യവസായശാലകളും നശിപ്പിച്ചു. വിദേശരാജാക്കന്മാരുടെ പ്രതിപുരുഷന്മാരെപ്പോലും ആക്രമിച്ചു തുടങ്ങി. ലഹളക്കാർ ജെയിലുകൾ ബലാല്ക്കാരമായി തുറന്ന് ജെയിൽപുള്ളികളെയും തങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൂട്ടി. ലണ്ടനിലെ നഗരവൃദ്ധന്മാരും സമാധാനപാലകന്മാരും യോക്രാന്തരായിട്ടു തങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചു. വ്യാഴാഴ്ച രാത്രി ഇങ്ങനെയുള്ള സംഭവങ്ങളെല്ലാമുണ്ടായി. വെള്ളിയാഴ്ച പ്രഭാതത്തിലും ലഹള തുടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു.

വെള്ളിയാഴ്ച കാലത്തെ രാജാവിന്റെ പ്രിവി കൌൺസിൽ (Privy Council) കൂടി. ലഹളക്കാരെ പറഞ്ഞു സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നതിനു് വേണ്ട ജനരഞ്ജന തോമസ് മോറിനാമത്രമെ ഉള്ളവെന്ന് അവർ തീർച്ചയാക്കി; എന്നിട്ടു് മോറിനുള്ളയച്ചുവരുത്തി. ഈ കൃത്യാ വളരെ കൃമശ്രദ്ധാണെന്നു തനിക്കു തോന്നിയെങ്കിലും

സമാധാനസ്ഥാപനത്തിനായിട്ടുള്ള ക്ഷണം സ്വീകരിക്കാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നല്ലോ. അദ്ദേഹം ഉടനെ ലഹളയുടെ ഒരു കേന്ദ്രസ്ഥാനത്തു ചെന്നു നിന്നുകൊണ്ട് ജനക്കൂട്ടത്തോടു പ്രസംഗിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മോറിന്റെ പ്രസംഗം കേട്ട ലഹളക്കാർ ശാന്തരാകുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അപ്രതീക്ഷിതമായ ഒരു സംഭവമുണ്ടാകയാൽ ലഹള വീണ്ടും ആരംഭിച്ചു. പ്രസംഗം കേട്ടുകൊണ്ടു നിന്ന ജനക്കൂട്ടത്തിലേക്ക് അടുത്തുണ്ടായിരുന്ന ഒരു കെട്ടിടത്തിൽ നിന്നും ചിലർ കല്ലെറിഞ്ഞു. ഈ ഏകകൊണ്ട് സാക്ഷാൽ ലഹളക്കാരല്ലായിരുന്നവരിലും പലർക്കു പരുക്കു തട്ടി. ഒരു കല്ലു തോമസ് മോറിന്റെ കൂടെ അകമ്പടിയായി നിന്നിരുന്ന ഒരു സാർജൻറിന്റെ ദേഹത്തു വീണു. അതിന്റെ വേദനകൊണ്ട് അയാൾ ചെട്ടെന്ന് “അവരെ പിടിച്ച്” എന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. ലഹള രണ്ടാമതും തുടങ്ങുന്നതിന് ഇതു കാരണമായിത്തീർന്നു. പിന്നെ ജനക്കൂട്ടത്തിന്റെ ശ്രവണത്തെ സ്വാധീനമാക്കുന്നതിനു തോമസ് മോറിനും സാധിക്കാതെ വന്നു. അന്ത്യനശേഷം അധികാരികൾ പീരങ്കി പ്രയോഗിച്ചാണ് ലഹളയമർത്തിയത്. *

* മന-ാം ശതാബ്ദത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടത്തോടുത്തു് ഏകദേശം 1880-ൽ ലണ്ടനിൽ (Shakespeare Society) നിന്നും മുമ്പാകെ പ്രസിദ്ധം ചെയ്യപ്പെട്ടതായ “സർ തോമസ് മോർ” എന്ന നാടകത്തിൽ ഈ ലഹള അവസാനിച്ചതു് മോറിനോടു ലഹളക്കാർക്കുണ്ടായിരുന്ന ബഹുമാനത്തിന്റെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമ്പത്തികത്തിന്റെയും ഫലമായിട്ടു് ഒന്നാണു് സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഇതു നാടകീയമായ അതിശയോക്തിയായതിന്നാകാം.

ഈ ലഹളയുടെ കാരണങ്ങളും മറ്റും വിചാരണ ചെയ്യുന്നതിനായിട്ട് നിയമിക്കപ്പെട്ട കമ്മീഷനിൽ തോമസ് മോറിയോണായിരുന്നു. ലഹളയുടെ ഉത്ഭവവും മറ്റും സൂക്ഷ്മമായി ഗ്രഹിക്കുന്നതു പ്രകൃതത്തിനാവശ്യ മില്ലാത്തതിനാൽ അതെല്ലാം നമുക്കിവിടെ വിട്ടുകളയാം. ഈ ലഹളയോടു അടുത്തുണ്ടായ ഇടവേളയെല്ലാമുണ്ടായ ബന്ധം തോമസ് മോറിനെ രാജ്യസേവനത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിയുവാൻ പാടില്ലാത്തവനാക്കിത്തീർത്തുവെന്നുള്ള വാസ്തവം മാത്രം നാമിവിടെ ഗ്രഹിച്ചാൽ മതി.

ലഹള സംബന്ധിച്ച കാര്യങ്ങളെല്ലാം അവസാനിച്ചതിന്റെ ശേഷം ഫ്രാൻസിലെ രാജാവുമായിട്ട് ഒരു രഹസ്യ ഉടമ്പടി ചെയ്യേണ്ട കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് ആലോചിക്കുവാനായി ഫെൻറി തോമസ് മോറിനെ കലേയ് (Calais) എന്ന പട്ടണത്തിലേക്കയച്ചു. കലേയ് ഫ്രാൻസിലുള്ളതാണെങ്കിലും അക്കാലത്തു് ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ വകയായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഫ്രെഞ്ചുകാരും വളരെ വളരെ കാലത്തേക്ക് അന്യോന്യവൈരികളായിരുന്നു. തദാനന്തരങ്ങളായ ചില സാഹചര്യങ്ങളാൽ ഫ്രെഞ്ചുരാജാവുമായി സഖ്യമുണ്ടാക്കുന്നത് ഉചിതമാണെന്നു ഫെൻറി വിചാരിച്ചു. നിത്യവൈരിയായ ഫ്രെഞ്ചുരാജാവിനെ വശംവദനാക്കിത്തീർക്കുന്നതിന്നു വിദ്വേഷവും സമർത്ഥനുമായ ഒരു പ്രതിനിധി ആവശ്യമായിരുന്നു. അതിക്രമക്രമമായ ഈ കാര്യത്തിന്നു യോഗ്യൻ മോറാണെന്നു ഫെൻറി തീരുമാനിച്ചു. മോർ തന്റെ കൃത്യം തൃപ്തികരമായി നിർവഹിക്കയും ചെയ്തു.

ഈ കാര്യത്തിനായി മോർ കലെയ്യിൽ താമസിച്ച് തിരികെയോൾ ഇറാസ്സും തന്റെയും മോറിന്റെയും സ്നേഹിതനായ പിറ്റർ ഗൈൽസും (Peter Giles) ആൻറ് വേർപ്പിൽ (Antwerp) താമസിക്കുകയായിരുന്നു. മോറിനു ഒരു സമ്മാനം കൊടുത്തയയ്ക്കണമെന്ന് ഇവർ നിശ്ചയിച്ചു. ഇവർ കൊടുത്തയച്ച സമ്മാനം ഒരു പ്രസീദ്ധ ചിത്രകാരനാൽ വരയ്ക്കപ്പെട്ടതായ ഇവരുടെ പടങ്ങൾ ആയിരുന്നു. ഈ സമ്മാനത്തിൽ മോർ അത്ഭുതം സന്തുഷ്ടനായിത്തീർന്നു; തന്റെ കൃതജ്ഞതയെ വിവരിക്കുന്നതായ ഒരു ലേഖനം അവർക്കയച്ചു. “ഇറാസ്സുമായുള്ള സഖ്യവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏഴുതുകൾ പുസ്തകങ്ങളും പടങ്ങളുംകൊണ്ട് ഞാൻ വിട്ടുപോയ യുഗങ്ങൾക്ക് സമർപ്പിക്കുന്നതിനായിട്ടും.” എന്നു ആ ഏഴുത്തിൽ മോർ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. തന്റെ സ്വന്തം ഗുണങ്ങൾകൊണ്ട് അനന്തരയുഗങ്ങൾക്ക് താൻ ഇറാസ്സസിനെക്കാൾ വന്ദ്യനായിത്തീരമെന്നു തോമസ് മോറിനു വിചാരമേയില്ല. മോറിന്റെ നാമം ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠയായിത്തീർന്നു. ഫ്ലോറൻസാഗ്രാജുവും അതിന്റെ പ്രശസ്തവും കാലാന്തരത്തിൽ അന്തർലോക ചെമ്പും തോമസ് മോറിന്റെ പ്രതിമയ്ക്ക് കത്തോലിക്കാമതാലയങ്ങളിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠയുണ്ടായിരിക്കും. തോമസ് മോർ അന്നു വിചാരിക്കുന്നതുപോലെ ഇറാസ്സസിന്റെ സമ്പർക്കംകൊണ്ട് മോറല്ല, മോറിന്റെ സമ്പർക്കംകൊണ്ട് ഇറാസ്സസാണ് ലോകാവസാനംവരെ സ്മരണീയനായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നത്.

മോർ കലെയ്യിലെ ജോലി പൂർത്തിയാക്കി ഇംഗ്ലണ്ടിൽ തിരിച്ചുവന്നതിന്റെശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ

സാമർത്ഥ്യത്തെക്കുറിച്ച് ഫെൻറിക്കു കൂടുതൽ ബഹുമാനമുണ്ടായ മറ്റൊരു സംഗതി സംഭവിച്ചു. മാപ്പാപ്പായുടെ ഒരു കപ്പൽ സൗത്താംപ്ടൺ തുറമുഖത്തു് അടുക്കുന്നതിന്നു നിർബദ്ധമായിത്തീർന്നു. ഈ കപ്പലിന്റെ ഉടമസ്ഥതയെക്കുറിച്ച് എന്തൊരു തർക്കമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ വാദത്തിൽ മോർ മാപ്പാപ്പായുടെ പ്രതിനിധിയുടെ ദ്വിഭാഷിയും നിയമോപദേശാദായമായിത്തീർന്നു. മോർ ഈ കേസു നടത്തിയ വിധവും മാപ്പാപ്പായുടെ അവകാശം സ്ഥാപിക്കാനായി പ്രയോജിച്ച യുക്തികളും ഫെൻറിയെ വളരെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു. മോറിനെ തന്റെ ഉപദേശകസംഘത്തിന്റെ സാമാജികനാക്കണമെന്നു് ഈ കേസു കേട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ഫെൻറി ഉറപ്പായി തീരുമാനിച്ചുവെന്നു് തോമസ് മോറിന്റെ ചരിത്രമെഴുതിയിട്ടുള്ളവരിൽ ഒരുവനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജാമാതാവു(മാഗ്ദറൊറിന്റെ ഭർത്താവു്) മായ റോപ്പർ (Roper) പറയുന്നു.

ഇതുകഴിഞ്ഞു അധികകാലം കഴിയുന്നതിന്നുമുൻപു് രാജാവു് തോമസ് മോറിനെ തന്റെ കൌൺസിലിന്റെ ഒരംഗമായി നിയമിച്ചു് യഥാവിധി വിശ്വാസ്യതാ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിച്ചു. ഈ കൌൺസിൽ ഇപ്പോഴത്തെ കാബിനറ്റിന്റെ (Cabinet) പൂർവ്ഗാമിയായിരുന്നു. അതും ഇപ്പോഴത്തെ കാബിനറ്റും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങളിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനമായതു് രാജാവു് കൌൺസിലിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായു് തന്നുവെന്നുള്ളതാണു്. ഇപ്പോഴത്തെ കാബിനറ്റുപോലെ കൌൺസിലിനു രാജകാര്യങ്ങളിൽ ഉത്തരവാദിത്വമൊന്നുമില്ലാതിരുന്നു. അദ്ധ്യവസേയങ്ങളായ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് കൌൺസിൽ

അംഗങ്ങൾ തങ്ങളുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ പറയുകയും രാജാവു് ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ കേട്ടതിന്റെശേഷം യുക്തമെന്നു തോന്നുന്നതു ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കൌൺസിൽ രാജാവിന്റെ ഒരു ഉപദേശകസംഘം മാത്രമായിരുന്നു.

കൌൺസിലിൽ രാജാവു് തോമസ് മോറിനു കൊടുത്തതു് അഭ്യർത്ഥനാധ്യക്ഷൻ (Master of Requests) എന്ന ഉദ്യോഗമായിരുന്നു. രാജസന്നിധിയിൽ വരുന്ന ഹർജികൾ പരിശോധിച്ചു അപയിന്മേൽ തീരുമാനങ്ങൾ കല്പിക്കുകയും അസാധാരണ പ്രാധാന്യമുള്ളവയെ രാജാവിന്റെ സ്വന്തതീരുമാനത്തിനു സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുകയായിരുന്നു ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ കൃത്യം. ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ രാജാവിന്റെ സമീപത്തിൽ സർവ്വ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. തന്മൂലം രാജാവിന്റെ ശാത്രകളിൽ അദ്ദേഹത്തെ അനുഗമിച്ചു് രാജ്യത്തിന്റെ പലഭാഗങ്ങളിലും മോർ സഞ്ചരിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. രാജാവും തോമസ് മോറും തമ്മിലുള്ള സമ്പർക്കം കൂടിയതനുസരിച്ചു് രാജാവിനു മോറിനോടുള്ള സ്നേഹവും ബഹുമാനവും വർദ്ധിച്ചു. മോർ ഗൌരവാവഹങ്ങളായ കാര്യങ്ങളിൽ അഗാധജ്ഞാനത്തോടുകൂടിയ ഒരുപദേഷ്ടാവായിരുന്നുവെന്നുമാത്രമല്ല, വിനോദവേളകളിൽ തന്റെ സംഭാഷണപാതയ്ക്കുകൊണ്ടു് എഹ് ഊദകരനായ ഒരു സഹചരനുമായിരുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു് തോമസ് മോർ കാര്യത്തിലും കളിയിലും രാജാവിനു് ഔച്ചിതമുദാഹരണമായിരുന്നു. ഹെൻറി, മോറിനെ കൈമാറ്റം വക ലത്തീൻപ്രാസംഗികനാക്കിത്തീർത്തു.

അക്കാലത്തു യൂറോപ്പുരാജ്യങ്ങളിൽ പണ്ഡിതയോഗ്യ
മാനഭാവം ലഭിച്ചിരുന്നു. മഹാസമുദ്രങ്ങളിൽ
രാജപ്രതിനിധിയായിട്ട് ലത്തീനിൽ പ്രസംഗി
ക്കുകയായിരുന്നു കൊട്ടാര പ്രാസംഗികന്റെ കൃത്യം.
ഇതുകൂടാതെയും, ഫെൻറി ഒരു പണ്ഡിതനായിരുന്നതു
കൊണ്ട് മതസംബന്ധമായും മറ്റുമുള്ള വിവാദങ്ങളിൽ
ഏർപ്പെടാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിലെല്ലാം ഫെൻറിയെ
സ്ഥാനം നൽകുന്നതും മോറിന്റെ കൃത്യങ്ങളിൽ
ഒന്നായിത്തീർന്നു. മതസംബന്ധമായി ഫെൻറി നടത്തിയ
ഒരു പ്രധാന വിവാദത്തെ നാം ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ
മററൊരിടത്തു പ്രതിപാദിക്കുന്നതായിരിക്കും. മേൽ
ശങ്കിച്ചിരുന്നതുപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമയവും
സ്വാതന്ത്ര്യവുമെല്ലാം രാജാവിന്റെ ഇച്ഛയനുസരിച്ചായി
അദ്ദേഹം കേവലം ചരതന്ത്രനായിത്തീർന്നുവെന്നു മാത്രമേ
ഇവിടെ പറയേണ്ടതുള്ളൂ.

മഹേം ഏലിൽ മാസത്തിൽ ചക്രവർത്തിയായ
ചാൾസ് പഞ്ചമനും ഫെൻറിയും തമ്മിലുണ്ടായ ഒരു
വാണിജ്യസന്ധിയിൽ ഫെൻറിയുടെ പ്രതിനിധിക
ളായി ഒപ്പു വച്ചവരിൽ ഒരുവൻ മോറായിരുന്നു. യൂറോ
പ്പിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ചക്രവർത്തിയെന്നു പറയുന്ന
തിന്റെ അർത്ഥം നാം ഗ്രഹിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണ്. ക്രിസ്തു
വിന്റെ കാലത്തു റോമായിലെ ചക്രവർത്തികൾ
യൂറോപ്പുഖണ്ഡം മുഴുവനും കൂടാതെ ഏഷ്യയുടെയും
ആഫ്രിക്കയുടെയും പല പ്രദേശങ്ങളിലും അധിപത്യം
വഹിച്ചിരുന്നു; റോമാ ചക്രവർത്തികൾ ഈ രാജ്യങ്ങളു
ടെയെല്ലാം ഏകമന്ത്രാധിപന്മാരായിരുന്നു. ഈ

ചക്രവർത്തികളിൽ ഭേദമായ കോൺസ്റ്റന്റിനോസ്
 (കോൺസ്റ്റന്റൈൻ Constantine) നാലാം ശതാബ്ദ
 ത്തിൽ ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചു. യൂറോപ്പിലെ ജനങ്ങളിൽ
 വളരെപ്പർ ഇതിനു മുമ്പു തന്നെ ക്രിസ്തുമതം സ്വീക
 ിച്ചിരുന്നു. കോൺസ്റ്റന്റിനോസും അദ്ദേഹത്തിന്റെ
 അനന്തരന്മാരായ ചക്രവർത്തികളും ക്രിസ്ത്യാനികളായ
 തിന്റെ ശേഷം അധികകാലം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പ്
 യൂറോപ്പിലെ ജനങ്ങളെല്ലാം തന്നെ ക്രിസ്ത്യാനികളായി
 ത്തിന്നു. റോമാ സാമ്രാജ്യത്തെ ക്രിസ്തീയ ചക്രവർത്തികൾ
 ഭരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതിനു ശേഷം അതിനു വിശുദ്ധ
 റോമാസാമ്രാജ്യം (Holy Roman Empire) എന്നുള്ള
 പേരു സിദ്ധിച്ചു. ഇതിന്റെ ശേഷം കാലക്രമേണ
 യൂറോപ്പിലെ രാജ്യങ്ങളിൽ പലതിലും ചക്രവർത്തിയുടെ
 അധീശത്വത്തിൻ കീഴിലെങ്കിലും ശക്തിമാന്മാരായ
 രാജാക്കന്മാർ ആവിർഭവിച്ചു. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ മിക്ക
 വാടും ജനാവകാശമനുസരിച്ചാണ് ചക്രവർത്തികൾക്കു
 സ്ഥാനം കിട്ടിയിരുന്നത്. എന്നാൽ സാമാന്തരാജാക്ക
 ന്മാർ ചക്രവർത്തിയോടും മൽസരിക്കത്തക്കവണ്ണം ശക്തി
 മാന്മാരായിത്തീർന്നപ്പോൾ ചക്രവർത്തിസ്ഥാനം ജനാവ
 കാശമനുസരിച്ചെന്നുള്ള നിയമത്തിനു ഭംഗം വന്നു;
 ശക്തി കൂടിയവൻ ചക്രവർത്തി എന്നായി നട്ടപ്പു.
 ഈ നട്ടപ്പു സർവ്വ കലമകാരണമായിത്തീർന്നതിനാൽ
 സാമന്തരാജാക്കന്മാരിൽ ചിലർ കൂടി ഒരാളെ ചക്രവ
 ര്ത്തിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കു എന്നുള്ള നട്ടപ്പുണ്ടായി.
 നമ്മുടെ പ്രതിപാദനത്തിനു വിഷയമായതിരിക്കുന്ന
 കാലത്തു ഡ്രെയിൻ (Spain) രാജ്യത്തെ രാജാവായി
 രുന്നു ഫാൽസ് പഞ്ചമൻ എന്ന അഭിധാനത്തിൽ

ചക്രവർത്തിയായിരുന്നത്. ഈ കാലത്തു് ചക്രവർത്തി സ്ഥാനം അധികാരവിശേഷമൊന്നുമില്ലാത്ത വെറുമൊരു ബഹുമാനം മാത്രമായിരുന്നതിനാൽ ഫെൻറി, ചക്രവർത്തിയുമായി ഒരു സന്ധിയുണ്ടാക്കി എന്നു പറയുന്നതിന്നു് സ്വേയിനിലെ രാജാവുമായിട്ടു ഒരു സന്ധിയുണ്ടാക്കിയെന്നു അർത്ഥമുള്ളു.

ഐറ്റബുരാജാവുമായി ഒരു സഖ്യമുണ്ടാക്കുന്നതിന്നു ൧൫൧൨-ൽ ഫെൻറി തോമസ് മോറിനെ ഫ്രാൻസിലേക്കയച്ചുവെന്നു മുൻപു നാം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. അങ്ങനെയൊരു സഖ്യമുണ്ടാക്കിയതു് അന്നു ചാൻസെല്ലറായിരുന്ന കർട്ടിനാൾ വുൾസിയുടെ നിർബന്ധം കൊണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ പണ്ടുപണ്ടു തങ്ങൾക്കു് ഐറ്റബുരാജാടുണ്ടായിരുന്ന വൈരം നിമിത്തം ഇംഗ്ലണ്ടിലെ ജനങ്ങൾ ഈ സഖ്യത്തെ അപലപിച്ചുതുടങ്ങി. ഐറ്റബുരാനും സ്വേയിൻകാരും തമ്മിൽ പല വഴക്കുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. സ്വേയിൻകാരാണു് ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ ബന്ധുക്കൾ എന്നു് ഇംഗ്ലീഷുകാർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. സ്വബന്ധുക്കൾക്കു് ദോഷകരമായ ഒരു സഖ്യം തങ്ങളുടെ രാജാവു് ഐറ്റബുരാജാവുമായി ഉണ്ടാക്കിയതിൽ ജനങ്ങൾക്കു് ടേം തൃപ്തിയില്ലായിരുന്നു. ഈ തൃപ്തിക്കെതിരെ പരിഹരിക്കുന്നതിനായിട്ടും കൂടെയാണു് ഫെൻറി, ചാൻസറുമായി ഒരു സന്ധിയുണ്ടാക്കിയതു്. ഈ കാലത്തും സാധിച്ചതിലും ഫെൻറിക്ക് മോറിന്റെ സാഹായ്യമുണ്ടായിരുന്നു.

൧൫൨൧-ൽ ഫെൻറി തോമസ് മോറിനെ അണ്ടർ ട്രെസറർ (Under-Treasurer) ആയിട്ടു നിയമിച്ചു. ഈ പുതിയ ഉദ്യോഗത്തോടുകൂടെ അദ്ദേഹത്തിന്നു് “സർ” എന്ന സ്ഥാനവും കിട്ടി. ഇന്നത്തെ ചാൻസെല്ലർ ബ്രഹ്മാദി ചാക്സ് ചെക്കർ (Chancellor of the Exchequer)

ഉദ്യോഗത്തിനു സമ്മായിട്ടുള്ളതായിരുന്നു അന്നത്തെ അണ്ടർഷെഴർ ഉദ്യോഗം. അണ്ടർഷെഴർ ധനകാര്യം ഭാഷിക്കുന്നായിരുന്നു.

ഈ ഉദ്യോഗം മോർ ഏകദേശം മൂന്നുവർഷം വഹിച്ചിരുന്നു. 1868-ൽ അദ്ദേഹം പാർലമെൻറിൽ ജനസഭ (House of Commons) യുടെ സ്പീക്കർ (Speaker) അല്ലെങ്കിൽ അഭ്യക്ഷനായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. അന്നു ജനസഭാഭ്യക്ഷൻ രാജാവിന്റെ ഹിതപ്രകാരം ജനസഭയിൽ കാര്യങ്ങൾ നടത്തിക്കൊള്ളണമെന്നായിരുന്നു വെപ്പ്. രാജാവിന്റെയും രാജപുരുഷന്മാരുടെയും പ്രേരണയനുസരിച്ചാണ് ജനപ്രതിനിധികൾ മിക്കവാറും സഭാഭ്യക്ഷനെ തിരഞ്ഞെടുത്തിരുന്നത്. മോറിനെ ജനസഭ അഭ്യക്ഷനായി തിരഞ്ഞെടുത്തതിൽ അന്നത്തെ പാർസെല്ലറായിരുന്ന റൂൾസിയുടെ പ്രേരണയുണ്ടായിരുന്നു. തോമസ് മോറിന്റെ സൗമ്യതയും നമ്മുടേക്കുള്ള ഏകീകരണത്തിനും അദ്ദേഹം വൈതസവൃത്തിയായ ഒരു ഹിതവത്തിയായിരിക്കുമെന്നു റൂൾസിക്കു തോന്നിയിരിക്കാം. ധർമ്മവും അധർമ്മവും തമ്മിൽ സംഘട്ടനമുണ്ടാകുമ്പോൾ ധർമ്മത്തിനുവേണ്ടി തന്റെ ആയുസ്സിനെ പോലും ബലികഴിക്കുന്നതിനു യാതൊരു മടിയുമില്ലാത്ത മഹാധീനനായിരുന്നു തോമസ് മോർ എന്ന് കണ്ടു ബോധിപ്പിക്കുന്നതുവരെ റൂൾസി ജീവിച്ചിരുന്നില്ല. മോർ ജനസഭയുടെ അഭ്യക്ഷനായി വരികപ്പെട്ടപ്പോൾ ജനപ്രതിനിധികളുടെ അഭിപ്രായസമാഹരണത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിൽ ജാഗ്രതയായിത്തീർന്നു. മോറിന്റെ ധർമ്മനിഷ്ഠ നിമിത്തം റൂൾസിയുടെ ഒരു ധനാഭ്യർത്ഥന ജനസഭയിൽ

പാസാകാതെ വന്നു. അതുകൊണ്ട് വൃശ്ചികം മുഴുവൻ അനുഭവമില്ലാതെയായി. തന്റെ ധനാഭ്യർത്ഥന നിരാകരിക്കപ്പെട്ടതിന്റെശേഷം ഭരിക്കൽ വൃശ്ചികം മുറിക്കാൻ തീർത്തു. “മി. മോർ, നിങ്ങളെ ഞാൻ സ്വീകരിക്കുകയല്ലാതെ നിങ്ങൾ റോമായിലായിരുന്നെങ്കിൽ നന്നായിരുന്നേനെ.” “തിരുമേനിക്കു രസക്കേടില്ലെങ്കിൽ, അത് എനിക്കുമിഷ്ടമായിരുന്നേനെ” എന്ന് മോർ അതിനു മറുപടി പറഞ്ഞു. മോറിനെ വല്ല കണക്കിലും സ്വീകർത്താക്കളായിരുന്നു മോറിയെങ്കിലും തന്റെ അഭിലാഷമനുസരിച്ച ജനസഭ നടക്കുകയുള്ളവെന്ന് വൃശ്ചികം നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാക്കിയതിന്റെശേഷം അദ്ദേഹത്തെ ആ സ്ഥാനത്തുനിന്നും മാറ്റാനുള്ള വിദ്യകൾ നോക്കി. മോറിനെ രാജപ്രതിനിധിയായിട്ട് സ്വെയിൻമാജാവിന്റെ പക്കൽ അയക്കണമെന്ന് വൃശ്ചികം ഫെൻറിയോടു ശുപാർശ ചെയ്തു. എന്നാൽ ഫെൻറിക്കു മോറിൽനിന്നു പല സാഹായ്യങ്ങളുമാവശ്യമായിരുന്നതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ ദൂരദേശങ്ങളിലേക്കയയ്ക്കുന്നതിനു ഫെൻറി അനുവദിച്ചില്ല. രാജകുടുംബങ്ങളിൽ ഫെൻറി മോറിനോടു ആലോചിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല തന്റെ വിശ്വമേഖലകളിൽ മോറിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്നു; ആസ്പദകരമായ മോറിന്റെ സംഭാവനയും അദ്ദേഹത്തെ അത്രയും വിനോദിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, ഫെൻറിയുടെ സാഹിത്യപ്രയത്നങ്ങളിലും ഭരണതത്വപ്രയത്നങ്ങളിലും മോറിന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ ഫെൻറി വിലമതിച്ചിരുന്നു.

പാർലമെൻറിന്റെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ
 ഫെൻറി മോറിനെ ലൻകാസ്റ്റർപ്രഭുദേശവഴിയുടെ
 ചാൻസെല്ലറായി നിയമിച്ചു. ഇതിന്റെ കൂടെ മോർ
 അണ്ടർഷെർ സ്ഥാനവും വഹിച്ചിരുന്നു. ഈ കാലാ-
 യാമത്തിൽ ഒരു ദിവസമാണ് ഫെൻറി അപ്രതീക്ഷി-
 തനായിട്ടു സന്ധ്യയ്ക്ക് ചെൽസിയിൽ മോറിന്റെ
 വീട്ടിൽ ചെല്ലുകയും മോറിന്റെയും കുടുംബത്തിന്റെയും
 കൂടെ അത്താഴം കഴിക്കുകയും ചെയ്തത്. അത്താഴം കഴി-
 ഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം ഫെൻറിയും മോറും സംഭാഷണം
 ചെയ്തുകൊണ്ടു തോട്ടത്തിൽ നടന്നിരുന്നു. ഇങ്ങനെ
 നടക്കുമ്പോൾ ഫെൻറി മോറിന്റെ കഴുത്തിൽ ഒരു
 കൈകൊണ്ടു കെട്ടിപ്പിടിപ്പിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്രതീ-
 ക്ഷിതനായിട്ട് രാജാവ് ഇങ്ങനെ വീട്ടിൽ വരുകയും
 അത്താഴം കഴിക്കുകയും ചെയ്തു എന്നുമാത്രമല്ല, മോറിനോടു
 ഈ വിധത്തിൽ പെരുമാറുകയും ചെയ്തത് മഹാവാത്സ-
 ല്യത്തിന്റെയും സൗഹൃദാർത്ഥ്യത്തിന്റെയും ലക്ഷണമായി
 രുണാലോ. തോട്ടത്തിൽ നടന്ന സംഭവം മോറിന്റെ
 കുടുംബാംഗങ്ങൾ വീട്ടിനുള്ളിൽ നിന്നു കാണുന്നുണ്ടായി-
 യുന്നു. രാജാവു പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മോറിന്റെ
 ജാമാന്താവായ റോപ്പർ രാജാവിന്റെ ഈ പ്രസാദാതി-
 രേകത്തിനു പാത്രമായതിൽ അദ്ദേഹത്തെ അനുമാ-
 ദിച്ചു. അതിന് മോർ മറുപടി പറയുകയാണ്:
 “തിരുമേനി എന്നിക്കൊരു നല്ല യജമാനനാണെന്നെനി-
 കറിയാം. ഈ രാജ്യത്തിലെ പ്രജകളിൽ ഏതൊരു തിരു-
 മേനി പ്രത്യേകം ബഹുമാനിക്കുന്നുണ്ടെന്നു ഞാൻ വിശ്വ-
 സിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എങ്കിലും, എന്റെ മകനായ

റോപ്പേർ! എന്നിക്കുതിനെക്കുറിച്ച് അഭിമാനിക്കാൻ കാരണമില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, എന്റെ തല കൊണ്ട് ഫ്രാൻസിലെ ഒരു കോട്ട കൈക്കലാക്കാമെന്നു തിരുമേനിക്കു തോന്നിയാൽ അതു പോകാതെയിരിക്കു യില്ല." ഫെൻറിയുടെ പ്രസംഗത്തിൽ നിമഗ്നനായിരിക്കുന്ന കാലത്തും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാക്ഷാൽ സ്വഭാവം മോറിനു നല്ലവണ്ണമറിയാമായിരുന്നു. സ്വാർത്ഥത്തിനു വേണ്ടി എത്ര വലിയ സൗഹൃദത്തെയും ബലികഴിക്കുവാൻ ഫെൻറി സന്നദ്ധനായിരുന്നു. തന്റെ ഇച്ഛയുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രതിബന്ധമായി വരുന്നവരുടെ മേൽ ദോഷാശ്ചര്യം ചെയ്ത് അവരുടെ തലവെട്ടുന്ന ആ കാര്യം ഫിപാടി ഫെൻറി ആരംഭിച്ചിട്ടില്ലാത്തപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിൽ ആ സ്വഭാവം അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു മോർ ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. മോർ ഉദ്ദേശിച്ചതുപോലെ പ്രാണസുഹൃത്തായ തന്റെ തല തന്നെ വെട്ടുന്നതിനു ഫെൻറി മടിച്ചില്ല.

മറുപടി-ൽ ഫെൻറി, തോമസ് മോറിനെ തന്റെ ചാൻസെല്ലറായി നിയമിച്ചു. ഇതിനു മുൻപായി മുൻ വിവരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവ കൂടാതെ ചില സഖ്യങ്ങൾ സമ്പാദിക്കുന്നതിനായി ഫെൻറി മോറിനെ തന്റെ പ്രതിനിധിയായി നിയമിക്കുകയുണ്ടായി. ഫെൻറിക്കു തന്റെ പ്രഥമഭാര്യയായിരുന്ന കാതെറയിനിൽ (Katherine) വിരക്തിയുണ്ടായതും ആ ഭാര്യയെ ഉപേക്ഷിക്കാൻ ചെയ്ത ശ്രമങ്ങളും വിശദമായി മേൽ നാം കാണുന്നതായിരിക്കും. തനിക്കു വിവാഹമോചനം ലഭിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ചാൻസെല്ലറായിരുന്ന കർട്ടിനാൾ വുൾസി വേണ്ടവിധത്തിൽ പ്രയത്നിച്ചില്ലെന്നുള്ള കാരണത്തിന്മേൽ ഫെൻറി അദ്ദേഹത്തെ ആ ജോലിയിൽ

നിന്നും നീക്കി. ചാൻസെല്ലർ സ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രധാന
നഖിന്നും മഹാമുദ്ര (Great Seal) എന്ന വ്യവഹരിക്ക
പ്പെടുന്ന രാജമുദ്ര കൈവശം വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയെ
ന്നുള്ളതായിരുന്നു. മരിച്ച ഒക്ടോബർ മൻ-ഓന്തിയതി
ഈ മുദ്ര വ്യക്തിയുടെ പക്കൽ നിന്നും ഫെൻറി തിരിച്ചു
വാങ്ങി; തല്ക്കാലത്തേക്ക് മുദ്ര നോർഫോക്കു പ്രഭു
വിനെ ഏല്പിച്ചു. വ്യക്തിയുടെ അനന്തരം ആരായി
രിക്കുമെന്നുള്ള ജിജ്ഞാസ രാജകാര്യതല്പരന്മാരിൽ
തിളച്ചുതുടങ്ങി. ഇങ്ങനെയിരിക്കയിൽ ഒക്ടോബർ
മരിച്ചതിനെ സർ തോമസ് മോറിനെ ഫെൻറി
ചാൻസെല്ലറായി പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. * മകുവത്തി
യുടെ പ്രതിനിധിയായി ലണ്ടനിൽ താമസിച്ചിരുന്ന

* മോറിന്റെ ഈ നിയമനത്തേക്കുറിച്ച് കേൾപ്പിച്ച
റിന്റെ ഒരു നാടകത്തിൽ കാണുന്ന പ്രസ്താവന സ്മരണീയ
മറയിരിക്കുന്നു:—

"*Cromwell* The next is that Sir Thomas
More is chosen
Lord Chancellor in your place.
Wolsey. That's somewhat sudden:
But he's a learned man. May he continue
Long in his highness' favour, and do justice
For truth's sake and his conscience; that his
bones,
When he has run his course and sleeps in
blessings,
May have a tomb of orphans' tears wept
on 'em!"

King Henry VIII; Act III; Scene 2.

ചാപ്യയി (Chapuis) ഒരു തീയതിയിൽ ഇങ്ങനെ എഴുതുന്നു: “ചാൻസെല്ലറിന്റെ മുൻ ഇന്നു കാലത്തുവരെ നോർഫോക്ക പ്രഭുവിന്റെ കൈവശമിരിക്കുകയായിരുന്നു; ഇന്ന് സർ തോമസ് മോറിന്റെ കൈവശത്തിലേക്കു മാറ്റിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഉദ്യോഗ കയറ്റത്തിൽ എല്ലാവരും സന്തുഷ്ടമായിരിക്കുന്നു; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അദ്ദേഹം സത്യവാനും പണ്ഡിതനും രാജ്ഞിയുടെ ഉത്തമ ഭർതൃസ്ഥാനമാകുന്നു.” ഇവിടെ രാജ്ഞിയെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് ഫെൻറിയുടെ ഭാര്യ കാതെറയിനിനെ ഉദ്ദേശിച്ചാണ്. കാതെറയിൻ, ചക്രവർത്തിയുടെ മാതൃഷ്യാപസരവായിരുന്നു. രാജ്ഞിയോടു അനുകമ്പയുള്ള ഒരുവൻ ചാൻസെല്ലറായി തീർന്നതിൽ ചക്രവർത്തിയുടെ പ്രതിനിധിക്കുണ്ടായ സന്തോഷം നമുക്കു മനസ്സിലാക്കാം. എന്നാൽ രാജ്ഞിയെ ഉപേക്ഷിക്കാൻ പ്രയത്നങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ഫെൻറി, രാജ്ഞിയോടനുസരണമുണ്ടായിരുന്ന തോമസ് മോറിനെ ചാൻസെല്ലറായി നിയമിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശം ഗഹനമായിരിക്കുന്നു. തന്റെ ആ പ്രയത്നത്തിൽ തോമസ് മോറിനു യാതൊരു പ്രതിബന്ധവുമുണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നുള്ള ബോധവും അദ്ദേഹം സമർത്ഥനയായ ഒരു ചാൻസെല്ലറായിരിക്കുമെന്നുള്ള ഉറപ്പാകൊണ്ടുമായിരിക്കാം ഫെൻറി അദ്ദേഹത്തെ ചാൻസെല്ലറായി നിയമിച്ചത്.

മഹാമുദ്ര കൈമാറ്റം ചെയ്യുന്നതിനായി കൂടിയ സമസ്തിൽ വെച്ച് തോമസ് മോറിനെ അനുമാദിച്ചു നോർഫോക്ക പ്രഭു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “പ്രഭുവർഗ്ഗത്തിൽ പെടാത്തവനും ഭാര്യയും മക്കളുമുള്ളവനുമായ ഒരു

ലെങ്കികൻ ഈ പദവി നല്കിയിരിക്കുന്നത് അതേ
 കാര്യം അസാധാരണവുമായ ഒരു സംഗതിയാണെന്ന
 പക്ഷെ പലർക്കും തോന്നിപ്പോകാം; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ
 ഇതേവരെ സവിശേഷം പണ്ഡിതനായ പുരോഹിത
 നാരോ ഉന്നതങ്ങളായ പ്രഭുക്കളിലെ ആളുകളോ
 അല്ലാതെ ഈ പദവി അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. "തോമസ്"
 മോറിൻ ലഭിച്ച സ്ഥാനം അക്കാലത്തെ പതിവനുസ
 രിച്ചു സുലഭമല്ലായിരുന്നുവെന്നും എന്നാൽ മോറിന്റെ
 ഇണഗണങ്ങൾകൊണ്ട് അദ്ദേഹം അതു സാക്ഷാൽ
 അർജിച്ചിരുന്നുവെന്നും ഈ പ്രസ്താവത്തിൽനിന്നു നമുക്കു
 മനസ്സിലാക്കാം. എന്നാൽ മോർ, ഫെർറി തന്റെ
 സ്തന്ധത്തിൽ ആരോപിച്ച ഈ ഭാരത്തെ എങ്ങനെ
 വീക്ഷിച്ചിരുന്നുവെന്നുള്ളതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി
 യിൽനിന്നും കാണാം. "വിജ്ഞാനം ബഹുമാനനുമായ
 ഒരു പുരോഹിതൻ ഈയിടെയുണ്ടായ പതനത്തെക്കുറി
 ച്ചാലോചിക്കുമ്പോൾ ഈ പദവിയിൽനിന്നു സന്തോ
 ഷിക്കാൻ ഞാൻ കാരണം കാണുന്നില്ല." എന്ന് മോർ
 തന്റെ മറുപടിയിൽ പ്രസ്താവിച്ചു. വ്യക്തിയെ സ്ഥാ
 നത്തുനിന്നു നീക്കിയതിൽ ഫെർറി പ്രദർശിച്ച
 നയത്തെ മൂന്നു ഇങ്ങനെ പരസ്യമായി പ്രസ്താവിച്ചു
 യാൾ ധീമനായിരിക്കണമല്ലോ. ഫെർറി തന്നോടു
 കാണിക്കുന്ന വാത്സല്യവും ബഹുമാനവുമെല്ലാം അവ
 സാനത്തിൽ തന്റെ വീനാശത്തിനായി പരിണമിക്കു
 മെന്നുള്ള ആ ചുവ്വേലയാലോ മോർ ഈ പ്രസ്താവത്തിലും
 പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു.

നാലാമദ്ധ്യായം

സർ തോമസ് മോറോ ഫെൻറിയെ തമ്മിൽ
അഭിപ്രായവ്യത്യാസം

ഫെൻറി തോമസ് മോറിനെ ചാൻസെല്ലറായി നിയമിച്ച കാലത്തു് തന്റെ മനസ്സിനെ വ്യാധിച്ചിരുന്ന കഷ്ടതകളിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനമായതു് തന്റെ വിവാഹമോചനമായിരുന്നു. ഈ കാര്യത്തിൽ വ്യക്തിഭ്രാന്തയായി ഉത്സാഹിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള കാരണത്താലാണു് ഫെൻറി അദ്ദേഹത്തെ ചാൻസെല്ലർ സ്ഥാനത്തുനിന്നു് നീക്കിയതു്. ഇതിന്നു രണ്ടുവർഷം മുൻപു് ഫെൻറിയും മോറും തമ്മിൽ വിവാഹമോചനത്തെ സമ്പ്രദിച്ചു് ഒരു രഹസ്യസംഭാഷണമുണ്ടായി. ക്രിസ്തീയശാസനങ്ങളാൽ നിഷിദ്ധമായ ആ ഉദ്യമം സ്വീകരിച്ചിരുന്ന മോർ അന്നു ഫെൻറിയെ ഉപദേശിച്ചു. എന്നിട്ടും ഫെൻറി തന്റെ ഉദ്യമം തുടർന്നു കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. ക്രിസ്തീയധർമ്മങ്ങളിൽ നിന്നു രേഖാമാത്രംപോലും വ്യതിചലിക്കാത്തവൻ എന്ന് സർപ്പാലും ഗണിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന മോറിനെ ഫെൻറി ചാൻസെല്ലറായി നിയമിച്ചതിൽ നിന്നും അദ്ദേഹം തന്റെ വിവാഹമോചനമുന്മുഖമെന്തെ ഉപേക്ഷിക്കാനാണൊരുങ്ങുന്നതെന്ന് അന്നു ചലച്ചു ഉണർന്നിരുന്നു. എന്നാൽ ഫെൻറിയുടെ പിന്നീടുള്ള നടപടികളിൽ നിന്നും ഈ ഉദ്യമം അന്വലമായിരുന്നുവെന്നു സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. പിന്നെ എന്തിനാണു് ധർമ്മം

ശാസ്ത്രത്തിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിലായിരുന്ന വ്യക്തിസിയുടെ സ്ഥാനത്തിൽ വരൂവുന്നതിനായ മോറിനെ നിയമിച്ചതു്?

സാധാരണക്കാർക്കു് അപ്രാപ്യമായ ആ മഹാപദവിയുടെ ഭാനുകൊണ്ടു് മോറിനെ പ്രലോഭനം ചെയ്തു വശംവദനാക്കംമെന്നായിരുന്നു ഫെൻറിയുടെ ഉദ്ദേശം. നോർഫോക്കു പ്രഭു ആ സ്ഥാനത്തിന്റെ മഹത്വത്തെ പ്രകീർത്തിച്ചു മോറിനെ അനുജോദിച്ചതുതന്നെ ഫെൻറിയുടെ പ്രേരണകൊണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. രാജാവിന്റെ ഈ മഹാപ്രസാദത്തിന്നു പാത്രമായവൻ അതിനെക്കുറിച്ചു കൃതജ്ഞനാകാതിരിക്കുമോ? എന്നായിരുന്നു ഫെൻറിയുടെ ആലോചന. മനുഷ്യാധി ജനിച്ചവരിൽ മിക്കവരെയും രാജപ്രസാദം ആകർഷിച്ചു് വിധേയരാക്കിത്തീർക്കുമെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. എന്നാൽ മനുഷ്യരിൽ ചില അതിമാനുഷന്മാരുമുണ്ടു്. ധർമ്മപഥത്തിൽനിന്നു് അവരെ യാതൊരു ശക്തിയും അപവധിക്കുകയില്ല. ഈ അതിമാനുഷന്മാരിലൊരുവനായിരുന്നു തോമസ് മേർ. ഫെൻറിയുടെ സഹചരനായിരുന്ന മോറിനു് ഫെൻറി തന്റെ വിവാഹമോചനപ്രയത്നം ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നു അറിയാമായിരുന്നു. ആ കാര്യത്തിൽ തനിക്കു ഫെൻറിയെ അനുകൂലിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നും മോറിനു അറിയാമായിരുന്നു. ഇതുകൊണ്ടായിരിക്കണം നോർഫോക്കു പ്രഭുവിന്റെ അഭിനന്ദനത്തിന്നു് മുൻ അഭ്യായത്തിൽ വിവരിച്ചപ്രകാരം മേർ മറുപടി പറഞ്ഞതു്.

മോറിന്റെ ജീവചരിത്രത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടം ശരിയായി ഗ്രഹിക്കുന്നതിന്നു ഫെൻറിയുടെ വിവാഹമോചനപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വഭാവം ഇവിടെ

പ്രതിപാദിക്കപ്പെടേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഫെൻറിന്റെ ജ്യേഷ്ഠനായിട്ട് ആർത്തർ (Arthur) എന്നൊരു രാജകുമാരനായിരുന്നു. ആ രാജകുമാരനാണ് കാതെറയിനീനെ ആദ്യം വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നത്. വിവാഹം കഴിഞ്ഞു അധികം താമസിയാതെ ആർത്തർ കാലഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അതിന്റെ ശേഷം ആർത്തറിന്റെ വിധവയായിരുന്ന കാതെറയിനീനെ ഫെൻറി വിവാഹം ചെയ്തു. ക്രിസ്തീയനിയമപ്രകാരം സഹോദരന്റെ വിധവയെ വിവാഹം ചെയ്യുന്നത് നിഷിദ്ധമാണ്. എന്നാൽ സാധാരണ നിയമപ്രകാരം നിഷിദ്ധകളായ സ്രീകളെ മതാധിപതിയായ പാപ്പായുടെ അനുവാദത്തോടുകൂടെ വിവാഹം ചെയ്യുകയുമാകാം. ഇങ്ങനെ അനുവാദം വാങ്ങിച്ചാണ് ഫെൻറി കാതെറയിനീനെ വിവാഹം ചെയ്തത്. ഇവർ ഇരുപതു വർത്തോളം ഭാര്യഭർത്താക്കന്മാരായി ജീവിച്ചിരുന്നു; ഇവർക്കു അപത്യങ്ങളുമുണ്ടായി. ഇങ്ങനെയിരിക്കെയാണ് കാതെറയിനിയുമായുള്ള വിവാഹത്തിൽനിന്നു മോചനം ലഭിക്കണമെന്ന ഫെൻറി ആഗ്രഹിച്ചതുകൊണ്ട്.

ക്രിസ്ത്യാനികളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന മതനിയമങ്ങളെ പ്രധാനമായി രണ്ടുതരങ്ങളായിട്ടു വിഭജിക്കാം. ചില നിയമങ്ങൾ ദിവ്യപുരുഷന്മാരാലോ ക്രിസ്തുവിനാൽ തന്നെയോ ഉപദിഷ്ടങ്ങളും തന്മൂലം ദിവ്യവ്യക്തമാണ്. മറ്റു ചില നിയമങ്ങൾ ആവശ്യകങ്ങളാണെന്നു മനുഷ്യബുദ്ധിക്ക് തോന്നുകയാൽ സ്വീകൃതങ്ങളായിട്ടുള്ളവയാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള നിയമങ്ങളെ പെരുമപ്പേരുകൾ എന്നു നമുക്ക് വ്യവഹരിക്കാം. ആദ്യം പഠഞ്ഞവയെ

ഞ്ഞുതങ്ങളെന്നും. ഞ്ഞുതങ്ങളായ നിയമങ്ങളിൽ
 നിന്നു വ്യതിയാനം ചെയ്യുന്നതിനു അനുവാദം കൊടു
 കാൻ അധികാരമുള്ളവനായിട്ട് ഈ ഭൂമിയിൽ ആരു
 മില്ല. എന്നാൽ പ്രത്യേകം വല്ല കാരണവുമുണ്ടെങ്കിൽ
 ഒരു പെരുതരഷേയനിയമത്തിൽനിന്ന് വ്യതിയാനം
 ചെയ്യുന്നതിനു അനുവാദം താൻ, പറ്റാപ്പുറായ അധി
 കാരമുള്ള ഒരു മനുഷ്യാധികാരിക്കു പാടുള്ളതാകുന്നു.
 ക്രിസ്ത്യാനിമതത്തെ ബാധിക്കുന്ന സകല പെരുതരഷേയ
 നിയമങ്ങളുടെയും അധികാരി മാപ്പാപ്പായാണെന്നാണ്
 കത്തോലിക്കരുടെ വിശ്വാസം. ഫെർറിയുടെ കാലത്ത്
 യൂറോപ്പിലെ ക്രിസ്ത്യാനികളെല്ലാം കത്തോലിക്കരാ
 യിരുന്നു. വിവാഹത്തെ സംബന്ധിക്കുന്ന സകല പെരുതര
 ഷേയ നിയമങ്ങളുടെയും പരമാധികാരി മാപ്പാപ്പായാ
 ണെന്നുള്ളത് അന്ന് യൂറോപ്പിൽ സർവ്വമനുഷ്യാ
 യുടന്നു. വിവാഹം ആമാണം നിലനില്ക്കുന്ന ഒരു ബന്ധ
 മാണെന്നു ക്രിസ്തു ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് ഒരു ഭിദ്യ
 നിയമമായതുകൊണ്ട് യഥാർത്ഥമായ ഒരു വിവാഹത്തിൽ
 നിന്ന് അരെയും മോചിക്കുന്നതിന് യാതൊരു മനുഷ്യാ
 ധികാരിക്കു അധികാരമില്ല; മാപ്പാപ്പായ്ക്കും അധികാര
 മില്ല. എന്നാൽ ഒരുവൻ തന്റെ സഹോദരന്റെ ഭാര്യ
 യായിരുന്ന സ്ത്രീയെ വിവാഹം ചെയ്തുപോകരുതെന്നു
 ക്രിസ്തു ഉപദേശിച്ചിട്ടില്ല. സഹോദരഭാര്യയെ വിവാഹം
 ചെയ്യരുതെന്നുള്ളത് ക്രിസ്തീയസഭ തന്നിൽ തന്നെ
 ആരോപിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു നിയമമാണ്. ആ നിയമ
 ത്തിന്റെ പരമാധികാരി പാപ്പായായിരുന്നു; അതിൽ
 നിന്നു വ്യതിയാനം അദ്ദേഹത്തിന് അനുവദിക്കാമാ

യിരുന്നു. ഫെൻറി കാതെറിനീനെ തന്നെ വിവാഹം ചെയ്യുന്നത് വലിയ ഒരു രാഷ്ട്രീയാവശ്യമാണെന്ന് ഇവരുടെ രക്ഷാകർത്താക്കൾ മാപ്പാപ്പായെ ധരിപ്പിച്ച് അതിന് അനുമതി വാങ്ങിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഈ അനുമതിപ്രകാരം ഫെൻറിയും കാതെറിനും തമ്മിലുള്ള വിവാഹം യഥാർത്ഥമായ ഒരു വിവാഹമായിരുന്നു.

എന്നാൽ ഇരുപതു സപ്തമാസം ഫെൻറി കാതെറിനീനിന്റെ കൂടെ ഭർതൃവായിട്ട് താമസിച്ചതിന്റെ ശേഷം തന്റെ വിവാഹം അസാധുവാണെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അക്കാലത്ത് കാതെറിനീനിന്റെ തൊഴിലാളികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ആൻബോളിൻ (Anne Boleyn) എന്ന പേരായിട്ട് അതിസുന്ദരിയായ ഒരു യുവതിയുണ്ടായിരുന്നു. കാതെറിനീനിന്റെ വർദ്ധനമായ വാർദ്ധക്യവും ആൻബോളിനിന്റെ രമണീയമായ താരണവും മൺ ഫെൻറിയുടെ മനസ്സിൽ ഈ ആലോചനയെ ഉത്ഭവിപ്പിച്ചതെന്നാണ് ചരിത്രകാരന്മാർ പറയുന്നത്. എന്നാൽ ഫെൻറി തന്നെ പറഞ്ഞിരുന്നുത്, തനിക്കു ആൺകുട്ടികളുണ്ടാകാത്തത് തന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഭാര്യയെ വിവാഹം ചെയ്തുകൊണ്ടുണ്ടായ അധർമ്മത്തിന് ദൈവം നൽകിയിരിക്കുന്ന ശിക്ഷയാണെന്നും ആ അധർമ്മത്തിൽ താൻ മേലാൽ വർത്തിക്കയില്ലെന്നുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് തന്നെ വിവാഹത്തിൽ നിന്ന് മോചിക്കണമെന്ന് ഫെൻറി മാപ്പാപ്പായോട് പേക്ഷിച്ചു. എന്നാൽ സഹോദരഭാര്യയെ വിവാഹം ചെയ്യരുതെന്നുള്ള പെരുഷേയനിയമത്തിൽനിന്ന് മുക്തനായിട്ട് ഫെൻറി കാതെറിനീനെ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നതിനാൽ ആ

വിവാഹം സർവ്വമാ സാധുവും വിവാഹം ആമരണം
 അഭഞ്ജനീയമെന്നുള്ള ദിവ്യനിയമത്തിന് അധീനവു
 മാതിരുന്നു. ആ ദിവ്യനിയമത്തിൽ നിന്ന് ഫെൻറിയെ
 മോചിക്കുന്നതിന് മാർപാപ്പായ്ക്ക് അധികാരമില്ലായി
 രുന്നു. ഈ കാരണത്താൽ ഈ കാര്യത്തിൽ പാപ്പാ തന്നെ
 അനുകൂലിക്കാതിരുന്നത് പക്ഷപാതം നിമിത്തമാണെന്നു
 വ്യാഖ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് ഫെൻറി പ്രകൃത്യാ തനിക്കുണ്ടാ
 യിരുന്ന വശമോടും ക്രൂരതയോടുംകൂടെ ദീർഘമായ ഒരു
 അധർമ്മക്രോധലയെ നിമിച്ച്.

ചില ചരിത്രകാരന്മാർ ഈ പ്രശ്നത്തിന്റെ സ്വഭാ
 വം ശരിയായിട്ടു മനസ്സിലാക്കാതെ മാർപാപ്പായിൽ
 പക്ഷപാതം ആരോപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്നത്തെ ചക്രവർത്തി
 കാതെയിനിന്റെ സ്വസ്ത്രീയനായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേ
 ഹത്തോടുള്ള പക്ഷപാതം കൊണ്ടാണു് പാപ്പാ
 ഫെൻറിയുടെ അപേക്ഷയെ നിരാകരിച്ചതെന്നാണു്
 അവർ ഘോഷിക്കുന്നത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ സാധുവായ
 ഒരു വിവാഹത്തിൽനിന്ന് രജാവിനെയൊക്കട്ടെ ഭിക്ഷു
 വിനെയൊക്കട്ടെ മോചിക്കുവാൻ പാപ്പായ്ക്കധികാരമില്ല.
 പാപ്പാ ചിലരെ വിവാഹത്തിൽ നിന്ന് മോചിപ്പി
 ട്ടുണ്ടെന്നും മോചിക്കാറുണ്ടെന്നും തത്വവിവേചനം
 ചെയ്യാത്ത ചിലർ പ്രസ്താവിക്കാറുണ്ട്. ഇതു് അബ
 ദ്ധമാണു്. ഒരു വിവാഹം സാധുവായാണോ അല്ലയോ
 എന്നുള്ള പ്രശ്നത്തിൽ മാർപാപ്പാ തീരുമാനം ചെയ്യാ
 ളുണ്ടു്. വിവാഹത്തോടു ഫലമായി ഒരു വിവാഹം
 സാധുവല്ലെന്നു മാർപാപ്പാ തീരുമാനിച്ചാൽ ആ വിവാ
 ഹത്തിൽനിന്ന് ഇരുകക്ഷികളും വിമുക്തമായിത്തീരുന്നു.

ഒരു വിവാഹം അസംഗതമാണെന്നു തീരുമാനിക്കുന്നതും സംഗതമായ വിവാഹത്തിൽനിന്നു ഒരു കക്ഷിയെ മോചിക്കുന്നതും മമ്മിൽ സ്പഷ്ടമായി വ്യത്യാസമുണ്ടല്ലോ. ഈ വ്യത്യാസം മനസ്സിലാക്കാതെയൊ മനസ്സിലായിട്ടും അതിനെ അവഗണിച്ചൊ ആണ് ചില ചരിത്രകാരന്മാർ പക്ഷപാതാമൂലമാണ് പാപ്പാ ഫെൻറിയെ അനുകൂലിക്കാഞ്ഞതെന്നു പറയുന്നത്.

മാർപ്പാപ്പാ തന്റെ അഭിലാഷത്തിനു വിധേയനാകുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ പ്രതിക്രിയകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ വശംവദനാക്കുന്നതിന് ഫെൻറി ആരംഭിച്ചു. മാർപാപ്പായ്ക്കും ഇംഗ്ലണ്ടിലെ വൈദികന്മാർക്കും ചില ഭോഗങ്ങൾ കിട്ടുന്നതിന് അവകാശമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ഭോഗങ്ങൾ കൊടുക്കുന്നത് നിയമവിരുദ്ധമായിരിക്കുമെന്ന് ഫെൻറി പാർലമെൻറിനെക്കൊണ്ടു ഒരു നിയമമുണ്ടാക്കിച്ചു. പാപ്പായുടെ ഭോഗം നിർത്തിക്കളയുമെന്നു ഭയപ്പെടുത്തിയാൽ അദ്ദേഹം വിവാഹമോചനത്തിന് അനുവാദം തന്നുകൊള്ളുമെന്നായിരുന്നു ഫെൻറിയുടെ പ്രതീക്ഷ. ഇങ്ങനെ നിയമമുണ്ടാക്കിയെങ്കിലും പാപ്പാ തന്റെ ഹിതത്തെ അനുകൂലിക്കുന്ന പക്ഷം ഭോഗങ്ങളെല്ലാം പതിവുപോലെ കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്നു നോർഫോക്കു പ്രഭുവിനെ അയച്ചു ഫെൻറി പാപ്പായുടെ പ്രതിനിധിയെ ധമിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ,

“സ്ഥാനം നിയോക്തർനഹിശക്യമഗ്ര
വിനാശ്യേക്ഷ്യം സ്വയമക്ഷതേന”

എന്ന് കാമിലാസൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ കിസ്തു പാപ്പായുടെ സംരക്ഷണത്തിനേർപ്പിച്ചിരുന്ന ധർമ്മത്തെ

അത്ഭുതകരമായൊരു കൈവിട്ടുന്നതിനു ചാപ്പായ് നിവൃത്തിയില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും ഇംഗ്ലണ്ടിലെ വൈദികന്മാരിൽ മിക്കവരുടേയും മനോവൃത്തി ഈ വിധത്തിലല്ലായിരുന്നു. ഫെൻറി അവരിൽ പ്രയോഗിക്കുന്നതിന് നിർമ്മിച്ച അസ്രം അവരെ തനിക്കു വിധേയരാക്കിത്തീർത്തു. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ സഭാഭരണം സംബന്ധിച്ചു യാതൊരു നിയമവും തന്റെ സമ്മതം കൂടാതെ ഉണ്ടാക്കരുതെന്ന ഫെൻറി നിർബന്ധിച്ചു. മനേറ മുമ്പാകെ ൧൬-ാം- കാൻറർബറിയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്തായുടെ പ്പെട്ടെ വൈദികരിൽ ബഹുഭൂരിപക്ഷവും ഫെൻറിയുടെ ഈ നിയമമനുസരിച്ചുകൊള്ളാമെന്ന സമ്മതിച്ചു. ലെങ്കിക്യാഡികാരികൾ സഭാഭരണ കാര്യങ്ങളിൽ നിയന്ത്രണമുള്ളായിത്തീരുന്നതു കത്തോലിക്കാ സഭയുടെ ആദർശത്തിനു വിചലിതമാണ്. വൈദികന്മാർ ഫെൻറിയുടെ അധർമ്മമായ ഈ നിയമത്തിനു സമ്മതം കൊടുത്ത അനുതന്നെ ഞാനെന്തോർ തന്റെ ചാൻസെല്ലർ സ്ഥാനവും രാജിവെച്ചു. അധർമ്മമായ ഒരു ഭരണത്തിൽ ഭാഗഭാക്കുകുന്നതിന് മോറിന്റെ ധർമ്മബുദ്ധി അദ്ദേഹത്തെ അനുവദിച്ചില്ല.

മോറിന്റെ ഈ രാജി തന്റെ കാലക്ഷേപമാറ്റത്തെ സാരമായി സ്തംഭിക്കുന്നതായിരുന്നു. ആദായകരമായിരുന്ന വക്കീൽപണി രാജസേവനത്തിനായി അദ്ദേഹം നിരതൻ ചെയ്തിട്ടു വളരെ കാലമായിരുന്നല്ലോ. ചാൻസെല്ലർ സ്ഥാനത്തിന്റെ കൂടെ അദ്ദേഹം വാമിച്ചിരുന്ന ഉദ്യോഗങ്ങൾക്കെല്ലാംകൂടി അദ്ദേഹത്തിനു ഏകദേശം ൪൦൦ പവൻ വരവുണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ നമുക്കിതു നിസ്സാരമായി

അന്നത്തെവെങ്കിലും അന്നു് ഇതൊരു വലിയ സംഭവമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാജികൊണ്ട് ഇതു മുഴുവൻ നഷ്ടമായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വകാര്യസ്വത്തുക്കളിൽ നിന്നുള്ള വരവു് ആണ്ടിൽ ൫൦ പവർ മാത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. തന്റെയും കുടുംബത്തിന്റെയും ചെലവിനു് ഇതു പര്യാപ്തമല്ലായിരുന്നു. അനന്തരമായി മോർ അനുഭവിച്ച ഈ നഷ്ടത്തിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മനിയുടെ ഭാർഗ്വം അനുഭവമായിരിക്കുന്നു. തന്റെ സാഹിത്യകൃതികൾകൊണ്ട് തന്റെ ആദായം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചിരുന്നു. മോറിന്റെ ധർമ്മനിയുവാൽ അനുകമ്പിതരായിരുന്ന വൈദികന്മാർ േറെ പാവനോളം പിരിച്ചെടുത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഈ കഷ്ടകാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്നു സഹായന ചെയ്തു. എന്നാൽ മോർ ആ സംഭാവന സ്വീകരിച്ചില്ല. തന്റെ സുകൃതം പണ്ഡമായ ഒരു പദാർത്ഥമല്ലെന്നായിരിക്കാം മോർ വിചാരിച്ചതു്. സാക്ഷാൽ സുകൃതം പ്രതിഫലമല്ലയാൽ പ്രേരിതമല്ലല്ലോ. സഭ്യത്തിനിമിത്തം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന പീഡകളെ ക്ഷമാപൂർവ്വം സഹിക്കുന്നതാണല്ലോ സാക്ഷാൽ മാഹാത്മ്യം.

മോറിന്റെ അനന്തരനായി ചാൻസെല്ലറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടതു് ആവ്ഡ്ലി (Audly) പ്രഭുവായിരുന്നു. മോർ സ്ഥാനവശാൽ തന്റെ അധീനത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അംഗരക്ഷകന്മാർ, സഹായികൾ, അനുചരന്മാർ, ഭൂത്വന്മാർ ഇവരെയെല്ലാം ആവ്ഡ്ലിയുടെ പക്കൽ അയച്ചു; താൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന ബോട്ടു മുതലായവയെല്ലാം ഒഴിഞ്ഞു കൊടുത്തു. ഇതിന്റെ ശേഷം

കടംബാംഗങ്ങളെയെല്ലാം വിളിച്ചുകൂട്ടി ഭാവിക്കാത്തതുകൊണ്ട്
 കുറ്റിച്ച് അവരോടൊപ്പമായി. മോറിന്റെ കടംബ
 ത്തിൽ സാധാരണ ലോകസ്വാമനസരിച്ച് അദ്ദേഹം
 താൻ സംധാരണം ചെയ്യപ്പെടേണ്ടവരല്ലാത്തവരായി
 തന്നെ അധികം ചേരും. തന്റെ പ്രഥമ പുത്രിയായ മാർ
 ഗരേറ്റ് തന്നെ, രോഷ്പെറിന്റെ ഭാര്യയായിരുന്നു.
 എന്നാൽ ഇവർ രണ്ടുപേരും മോറിന്റെ കൂടെ അദ്ദേഹം
 ത്തിന്റെ ചെലവിലാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്. ഇക്ക
 ലത്തു മറ്റു പുത്രികളും വ്യവസ്ഥകളായിരുന്നിരിക്കണം.
 ഇവരെയെല്ലാം പോറ്റേണ്ടത് മോറിന്റെ കർത്തവ്യമല്ലാ
 യിരുന്നുല്ലോ. എങ്കിലും വാത്സല്യനിധിയായ മോറിന്
 ഇവർ പിരിഞ്ഞു പോകുന്നത് ദുസ്സഹമായിരുന്നു.
 അദ്ദേഹം ഇവരെയെല്ലാം വിളിച്ചുകൂട്ടി ഭാവിക്കുകയും
 ഇവരുടെ അഭിപ്രായമെന്താണെന്നു ചോദിച്ചു; ആരു
 മൊന്നും മിണ്ടിയില്ല. അപ്പോൾ മോർതന്നെ ഭാവിക്കു
 കുറ്റിച്ചുള്ള തന്റെ ആശയങ്ങൾ വിവരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.
 കോക്സ്ഫോർഡിൽ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നതു മുതൽ കൊട്ടാ
 രത്തിലെ സുഖങ്ങൾ അനുഭവിച്ചു താമസിച്ചതുവരെയുള്ള
 നാനാവിധങ്ങളായ സുഖഭുജങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിട്ടു
 ണ്ടെന്നും അതിലേതെങ്കിലും സ്വീകരിച്ച നിത്യവൃത്തി
 കഴിക്കുന്നതിന് താൻ സന്നദ്ധനാണെന്നും ആദ്യം
 അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചു. സ്വഗൃഹത്തിലേതൊഴിച്ചു,
 കോക്സ്ഫോർഡ്, ന്യൂ ഇൻ, ലിംകൺസിൻ, കൊട്ടാരം
 ഈ നാലുസ്ഥലങ്ങളിലെ ജീവിതരീതികളാണ് താൻ
 പരിചരിക്കുന്നതു്; ഇവയൊക്കെ കൂടുതൽ കൂടുതൽ
 സുഖകരങ്ങളായിരുന്നു. “ഇവയിൽ ഏറ്റവും അനേകം

ഉന്നത നമ്മൾ സ്വീകരിക്കുന്നത് ഉത്തമമായിരിക്കുകയില്ലെന്നാണെന്നെൻ അഭിപ്രായം; ആയതുകൊണ്ട് ഓക്സ്ഫോർഡ് രീതിയും ന്യൂ ഇൻറർനീഷ്യം വരെ നമുക്കിപ്പോൾ താഴേണ്ട." എന്ന് അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചു. ലിങ്കൺ സിൻ രീതിയിൽ തുടങ്ങിയിട്ട് ആദായം ചെലവിന് മതിയാകയില്ലെന്നു കാണുന്നപക്ഷം കീഴോട്ട് കീഴോട്ട് പൊയ്ക്കൊള്ളാമെന്നു അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. എന്തെല്ലാമായാലും തന്റെ പുത്രിമാരും ജാമാതാക്കന്മാരും തന്റെ കുടുംബത്തിൽ പഠിപ്പിക്കുന്നതും കഴിവുള്ളവർ പൊതുവെ ചെലവിലേക്കു സംഭാവനകൾ ചെയ്യുന്നതിന്നു വിശേഷമില്ലെന്നും അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. ഉച്ചൈർ മനസ്സനായ ഒരു ധന്യൻ ധർമ്മനിഷ്ഠയാൽ സ്വയം സ്വായത്തമായിരുന്ന ഭോഗങ്ങളെല്ലാമുപേക്ഷിച്ച് ഈ വിധം ജീവിക്കാൻ തയ്യാറായിത്തീർന്നു. സമയതസ്സുകളുടെ ഹൃദയങ്ങളെ ആർദ്രമാക്കിത്തീർന്നു.

തോമസ് മോറിൻ ഇതിന്റെ ശേഷം അധികകാലം ഈ ഭൂമിയിൽ ജീവിക്കുവാനില്ലായിരുന്നു. ഫെൻറി ഇദ്ദേഹത്തെ കടുക്കിൽ അകപ്പെടുത്തി അപായപ്പെടുത്തുന്നതിന് തരംഗനോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഏതു സമയവും ചെയ്യുന്നതിന്നു മടിയില്ലായിരുന്ന ആ രാജാവിന് തോമസ് മോറിനെ പോലെ സന്മാർദ്ദനിഷ്ഠനും പ്രജ്ഞാലിയുമായ ഒരു പ്രഭയെ അകപ്പെടുത്താൻ പ്രയാസമൊന്നുമുണ്ടായില്ല.

അബ്രാമലൂപായം

ഫെൻറിയുടെ പുനർവിവാഹവും

അതിന്റെ ഫലങ്ങളും.

തോമസ് മോർ ചാൻസെല്ലർ സ്ഥാനം രാജിവെച്ചതിന്റെ ശേഷം ഫെൻറിയുടെ സ്വേച്ഛാധിപതി തപരിതമായിരുന്നു. വിവാഹമോചനത്തിനും പുനർവിവാഹത്തിനും മാർപ്പാപ്പാ അനുവാദം നൽകുകയില്ലെന്ന സ്പഷ്ടമായി കഴിഞ്ഞു. രണ്ടായാലും മാർപ്പാപ്പായുടെ അനുവാദം കിട്ടുമെന്ന് ആശിച്ച കാലം കളയാൻ ഫെൻറിക്കു നിവൃത്തിയില്ലാതായി. ആൻബോളിൻ ശർഭിണിയായിത്തീർന്നു. പ്രസവത്തിനു മുമ്പു വിവാഹം നടന്നില്ലെങ്കിൽ ഫെൻറിയുടെ അനുരാഗഭാജനമായ ആ തരുണിയ്ക്ക് വലിയ കുറച്ചിലായിത്തീരുമല്ലോ. ഫെൻറി തന്റെ ധർമ്മപത്നിയായ കാതെറയിനിനെ ഉപേക്ഷിച്ചു താമസിക്കയാണെന്നും മറ്റാരെയെങ്കിലും വിവാഹം ചെയ്യുവാൻ പോകുന്നുവെന്നും മാർപ്പാപ്പായ്ക്ക് അറിവു കിട്ടി. കാലക്രമേണ ഫെൻറിയുടെ വ്യാമോഹങ്ങൾ നിങ്ങളോടുകൂടെ കണ്ടു നടപടികൾ നിട്ടിയിട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന പാപ്പായെ ഈ വാർത്ത ഉൽകണ്ഠിതനും കർമ്മോന്മുഖനാക്കിത്തീർത്തു. കാതെറയിനിനെ ഉപേക്ഷിച്ചു താമസിക്കുന്നതിൽ ഫെൻറിയെ ഉപശോധിച്ചു പുനർവിവാഹം ചെയ്യരുതെന്ന വിരോധിച്ചു പാപ്പാ ഒരു ലേഖനമയച്ചു. ഇതൊന്നും ഫെൻറി

കൂട്ടാക്കിയില്ല. ൧൭൩൩ ജനുവരിമാസം ൨൦-ാം തീയതി ഫെൻറി ആൻബോളിനെ രഹസ്യമായി വിവാഹം ചെയ്തു. ഈ വിവാഹം ആരു നടത്തിയെന്നു രേഖയില്ല. ഫെൻറിയും ആൻബോളിനും ദമ്പതികളെപ്പോലെ ജീവിതം തുടങ്ങി. സാധ്യമായ കാര്യത്തിൽ തന്റെ ഭർത്താവിനാൽ ധിക്കൃതയായി ഏകാകിനിയായി ജീവിതം നയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശക്തിമാനായ സ്വപരമദാരികളും ലോകാപവാദത്തെ ഭയപ്പെടുന്ന. ക്രിസ്തീയധർമ്മശാസ്ത്രപ്രകാരം ധർമ്മപതിയെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നത് പാപമാണ്; ധർമ്മപതി ജീവിച്ചിരിക്കെ മരണമുണ്ടായാൽ ഭാര്യയാകുന്നത് അതിനെക്കാൾ വലിയ പാപമാണ്. ഫെൻറിയുടെ പ്രജകൾ തന്നെ ഈ നടപടിയെ അപവാദിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഈ അപവാദത്തിൽ നിന്നു രക്ഷ പ്രാപിക്കുന്നതിനു ഒരു മാർഗ്ഗമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ക്രിസ്തീയ സഭാജ്യക്ഷനായ കുറെ വൈദികന്മാരെക്കൊണ്ടെങ്കിലും തന്റെ നടപടി സാധുവാണെന്നു സമ്മതിപ്പിക്കണം. ഇങ്ങനെ സമ്മതം കിട്ടിയാൽ തന്റെ നടപടി അഭിപ്രായവ്യത്യാസത്തിനു വകയുള്ളതാണെന്നെങ്കിലും വരുത്താമല്ലോ. അപ്പോൾ അപവാദത്തിന്റെ കഠിനവും കുറെ കുറയും. ഇതിനായിട്ടുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഫെൻറി ആലോചിച്ചുതുടങ്ങി.

സഭാഭരണസംഘ സമാധാനീയമങ്ങൾ തന്റെ നമ്മുതത്തോടുകൂടെ മാത്രമേ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുകയുള്ളവെന്ന് ഫെൻറി ഇംഗ്ലണ്ടിലെ വൈദികഗണത്തിൽ

ഭൂരിപക്ഷത്തെക്കൊണ്ടും സമ്മതിപ്പിച്ചതായി നാം
 മുൻപെ കണ്ടുവല്ലോ. ഈ വ്യവസ്ഥയ്ക്കു സമ്മതിച്ചു
 വൈദികന്മാരും ഫെൻറി കൗൺസിലിനെ ഉപേക്ഷി
 ച്ചതും ആൻബോളിസിനെ വിവാഹം ചെയ്തതും സാധു
 വാണെന്നു സമ്മതിക്കയില്ലായിരുന്നു. ഇങ്ങനെയിരി
 ക്കയിൽ കാൻറർബറിയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്താ ചരമ
 ഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ഫെൻറി ആ സ്ഥാനത്തിലേക്കു
 ക്രാൻമെർ (Cranmer) എന്നൊരു വൈദികനെ തിര
 ഞ്ഞെടുത്തു. ഫെൻറി അദ്ദേഹം മാർപാപ്പായോടു
 പ്രത്യക്ഷമായി പിണങ്ങിയിരിക്കുകയായിരുന്നുവെങ്കിലും
 ക്രാൻമെറിന്റെ നിയമനം അനുവദിച്ചു കല്പനയുണ്ടാ
 കണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തോടു് അപേക്ഷിച്ചു. മാർപാ
 പ്പായ്ക്കു് ക്രാൻമെറിന്റെ സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ച് അറി
 വില്ലായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു് അനന്തര സാക്ഷ്യങ്ങളിൽനിന്നു
 സ്പഷ്ടമാകും. ഫെൻറി തിരഞ്ഞെടുത്ത ആളാകയാൽ
 ക്രാൻമെർ യോഗ്യനായിരിക്കണമെന്നു പാപ്പാ വിചാ
 രിച്ചുവെന്നു് ഭൂതാണെന്നു. കത്തോലിക്കാ മെത്രാന്മാർ
 സ്ഥാനമേല്ക്കുന്ന സമയത്തു് മാർപാപ്പായോടു് അനുസര
 ണത്തിലും ഐക്യമന്വർത്തിച്ചും വർത്തിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു
 ശപഥം ചെയ്യണം. ക്രാൻമെറും ഈ ശപഥം ചെയ്തു.
 എന്നാൽ ഒരു ചടക്കു നിറവേറ്റുന്നതിന്നു മാത്രമാണു്
 അൻ ശപഥം ചെയ്യുന്നതെന്നും ആ ശപഥം പാലി
 ക്കാൻ താൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ലെന്നും ക്രാൻമെർ മുൻകൂട്ടി
 ഫലസ്വമായി പറഞ്ഞിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഫെൻറിയുടെ
 അഭിഷ്ഠാനസമിപ്പു പലതും ചെയ്യുവാൻ സന്നദ്ധനായി
 ഉണ്ടു് പരിണമിച്ചതു്.

കാൻമർബറിയിലെ മെത്രാപ്പോലീത്താ ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ അതിർത്തികൾക്കുള്ളിൽ പാപ്പായുടെ പരമാധിപത്വത്തിൻകീഴ് കത്തോലിക്കാസഭയുടെ നേതാവും ഉത്തമപുരോഹിതനുമായിരുന്നു. തന്റെ ഈ അധികാരത്തെ ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ട് ക്രാൻമെർ ഫെൻറിയുടെ വിവാഹമോചനക്കേസു വിചാരണയ്ക്കുടത്തു. അപ്പീൽ കോടതി വിധിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഒരു കാര്യം കീഴ്ക്കോടതി വിചാരണയ്ക്കുടക്കുന്നതു ഭരണത്തിന്റെ മുഖതത്വത്തിന് വിപരീതമാണല്ലോ. ഫെൻറിയുടേയും ക്രാൻമെറിന്റെയും പ്രാരംഭം പാപ്പായുടെ മേലധികാരത്തെ ധിക്കരിച്ചു വിപ്ലവമുണ്ടാക്കുന്നതിനായിരുന്നു. ക്രാൻമെർ കേസു വിചാരണ ചെയ്ത് ഫെൻറിയും കാരതറയിനും തമ്മിൽ നടന്ന വിവാഹം അതിന്റെ ആരംഭം മുതൽക്കു അസാധുവായിരുന്നുവെന്നു തീരുമാനം ചെയ്തു. അതിന്റെശേഷം ഫെൻറിയും ആൻബോളിനും തമ്മിൽ ഫാസ്യമായുണ്ടായ വിവാഹത്തെക്കുറിച്ച് വിചാരണ ചെയ്ത് അതു സാധുവാണെന്നും ക്രാൻമെർ തീർച്ചയാക്കി. ക്രാൻമെറിന്റെ ഈ നടപടികളെ വളരെ തിന്മയായി ജനങ്ങൾ ഗണിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും രാജഭരണാധികാരികൾ അവയെ പ്രകീഷേധിക്കുന്നതിനു ആരും ഉണ്ടായില്ല.

ക്രാൻമെറിന്റെ വിധി സമ്പാദിച്ചശേഷം ഫെൻറി ആൻബോളിനിന്റെ കീഴീടലാണെന്നും ആധിപത്യരൂപം ഘോഷിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ചന്ദ്രനേളി ജൂൺ മാസം ൧-ാം തീയതി ഒരു ദുഷ്കൃത്യത്തെ ആറ്റുമാനം ചെയ്യുന്നതിനു വേണ്ട സകല ആധിപത്യങ്ങളോടുകൂടെ കീഴീടലാണെന്നു നടന്നു. രാജവിധേയനായ ക്രാൻമെർ

ഇതു സംബന്ധിച്ചുള്ള വൈദികകൃത്യങ്ങളെല്ലാം പരിവൃ
പോലെ നടത്തി. രാജശാസനയനുസരിച്ച് പ്രഭുക്ക
ന്മാരും ഉദ്യോഗസ്ഥിതന്മാരായ മറ്റു മഹാന്മാരും ഈ
ക്രിയയിൽ സംബന്ധിച്ചു. എന്നാൽ ഇതു സംബന്ധി
ച്ചുള്ള ഘോഷയാത്രയിൽ ഈ ദുഷ്കൃത്യത്താൽ തപ്പ
മാനസരായിരുന്ന ജനങ്ങളിൽനിന്ന് ഒരൊറ്റ ഭയശ
ബ്ദമെങ്കിലും അന്തരീക്ഷത്തെ പലിപ്പിച്ചില്ല. ജനങ്ങ
ളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഇതു പരസ്യമായ ഒരു വേഷ്യാഭിനയന
മായിരുന്നു.

രാജഭയം നിമിത്തം ഗണ്യന്മാരായവരല്ലാം ഈ
കിരീടധാരണത്തിൽ, സന്നിഹിതരായിരുന്നുവെങ്കിലും
തോമസ് മോർ സന്നിഹിതനായിരുന്നില്ല. ഈ സംഭ
വത്തിന് ഏകദേശം ഒരുവർഷം മുമ്പുവരെ രാജാവു കഴി
ഞ്ഞാൽ പിന്നെ രാജ്യത്തു അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന തോമ
സ് മോറിന്റെ അസാന്നിദ്ധ്യം പ്രത്യേകം രാജദൃഷ്ടി
യില്ലെടുമായിരുന്നല്ലോ. ഇതുകൊണ്ടുണ്ടായേക്കാവുന്ന
ആപത്തിനെ പരിഹരിക്കണമെന്നു കണ്ട് മോറിന്റെ
അഭ്യഭയകാക്ഷികളായ മൂന്നു മെത്രാന്മാർ കിരീടധാര
ണത്തിൽ മോറും സന്നിഹിതനായിരിക്കണമെന്ന്
നിർബന്ധിക്കുകയും ആ സന്ദർഭത്തിന് ഉചിതമായ വസ്ത്ര
മുണ്ടാക്കിക്കുന്നതിനു പണമില്ലെന്നുള്ള കാരണത്താൽ
മോർ വരാതെയിരുന്നേക്കുമെന്നു കണ്ട് ൨൦ പവൻ
അദ്ദേഹത്തിനു കൊടുത്തയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ
താൻ ഈ ദുഷ്കൃത്യത്തെ സാധൂകരിക്കണമെന്നുള്ള
ശങ്ക തന്റെ മുമ്പും സാന്നിദ്ധ്യം കൊണ്ടുപോലും ഉണ്ടാ
കുന്നതു മോറിനു ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല.

ഫെൻറി ആൻബോളിനിക്കു രഹസ്യമായി വിവാഹം ചെയ്തു മരിച്ച ജനുവരി ൨൫-ാംനാ-
 യാണെന്നു നാം കണ്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. ആ ആണ്ടു്
 സെപ്റ്റംബർ ൨൫-ാംനാ പിന്നീടു് ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ
 രാജ്ഞിയായി തിന്ന എലിസബത്തിനെ ആൻബോ
 ളിൽ പ്രസവിച്ചു. വിവാഹാനന്തരം ഏട്ട മാസമെ
 കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളു. ഫെൻറിയുടെയും ആൻബോളിനി
 ന്റെയും തിടുക്കത്തിന്റെ കാരണം ഇതിൽ നിന്നു സ്പഷ്ട
 മാണല്ലോ.

ആൻബോളിൽ അളന്ന അളവിനുതന്നെ അവ
 ശ്കം അളന്നുകിട്ടി. കിടപ്പുമുറയും കഴിഞ്ഞു മൂന്നു
 മാസം കഴിയുന്നതിന്നു മുൻപെ ഫെൻറിക്ക് മറ്റൊരു സ്ത്രീക
 ളിൽ അനുരാഗം ഉണ്ടായിത്തുടങ്ങി. ഇതിൽ ആൻ
 ബോളിൻ കപിതയായി. “നിന്നേക്കാൾ വലിയവർ
 സഹിച്ചതു നീയും സഹിച്ചുകൊള്ളണം” എന്നായിരുന്നു
 ഫെൻറിയുടെ മറുപടി. “നിന്നേക്കാൾ വലിയവർ”
 എന്നു പറഞ്ഞതു സാക്ഷാൽ രാജകുമാരിയായ കാതെ
 റയിനിക്കു ഉദ്ദേശിച്ചാണല്ലോ. ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രണയ
 കലഹങ്ങൾ അവസാനത്തിൽ ആൻബോളിനിന്റെ
 ശിരശ്ശ്ചര്മ്മത്തിൽ അവസാനിച്ചു. മരിച്ചപ്പോൾ
 ഫെൻറി ആൻബോളിനിന്റെ മേൽ പാതിവ്രത്യഭംഗം
 ആടരാപിച്ചു് അവളെ കൊന്നു. രാജഭാര്യയുടെ പാതി
 വ്രത്യഭംഗം രാജദ്രോഹവും വധത്താൽ ശിക്ഷിക്കപ്പെ
 ടേണ്ടതുമായിരുന്നു.

ആൻബോളിനിക്കു കൊന്നതിന്റെ ശേഷം
 ഫെൻറി ജെയ്ൻ സെയ്മൂർ (Jane Seymour) എന്നു
 പേരായ ഒരു സ്ത്രീയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ സ്ത്രീ
 എഡ്വേർഡു് ഷഷ്ടനെ പ്രസവിച്ചതിന്റെ ശേഷം

കാലഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. ഇതിന്റെ ശേഷം ഫെൻറി വിവാഹം ചെയ്തത് ഒരു ജെമ്മൻ പ്രഭുക്കുടുംബത്തിന്റെ അംഗമായ ആൻ അഫ് ക്ലീവ്സ് (Anne of Cleves) എന്ന പ്രഭുക്കുമാരിയെയാണെന്നു. ഫെൻറിയുടെ ഒരു പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്ന തോമസ് ക്രോവെൽ (Thomas Cromwell) ആയിരുന്നു ഈ വിവാഹം ഏല്പാട് ചെയ്തത്. ഈ സ്ത്രീയുടെ സെന്റർലൂത്തിൽ ഫെൻറിക്കു തൃപ്തിപ്പെടുന്നതായിരുന്നു. ഫെൻറി കപിതനായി. ക്രോവെല്ലിൽ രാജദ്രോഹം ആരോപിച്ച് അദ്ദേഹത്തെ കൊല്ലപ്പെടുത്തി; ആനിനെ ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിന്റെ ശേഷം ഫെൻറി കത്തറയിൽ ഫെറവാർഡ് (Catherine Howard) എന്ന സ്ത്രീയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ഒരു വർഷത്തിനുള്ളിൽ അവളുടെ മേൽ പാതിവ്രത്യഭംഗം ആരോപിച്ചു അവളെ ഹിംസിച്ചു. പിന്നെ ഫെൻറി, കത്തറയിൽ പാർ (Catherine Parr) എന്നൊരു സ്ത്രീയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ഫെൻറിക്കു ഈ സ്ത്രീയോടു തനിക്ക് സഹജമായ വിരക്തി ഉണ്ടാകുന്നതിനു മുൻപു അവളുടെ ഭാഗ്യാതിരേകത്താൽ ഫെൻറി പാർഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. തന്റെ പ്രഥമരാജ്യത്തിലെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രയത്നങ്ങളിൽ ഭർത്താക്കളെക്കുറിച്ച് മനഃപൂർവ്വം സഹജമായുള്ള സങ്കോചമെല്ലാം നീക്കിപ്പോയതിന്റെ ശേഷം ഫെൻറിയുടെ ഗതി മറ്റൊരുതരമായ ഒരന്ത്യത്തിൽ പൊലെയായിരുന്നു.

സംഗതിവശാൽ കാലത്തിന്റെ ക്രമത്തെ അതിലം ഹിച്ച് ഫെൻറിയുടെ ഭാവനയ്ക്കു വിശിഷ്ടത്തെ അവിസ്മാനം വരെ നാമിവിടെ സംക്ഷിപ്തമായി വിവരിച്ചുവെന്നു

ഉള്ള ആൻബോളിന്റെ കിരീടധാരണമഹോത്സവത്തിനുശേഷം നടന്ന സംഭവങ്ങളെ ഇനിയും യഥാക്രമം പരിശോധിക്കാം. ഫെൻറി പരസ്യമായി ആൻബോളിനിനെ വരിച്ചു വർത്തമാനം പാപ്പാ അറിഞ്ഞയടനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കത്ത്വം അദ്ദേഹം നിറവേറ്റി. മലയാളത്തിൽ “മഹനോർ” എന്നു സാധാരണമായി വ്യവഹരിക്കപ്പെടാറുള്ള ബഹിഷ്കാരശാസനത്താൽ അദ്ദേഹം കത്തോലിക്കാസഭയുടെ ഗാത്രത്തിൽ നിന്നും ഫെൻറിയെ ബഹിഷ്കരിച്ചു. ഫെൻറിയുടെയും ആൻബോളിനിന്റെയും സ്കന്ദവാസം ക്രിസ്തീയധർമ്മശാസ്ത്രപ്രകാരം അസന്ദിഗ്ധമായ വ്യഭിചാരമായിരുന്നു. തന്മൂലം മാർപാപ്പായുടെ ഈ പ്രവൃത്തി അനപലപറിയവുമായിരുന്നു. ഇതിന്റെശേഷം ഫെൻറിയുടെ ഉദ്യമം ശക്തിപ്രയോഗം കൊണ്ട് തന്റെ അബദ്ധത്തിന്റെ ഫലങ്ങളെ നീവാരണം ചെയ്യുന്നതിനും തന്റെ ദർവ്വത്തിയിൽ അനുകമ്പയില്ലാത്തവരെ മെയ്ലാം കൊണ്ടു കത്തിക്കുന്നതിനുമായിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്രോധത്തിനും പ്രതികാരത്തിനും പാരമായവരിൽ ഒരുവൻ ധർമ്മധീരനായ നമ്മുടെ ചരിത്രപുരുഷനായിരുന്നു. അക്കാലത്ത് എലിസബത്ത് ബാർട്ടൺ (Elizabeth Barton) എന്നൊരു സ്വന്യാസിനിയുണ്ടായിരുന്നു. ഭാവികളായ സംഭവങ്ങൾ കാണുന്നതിനു ശക്തിയുണ്ടെന്നു ഈ സ്ത്രീ ഭാവിച്ചിരുന്നു. ഫെൻറിയുടെ വിവാഹമോചന പ്രസ്ഥാനം ആവിർഭവിച്ചപ്പോൾ ഈ സ്ത്രീയുടെ ഭാവിദർശനം രാജകുടുംബങ്ങളെയും സ്തംഭിപ്പിച്ചു തുടങ്ങി. ഫെൻറി ആൻബോളിനിനെ വിവാഹം

ചെയ്താൽ ഏഴു മാസത്തിനകം അദ്ദേഹത്തിന് രാജ്യം നഷ്ടമാകുമെന്ന് ഈ സ്രീ പ്രസ്താവിച്ചു. ഫെൻറി തന്റെ കത്തിന്റെ ഇന്ന സ്ഥാനത്താണ് കിടക്കൻ പോകുന്നതെന്ന് തനിക്ക് ഒരു ദർശനമുണ്ടായെന്നും ഒരു സ്രീ പറയുകയുണ്ടായി. രാജാവിനെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെയെല്ലാം പറയുന്നത് രാജാദ്രാഹമാണെന്നു പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. ഫെൻറി എലിസബെത്തിനെ ചിടികൂടി. ഫെൻറി തന്റെ കടംകൈകളെല്ലാം നിയമത്തിന്റെ രൂപത്തിലാണ് ചെയ്തിരുന്നത്. വിചാരണകൂടാതെ ആരെങ്കിലും പറ്റിച്ചിരുന്നില്ല. പക്ഷെ, വിചാരണചെയ്യുന്ന ന്യായാധിപന്മാർ ഫെൻറിയുടെ പൊല്ലടിയിൽ നില്ക്കുന്ന കിങ്കന്മാരായിത്തീർന്നുവെന്നു ഉള്ളു. തന്റെ ഹിതമനുസരിച്ച വിചാരണ ചെയ്യുന്നവരെയും വിധിയെഴുതുന്നവരെയും മാത്രമേ ഫെൻറി ഇങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ നിയോഗിച്ചിരുന്നുള്ളൂ.

ഫെൻറിക്കു വളരെ ഭസ്സാഹ്വാനമായിരുന്നവർ റോച്ചെസ്റ്ററിലെ (Rochester) മെത്രാനായ ജോൺ ഫിഷറും (John Fisher) തോമസ് മോറുമായിരുന്നു. ഇവർ രണ്ടുപേരും മഹാപണ്ഡിതന്മാരും പുണ്യവാനമാരുമാണെന്നുള്ളതു പ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. ഇവർ തന്നെ അനുകൂലിക്കാതെ നില്ക്കുന്നത് ഫെൻറിയുടെ നിലയ്ക്കു ധാനികരമായിരുന്നു ഇവരുടെ മനസ്സമ്മതപമാണ് ഫെൻറിയുടെ സ്ഥാവിൽ മാഹാവിപ്ലവമായി നിന്നത്. ഇവരെ എങ്ങനെയെങ്കിലുമ്പോയപ്പെടുത്തിയാൽ തന്റെ മാറ്റം സുഖതരമാകുമെന്നു ഫെൻറിക്കറിയാമായിരുന്നു. ഇവരെ കടക്കിലാക്കി കൊല്ലുന്നതിന് ഫെൻറി തക്കം നോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോഴാണ് എലിസബെത്തു ബാട്ടൺ കേസുതളിച്ചത്.

ഫിഷറും മോറും രാജാവിനെക്കുറിച്ച് ഇങ്ങനെ യെല്ലാം പറയാൻ എലിസബത്തിനു പ്രേരണ നൽകിയെന്നു വരുത്തുവാൻ കേസു വിചാരണ കഴിച്ചവർ പ്രയത്നിച്ചു. ഫിഷറും എലിസബത്തും തമ്മിൽ വില ഏഴു തുകത്തുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും ഫിഷറിന്റെ പ്രേരണകൊണ്ടാണ് എലിസബത്തിന്റെ ഭാവിദർശനങ്ങൾ ഉണ്ടായതെന്നു തെളിഞ്ഞിട്ടില്ല. എങ്കിലും ഫിഷറിന് മനസ്സു പവൻ പിഴ കല്പിച്ചു. മോറിനെ ഈ കേസിൽ കുടുക്കുന്നതിനു ഇത്രയും പോലും തെളിവില്ലായിരുന്നു, മോർ ഇതിൽ ഇടപെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു അദ്ദേഹത്തെ കുടുക്കാൻ പ്രയത്നിച്ചവർക്കു തന്നെ വിശ്വാസമില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും രാജദ്രോഹകുറ്റത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയൊന്നു ഭയപ്പെടുത്തിയാൽ അദ്ദേഹം ഫെൻറിയുടെ പുതിയ വിവാഹം സാധുവാണെന്നു സമ്മതിച്ചേക്കാമെന്നു അവർക്ക് ആശയുണ്ടായിരുന്നു. ഈ കേസിൽ പ്രതികളായ തന്നവരിൽ ഒരാൾ എലിസബത്തിന്റെ ഭാവിദർശനങ്ങളെക്കുറിച്ച് മോറിനോടു സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി എന്നു സമ്മതിച്ചു മൊഴികൊടുത്തതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തെക്കൂടെ പ്രതിയാക്കുന്നതിനുള്ള കാരണം. എന്നാൽ രാജാവിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഭാവിദർശനങ്ങളൊന്നും കേൾക്കയില്ലെന്നു മോർ പറയുകയാൽ ആ കാര്യങ്ങളൊന്നും അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞില്ലെന്നും ആ സാക്ഷിയുടെ മൊഴിയിലുണ്ടായിരുന്നു. ഇങ്ങനെയിരിക്കെ തന്നെ ക്രൂര പ്രതിയാക്കിയതിനെ പ്രതിഷേധിച്ച് മോർ ഈ കാര്യത്തിൽ ഫെൻറിയുടെ കാര്യസ്ഥനായിരുന്ന ക്രോംവെല്ലിനും ഫെൻറിക്കുതന്നെയും എഴുത്തുകളയച്ചു.

എന്നുമാത്രമല്ല; തന്നെ വിസ്തരിക്കുന്നതു പ്രഭുസഭയായിരിക്കണമെന്നു മോർ വാദിച്ചു. മോർ ചാൻസെല്ലറായിരുന്ന ജോർ പ്രഭുസഭയുടെ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്നല്ലോ. ഈ കാരണം കൊണ്ട് മോറിനെ വിസ്തരിക്കുവാനുള്ള അവകാശം പ്രഭുസഭയ്ക്കുണ്ടെന്നുണ്ടെന്നു ആ സഭയും വാദിച്ചു. മോറിനെ പരസ്യമായി വിസ്തരിക്കുന്നത് ആ പരക്കരയായേക്കാമെന്നു കണ്ട് ഫെൻറി അദ്ദേഹത്തെ ഈ കേസിൽ പിന്നോക്കിച്ചു. സ്വന്യാസിനിയെയും അ പളുടെ പ്രസ്താവങ്ങളോടു ബന്ധമുണ്ടായിരുന്ന മറ്റു ആറുപേരെയും ഫെൻറിയുടെ കൌൺസിൽ വധശിക്ഷയ്ക്കു വിധിക്കയും ചെയ്തു.

ഈ കേസു സംബന്ധിച്ച മോർ കൌൺസിലിന്റെ മുൻപിൽ ഫാജറായപ്പോൾ അവർ സ്വന്യാസിനിയുടെ പ്രവൃത്തികളെക്കുറിച്ച് ഒന്നു ചോദിക്കാതെ വളരെ സെറജനും പ്രദക്ഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഫെൻറിയുടെ വിവാഹമോചന കാര്യത്തെക്കുറിച്ചാണ് സംഭാഷണം ചെയ്തത്. പാപലുമെൻറും, മെത്രാന്മാരും, വിദ്വന്മാരെന്നിരിക്കുമായിരിക്കുന്ന സർവ്വകലാശാലകളും സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ മോർ വിസമ്മതം കാണിക്കുന്നത് ഉചിതമല്ലെന്നും അദ്ദേഹവും അതിനു സമ്മതിക്കണമെന്നും അവർ വാദിച്ചു. ക്രാൻമെറും, ആവ്ഡ്ലിയും, നോർഫോക്കും, ക്രോവെല്ലമാണ് മോറിനോടു സംഭാഷണം നടത്തിയത്. ഇവരുടെ ഈ വാദത്തിനു മറുപടിയായിട്ട് മോർ ഫെൻറിയുടെ നാനാ ഗുണങ്ങളെ സമ്മതിച്ചു പറഞ്ഞു രാജാവു തന്നോടു കാണിച്ചിട്ടുള്ള അനവധി ഭാഷിണിങ്ങളെക്കുറിച്ച് താൻ കൃത്യത്തോണെങ്കിലും വിവാഹമോചനകാര്യം

ത്തിൽ അദ്ദേഹത്തോടു യോജിക്കാൻ മനസ്സാക്കി തന്നെ അനുവദിക്കുന്നില്ലെന്നും ഈ നിശ്ചയത്തിൽ താൻ അചാലനനാണെന്നും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതുകേട്ട് അവർ കപിതരായി; ഈ നിർബന്ധമൂലം മോറിനാണുകാവുന്ന ആപത്തുകളെ വിവരിച്ച അവർ അദ്ദേഹത്തെ ഭയപ്പെടുത്തുവാൻ തുടങ്ങി. “എന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരെ, ഈ ഭിക്ഷണങ്ങൾ ശിശുക്കൾക്ക് ന്യായങ്ങളായിരിക്കാം, എന്നിങ്ക” ന്യായങ്ങളല്ല” എന്ന് അദ്ദേഹം ഭയപ്പെട്ടുസമേതം മറുപടി പറഞ്ഞു. എന്തെല്ലാം ആപത്തുകൾ ഉണ്ടായാലും തന്റെ മനസ്സാക്കിക്കെതിരായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു മോർ സന്നദ്ധനല്ലായിരുന്നു.

ഹെൻറിയുടെ ജീവകാലത്താണ് പ്രോട്ടെസ്റ്റാൻറ് മതത്തിന്റെ പ്രഥമ പ്രണേതാവായ ലൂതർ (Luther) തന്റെ പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചത്. ലൂതർ മാർപാപ്പായോടു പിണങ്ങി കത്തോലിക്കാസഭയുടെ ആചാരങ്ങളെയും വിശ്വാസങ്ങളെയും പരസ്യമായി നിരാകരിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു. ഹെൻറി സാമാന്യം നല്ല ഒരു പണ്ഡിതനായിരുന്നുവെന്നു നാം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. കത്തോലിക്കാസഭയുടെ ആദർശങ്ങളും തന്റെ കാമചാരിത്വവും തമ്മിൽ സംഘട്ടനമുണ്ടാകുന്നതുവരെ അദ്ദേഹം അഭിമാനിയായ ഒരു കത്തോലിക്കനായിരുന്നു. ലൂതറിന്റെ വാദങ്ങളെ ചണ്ഡിച്ച ഹെൻറി ഒരു പുസ്തകമെഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ആ പുസ്തകത്തിന്റെ വൈശിഷ്ട്യംകൊണ്ട് മാർപാപ്പാ ശ്രദ്ധാത്രാതാവെ (Defender of the Faith) നുള്ള ബിരുദനാമം ഹെൻറിക്ക് കല്പിച്ചുകൊടുത്തു. ഈ സ്ഥാനപ്പേര് ഇന്നും

ഇംഗ്ലണ്ടിലെ രാജാക്കന്മാർ ഉപയോഗിക്കുന്നതു് പക്ഷെ ഏതർത്ഥത്തിൽ മാർപാപ്പാ ഈ സ്ഥാനത്തു് ഹെർറിക്ക് കൊടുത്തുവെ ആ അർത്ഥം ഇപ്പോൾ അതിനില്ലെന്നു ഉള്ളു. ഹെൻറിയുടെ പുസ്തകത്തിൽ മാർപാപ്പായുടെ പരമാധികാരത്തെ സ്ഥാപിക്കയും സമ്മതിക്കയും ചെയ്യുന്ന ഒരു ഭാഗമുണ്ടായിരുന്നു. ഹെൻറി പുസ്തകമെഴുതി തോമസ് മോറിനെക്കൊണ്ടു പരിശോധിപ്പിച്ചതിന്റെ ശേഷമായിരുന്നു പ്രസിദ്ധം ചെയ്തതു്. മാർപാപ്പായുടെ പരമാധികാരം സമ്മതിക്കുന്ന ഭാഗം ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ മാർപാപ്പായോടു പല ഇടപാടുകളിലും പ്രവേശിക്കുവാനിടയുള്ള ഒരു രാജാവു പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുന്നതു് ഭാവി വൈഷമ്യങ്ങൾക്കു കാരണമാകുമെന്നും ആ മതുകൊണ്ടു് ആ ഭാഗം ഉപേക്ഷിക്കണമെന്നും തോമസ് മോർ അന്നു ഉപദേശിച്ചു. ആ ഉപദേശം കൂട്ടാക്കാതെയാണു് ഹെൻറി തന്റെ പുസ്തകം പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിരുന്നതു്.

ഹെൻറിയുടെ വിവാഹമോചനം സാധുവാണെന്നു മോർ സമ്മതിക്കാതെ പക്ഷം ഹെൻറിയുടെ പുസ്തകത്തിലെ ഈ ഭാഗം മോറിന്റെ ഭാര്യപോലെയൊക്കെ മേക്കപ്പട്ടവാൻ ഇടയാക്കത്താണെന്നുള്ള അപമാനം അദ്ദേഹത്തിൽ ചുമത്തുമെന്നു പറഞ്ഞാണു് ക്രാൻമേർ മറ്റും അദ്ദേഹത്തെ ഭയപ്പെടുത്താൻ തുടങ്ങിയതു്. സത്യത്തിന്നു നേരേവിപരീതമായ ഈ അപമാനാഭാഷണത്തെ മോർ യുക്തിപൂർവ്വം പ്രതിഷേധിക്കയാൽ ഇതിൽ അദ്ദേഹത്തെ കടുക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു പ്രത്യക്ഷമായി. അദ്ദേഹം തല്ലാലത്തേക്കു പോയ്ക്കൊള്ളുവാൻ അയാൾ അനുവദിച്ചു.

വ്യവസ്ഥാപിതമായ ഭണ്ഡനീതിപ്രകാരം ശിക്ഷി-
 ക്കപ്പെട്ടവൻ പാടില്ലാത്തവർക്ക് ശിക്ഷകൊടുക്കുന്നതി-
 ന് ഒരു പ്രത്യേകസമ്പ്രദായം അക്കാലത്തു് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ
 നടപ്പുണ്ടായിരുന്നു. രാജദ്രോഹം സംബന്ധിച്ച കുറ്റ-
 ങ്ങൾക്കാണ് ഈ സമ്പ്രദായം സാധാരണമായി പ്രയോഗി-
 ക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു്. പ്രതികൂടാഭമേൽ കുറ്റം ആരോപി-
 ക്കുന്നതും അവർക്കു കൊടുക്കേണ്ട ശിക്ഷകൾ വിവരി-
 ക്കുന്നതുമായ ഒരു ബിൽ രാജാധികാരികൾ പാർല-
 മെൻറിൽ ഹാജരാക്കും. പാർലമെൻറ്, ആ ബിൽ
 അംഗീകരിച്ചാൽ അതിൻപ്രകാരം കാര്യങ്ങൾ നടത്തു-
 ന്നതിനുള്ള അധികാരം രാജപ്രഭുക്കന്മാർക്കു സിദ്ധിക്കും.
 പാർലമെൻറിന്റെ അഭിപ്രായത്തെ യഥേഷ്ടം നയി-
 ക്കുവാൻ ശക്തിയുള്ള രാജാക്കന്മാർക്കു് തങ്ങളുടെ വിരോ-
 ധികളെ യഥാസിദ്ധിക്കുന്നതിനു് ഈ സമ്പ്രദായം ഉപക-
 രിച്ചിരുന്നു. പ്രജകൾക്കു് ആപൽക്കമായിരുന്ന ഈ
 സമ്പ്രദായം മുമ്പെ-ൽ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നിന്തലാക്കപ്പെട്ടു-
 ഭാവദർശനിയായ എലിസബത്തിന്റെ കേസിൽ
 പൂർവ്വിധാരണകൾ കഴിച്ചിട്ടു് ഇങ്ങനെയൊരു ബിൽ
 പാർലമെൻറിൽ ഹാജരാക്കി അവരുടെ അംഗീക-
 ണം ലഭിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ക്രാൻമേറും മറ്റും തോമസ്
 മോറിനെ വിട്ടുകളഞ്ഞതു് അദ്ദേഹത്തോടുള്ള ആത്മ-
 കൂലാകൊണ്ടല്ലായിരുന്നു. തന്റെ വിവാഹരോധനം
 സംബന്ധിച്ചു രോർ ഇപ്പോഴും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു.
 പ്രതിഷേധനിലയാൽ കോപാക്രാന്തനായ മോറി
 മോറിന്റെ പേരും ബില്ലിൽ ചേർക്കണമെന്നു നിർബ-
 ധിച്ചു. എന്നാൽ മോറിന്റെ പേരും ബില്ലിൽ ഉണ്ടാ-
 യിരുന്നാൽ പാർലമെൻറ് ബിൽ ആകട്ടാലെ നിരാക-
 രിക്കാൻ ഇടയുണ്ടെന്നും അങ്ങനെ വന്നാൽ മറ്റുള്ളവരും

അവരിൽ ആരോപിച്ചിരുന്ന കുറ്റത്തിൽനിന്നു വിമുക്തരാകുമെന്നും കെരൺസിൽ ഫെൻറിയെ ധരിപ്പിച്ചു. പിന്നീടു വല്ല കണക്കിലും മോറിനെ അപായപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാമെന്നു കണ്ടാണു് അദ്ദേഹത്തെ അപ്പേൾ വിട്ടതൽ ചെയ്തതു്. എങ്കിലും ഫെൻറി മോറിന്റെ അടുത്തുണ്ട് പിടിച്ചുകളഞ്ഞു.

മോർ കെരൺസിദ്ധമായുള്ള വിവാദം കഴിഞ്ഞിറങ്ങി വന്നപ്പോൾ വളരെ പ്രസന്നനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചെത്തിയിലേക്കു തിരിച്ചുപോകുമ്പോൾ തന്റെ ജാമാഅയായ റോപ്പേറും വള്ളത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. മോറിന്റെ ഉന്മേഷം കണ്ടിട്ടു് റോപ്പേർ വിചാരിച്ചതു് കായുടെല്ലാം ശുദ്ധമായി അവസാനിച്ചുവെന്നും ഓജ്ജാമബില്ലിൽനിന്നു് മോറിനെ കെരൺസിൽ ഒഴിച്ചുവെന്നുമാണു്. റോപ്പേർ, ഈ കായ്ക്കുതക്കുറിച്ചു ചോദിച്ചപ്പോൾ “മകനേ! ഞാനാക്കാര്യം ചോദിക്കാൻ വിട്ടുപോയി” എന്നു് മോർ മറുപടി പറഞ്ഞു. പ്രാണാപായത്തെ സ്വർച്ചിരുന്ന ഈ കായ്ക്കും വിട്ടുപോയെന്നു കേട്ടു് റോപ്പേർ അതുകുറിച്ചു. പിന്നെയെന്നുകണ്ടാണു് ഇത്ര സന്തുഷ്ട ചിത്തനായിരിക്കുന്നതെന്നു ചോദിച്ചു. “എന്റെ സന്തോഷത്തിന്റെ കാരണം കേൾക്കണമോ, മകനേ! പിശാചിനു് ഞാൻ നിവൃത്തിയായ ഒരു പതനം നല്കിയതാണു് ഞാൻ സന്തുഷ്ടനായിരിക്കുന്നതു്. വലിയ ലക്ഷ്യംകൊണ്ടു പിൻവലിയുവാൻ പാടില്ലാത്തവണ്ണം ഞാൻ ആ പ്രഭുക്കന്മാരുടെ സമക്ഷം മുൻപോട്ടുപോയി” എന്നായിരുന്നു മോറിന്റെ മറുപടി. കെരൺസിദ്ധിന്റെ മുൻപിൽ ഫെൻറിയുടെ വിവാഹമോചനത്തെ

കുറിച്ചുള്ള തന്റെ നില പ്രകടമാക്കിയെന്നും ഇതിന്റെ ശേഷം ലത്തീനിലാത്തവർ മാത്രമേ ആ നിലയെ ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതല്ലെന്നുമായിരുന്നു മോർ പഠത്തത്തിന്റെ സാരം “ഈ മറുപടി കേട്ട് ഞാൻ ദുഃഖാർത്തനായി. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, അദ്ദേഹത്തിനത് ഇഷ്ടമായിരുന്നെങ്കിലും എനിക്കത് ഒട്ടും ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല” എന്നു റോപ്പേർ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

മോറിനെ രാജദ്രോഹബില്ലിൽ ചേർക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള വാസ്തവം പിറേറദിവസം ക്രോവെൽ റോപ്പേറിനോടു പറഞ്ഞപ്പോഴാണ് അറിയപ്പെട്ടത്. റോപ്പേർ ഈ കാലത്ത് ഒരു പാർലമെൻറ സമാജികനായിരുന്നു. ഈ വാസ്തവമറിഞ്ഞയുടനെ റോപ്പേർ മോറിന്റെ വസ്തിയിലേക്ക് ഒരു സന്ദേശമയച്ചു. എന്നാൽ മോറിന് തന്റെ അന്തത്തെക്കുറിച്ചു സംശയമൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. ഫെൻറിയുടെ സ്വഭാവം അദ്ദേഹത്തിനു നല്ലവണ്ണം അറിയാമായിരുന്നു. ഫെൻറിയുടെ ഫിതമനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാത്തവനെ അദ്ദേഹം ഇന്നല്ലെങ്കിൽ നാളെ ഹിംസിക്കുമെന്നുള്ളതിൽ മോറിനു യാതൊരു തർക്കവുമില്ലായിരുന്നു. “മെഹ്, നീക്കിവെയ്ക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ഒഴിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതല്ല” (quid differtur non aufertur എന്നു) മോർതന്റെ പുത്രിയായ മാർഗ്ഗററ്റിനോടു അപ്പോൾ പറയുകയുണ്ടായി.

മോർ സ്വീകരിച്ച നില ഗർഭത്തിന്റെയോ ഭ്രൂണത്തിന്റെയോ ഫലമല്ലായിരുന്നു. അങ്ങനെയായിരുന്നുവെങ്കിൽ അദ്ദേഹം അർഹിച്ചിരിക്കുന്ന ശ്വാഘയ്ക്കു്

അദ്ദേഹം അർഹനായിത്തീരുകയില്ലായിരുന്നു. താൻ
 സ്വീകരിക്കേണ്ട പദ്ധതി എന്നായിരിക്കണമെ
 ന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് ശാശ്വതമായി അദ്ദേഹം ആലോചി
 ക്കുന്നതായിരുന്നു. “മാർഗ്ഗരഹിതം!” എന്റെ ഭാര്യ ഉറ
 ക്കുകയും ഞാനറങ്ങുകയാണെന്നു വിചാരിക്കുകയും ചെയ്തി
 രുന്ന അസ്വാസ്ഥ്യകരവും ശ്രമകരവുമായ വളരെ വളരെ
 രാത്രികളിൽ എനിക്കു് എന്തു ആപത്തു സംഭവിക്കാ
 മെന്നു് ഞാൻ ആലോചിച്ചു. അതു് നിർണ്ണയിച്ചതിൽ
 എന്റെ ഹൃദയം വിഷാദപൂർണ്ണമായിരുന്നു” എന്നു്
 തന്റെ ചിന്താഗതിയെക്കുറിച്ച് മോർ ഒരിക്കൽ തന്റെ
 മകളോടു പറഞ്ഞു. രാജാക്കന്മാരോടു മത്സരിക്കുന്നതു
 ആപൽകരമായിരിക്കുമെന്നും മോർ ഫെൻറിയുടെ ഹി
 തത്തെ അനുവർത്തിക്കണമെന്നും നോർഫോക്കു് പ്രഭു
 അദ്ദേഹത്തോടുപദേശിച്ചു. “രാജകോപം മരണമാണു്”
 (indignatio principis mors est) എന്നു പറഞ്ഞു
 നോർഫോക്കു് ഉപദേശം അവസാനിപ്പിച്ചു. “അത്ര
 യുദ്ധമേ ഉള്ളോ, പ്രഭോ? എന്നാൽ അങ്ങനും ഞാനുമായിട്ടു
 ഇത്രയെ വ്യത്യാസമുള്ളു: ഞാനിന്നു മരിക്കും, അങ്ങന
 നാളെയും മരിക്കും” എന്നു പറഞ്ഞു് ഈ ഉപദേശത്തെ
 മോർ നിരസിച്ചു. സുകൃതങ്ങളിലും ദുഷ്കൃതങ്ങളിലും
 തന്റെ ആത്മമിത്രങ്ങളായിരുന്നവരെ നിസ്സാരകാരണ
 ങ്ങളാൽ കഴുവു കയറുന്നതിന്നു സന്നദ്ധനായിരുന്ന
 അതികൃതഘ്നനായ ഫെൻറി ഈ നോർഫോക്കു്
 പ്രഭുവിന്റെ മേലും രാജദ്രോഹമാരോപിച്ചു് അദ്ദേ
 ഹത്തെ കൊല്ലുന്നതിന്റെ പ്രാരംഭമായി തടവിൽ
 പാർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ നോർഫോക്കിന്റെ
 ഭാഗ്യവശമല്ലാത്ത രാജദ്രോഹബില്ലിന്നു പാർലമെ

ൻറിന്റെ അംഗീകരണം കിട്ടുന്നതിനു മുൻപ് ഫെൻറി യെ മൃത്യു പിടികൂടുകയാൽ അദ്ദേഹം കണ്ടുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്നതിൽ നിന്ന രക്ഷിക്കപ്പെട്ടു.

തന്റെ വിവാഹമോചനവും പുനർവിവാഹവും അസാധ്യമാണെന്നു വിചാരിച്ചിരുന്നവരെക്കൊണ്ടു് അതു ണ്ടും സാധ്യമാണെന്നു ഫെൻറി ബലം പ്രയോഗിച്ചു സംവദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്ത ഭാവികാര്യങ്ങളിലും വ്യാപരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഇവയെല്ലാംകൊണ്ടു സംവദിപ്പിച്ചാൽ ഭാവിഫല മെന്തു്? തന്റെ പ്രജകളിൽ ആരെല്ലാംകൊണ്ടു സംവദിപ്പിച്ചാലും ക്രിസ്തീയലോകത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ആൻബോളിൻ കലഭയും അവളുടെ പുത്രിയായ ഏലി സബെന്തു് കൌലഭടയീയുമായിരുന്നു. മരണം കൊണ്ടു തന്റെ വക്കരണം നിൽക്കുമ്പോൾ ലോകം ഇവരെ ധിക്കരിക്കുമല്ലോ. ഈ ഭവിഷ്യത്തിനെ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി തന്റെ കാലശേഷം ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ കിരീടത്തിന്റെ അവകാശം ആൻബോളിനിൽ തനിക്കുണ്ടാകുന്ന മക്കൾക്കുണ്ടെന്നു് ഒരു നിയമം ഫെൻറി പാർലുമെൻറിനെക്കൊണ്ടു് നിർമ്മിച്ചു. ഈ നിയമം മേലിൽ "സന്തതിനിയമം" (Act of Succession) എന്നു് ഈ ഈ പുസ്തകത്തിൽ വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്നതാകുന്നു. തോമസ് മോറും കൌൺസിൽ സാമാജികന്മാരും തമ്മിലുണ്ടായതായി മുൻ വിവരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു സംഭാഷണം മുമ്പെന്തു് മാർച്ചുമാസം ൧൭-ാം-നായിരുന്നു. ആ മാസം ൩൦-ാം-നും സന്തതിനിയമം ഉൾക്കൊള്ളിക്കപ്പെട്ടുവന്നു. ഈ നിയമപാശം കൊണ്ടാണു ഫെൻറി അഥംസ് മോറിനെ കുടക്കിൽ അകപ്പെടുത്തിയതു്.

ആനാമല്പായം

സർ ഹോമസ് മോറിന്റെ കരോളഫവാസം.

ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ കിരീടത്തിന്റെ അവകാശം ആൻ ബോളിനിന്റെ മക്കൾ വഴിയ്ക്കുന്നുണ്ട് എല്ലാവരും ശ്വേതം ചെയ്യണമെന്നും അങ്ങനെ ശ്വേതം ചെയ്യുവാൻ വിസമ്മതം കാണിക്കുന്നവർ വധ്യന്മാരാണെന്നും ഒരു വകുപ്പു സന്തതിനിയമിതിലുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു രാജ്യത്തെ കിരീടത്തിന്റെ അവകാശം ആർക്കാണ് നിശ്ചയിക്കുന്നത് ആ രാജ്യത്തെ ജനങ്ങളുടെ ഇഷ്ടംപോലെയാണ്. ഇതിൽ ക്രിസ്തീയധർമ്മശാസ്ത്രത്തെ സ്തംഭിക്കുന്ന യാതൊരു തത്വവുമടങ്ങിയിട്ടില്ല. “കേസറിന്റെയോ കേസറിനും ദൈവത്തിന്റെയോ ദൈവത്തിനും” എന്നുള്ള ക്രിസ്തുവിന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം ഇതു കേവലം കേസറിന്റെ കാര്യമാണ്; കേവലം ഭരണികമാണ്. ആയതുകൊണ്ട് സന്തതിനിയമത്തിൽ വിധിച്ചിരുന്ന പ്രകാരം ശ്വേതം ചെയ്യുന്നതിന് ക്രിസ്തീയധർമ്മശാസ്ത്രത്തിൽ നിന്നു രേഖാക്കൂട്ടം പോലും വ്യതിചലിക്കാത്ത വന്നും വിശ്വാസമില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ ശ്വേതവചകം ഇന്നു വിചിന്തയിലായിരിക്കണമെന്ന് ഒരു വ്യവസ്ഥയും സന്തതിനിയമത്തിൽ ഇല്ലായിരുന്നു. ശ്വേതവചകം രാജാധികാരികൾ യഥേഷ്ടം ഉണ്ടാക്കിക്കൊള്ളാമെന്നാണ് വന്നു കൂടിയിരുന്നത്. അവർ ഉണ്ടാക്കിയ വാചകത്തിൽ പ്രകൃതത്തോടു സംബന്ധമില്ലാത്ത മൂന്നു സംഗതികൾ കൂടെ ചേർത്തിരുന്നു. ഹെൻറിയും കാതെ

റയിന്നും തമ്മിലുള്ള വിവാഹം അസാധുവാണെന്നും അദ്ദേഹം ആൻബോളിനിനെ വിവാഹം ചെയ്തതു സാധുവാണെന്നും പരദേശവത്തിയായ യാതൊരു അധികാരിയോടും ആരെങ്കിലും ചെയ്തിട്ടുള്ള വിശ്വാസ്യതാ പ്രതിജ്ഞ ഉപേക്ഷണീയമാണെന്നും ആ വാചകത്തിൽ അവർ കൂട്ടിച്ചേർത്തു. ഈ ഭേദവിൽ പറഞ്ഞതു് മാർപാപ്പായെ ഉദ്ദേശിച്ചും ക്രൂൺമെർ മുതലായി ഫെൻറിയുടെ പക്ഷവത്തികളായിരുന്ന മെത്രാന്മാരെ അവരുടെ പ്രതിജ്ഞയിൽ നിന്നു് മോചിപ്പിക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടിയുമായിരുന്നു.

ഈ മൂന്നു വാദങ്ങൾക്കും സമ്മതം കൊടുക്കുന്നതു് കത്തോലിക്കാ സഭയുടെ ധർമ്മശാസ്ത്രത്തിന്നു വിചാരിതമായിരുന്നു. ഈ വാദങ്ങൾ മൂന്നും അബദ്ധമാണെന്നു ഏല്പാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നുവെങ്കിലും രാജഭയം നിമിത്തം മാനന്യന്മാരായ പലരും രാജാവിന്റെ ഹിതമനുസരിച്ചു ശപഥം ചെയ്തു. എന്നാൽ തോമസ് മോർ മുതലായി ധർമ്മബുദ്ധിക്കു സമം നിർഭയതപര്യമുണ്ടായിരുന്ന ചിലർ ഈ സത്യം ചെയ്യുന്നതിന്നു് വിസമ്മതിക്കയും ആ കാരണകൊണ്ടു വധിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

ഫെൻറേ ഏപ്രിൽ മാസം ൧൨-ാംനു് അയരാഴ്ച തോമസ് മോറും ജാമാതാവായ റോപ്പേറ്റും സെൻറ് പോൾസ് (St. Paul's) പള്ളിയിൽ പോയി. കർത്താവന കഴിഞ്ഞു് അവർ മാർഗററ്റ് ഗിഗ്സ് അവളുടെ ഭർത്താവായ ജോൺ ക്ലൈമെന്റ്സും (John Clements) താമസിക്കുന്ന വീട്ടിൽ കയറി. അവരെ ഭക്ഷണം

കഴിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ പീറ്റർദിവസം ശപഥം ചെയ്യുവാനായി ലാംബെത്തു (Lambeth) കൊട്ടാരത്തിൽ രാജാവിന്റെ കമ്മീഷ്യണർമാരുടെ മുൻപിൽ ധാർമികനെന്നുള്ള കല്പന ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ മോറിനെ ഏൽപ്പിച്ചു. പീറ്റർദിവസം കാലത്തു മോർ എഴുന്നേറ്റു. രാജാവു "അദ്ദേഹത്തിന് നൽകിയ വലിയസ്ഥാനങ്ങൾ ഏറ്റാ ദിവസങ്ങളിൽ ഏറ്റവും തന്നെ പള്ളിയിൽപോയി കമ്പസാരിച്ചു കർമ്മങ്ങളാക്കുകയും മറ്റു മതകൃത്യങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന്റെ ശേഷമാണ് സ്ഥാനങ്ങൾ കയ്യേറ്റത്". ആ സന്ദർഭങ്ങളിൽ ചെയ്ത മതകൃത്യങ്ങളെല്ലാം ഈ ദിവസവും മോർ അനുഷ്ഠിച്ചു. തന്റെ മോർ കൃത്യങ്ങളിൽ ഉത്തമമായതിന്റെ പ്രാമുഖ്യമായിരുന്നല്ലോ ഈ ദിവസം. അദ്ദേഹം വീട്ടിൽനിന്നു വല്ല കാര്യങ്ങൾക്കും പോകുന്ന അവസരങ്ങളിൽ കുടുംബാംഗങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ അനുയാത്ര ചെയ്തു വള്ളക്കുടവുവരെ ചെല്ലുകയും അവിടെ വെച്ചു അദ്ദേഹം അവരെ ചുംബനം ചെയ്തു യാത്ര പറയുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ പ്രവശ്യാം അവർ വള്ളക്കുടവുവരെ ചെല്ലുന്നതിന് അദ്ദേഹം അനുവദിച്ചില്ല. എല്ലാവരും കൂടെ പടിവാതൽവരെ ചെന്നതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം പുറത്തിറങ്ങി പടിവാതലിന്റെ കരകടച്ചു. റോപ്പർ മാത്രം തന്നെ അന്നു ശമിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു. അതിന്റെ ശേഷം വിഷണ്ണവദനനായി നടന്ന് വള്ളത്തിൽ കയറി റോപ്പറിനോടും നാലു വള്ളക്കാരോടും കൂടെ ലാംബെത്തു കൊട്ടാരത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി യാത്രതിരിച്ചു. മോർ മൗനവദനനായിതന്നെ വള്ളത്തിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ ചിന്താഗണനായിരിക്കുമ്പോൾ മോർ പെട്ടെന്നു തിരിഞ്ഞു

“മകൻ റോജെർ! ഒന്നാഗണം വിജിതമായിരിക്കുന്നു” എന്ന് റോജെറിനോടു പറഞ്ഞു. മോർ ഉദ്ദേശിച്ച ഒന്നാഗണവും വിജയവും എന്താണെന്ന് ഗ്രഹിക്കാതെ “എനിക്കതിൽ വളരെ സന്തോഷമുണ്ട്” എന്ന് റോജെർ മറുപടി പറഞ്ഞു. ഭേദതികമായ സകല മോഹത്തെയും താൻ ജയിച്ചുവെന്നായിരുന്നു മോർ പറഞ്ഞതിന്റെ സാരം. ദ്രവനിശ്ചയംകൊണ്ട് ആശാബ സാക്ഷിയിൽ നിന്ന് മോചനം സമ്പാദിക്കുന്നത് വിജയങ്ങളിൽ ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതാണല്ലോ.

സന്തതിനിയമപ്രകാരമുള്ള ശപഥവാചകം സ്വീകരിക്കുന്നതിന് നിയമിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന അധികാരികൾ ക്രോവെലും, ക്രാൻമെറും, ആവ്ഡ്ലിനും, വെസ്റ്റ്മിൻസ്റ്ററിലെ ആബ്ബട്ടും (Abbot of Westminster) ആയിരുന്നു. ശപഥംചെയ്യുന്നതിനു കല്പനകിട്ടിയിരുന്ന മറുപടിയർ മോർ ചെല്ലുന്നതിനുമുമ്പെ ലാംബേത്തിൽ ഹാജരായിരുന്നു. എങ്കിലും കമ്മീഷ്യണർമാർ മോറിനെ ആദ്യം വിളിച്ച് ശപഥംചെയ്യുമോ എന്നു ചോദിച്ചു. ശപഥവാചകം വായിച്ചുനോക്കിയതിന്റെ ശേഷം തന്റെ അഭിപ്രായം പറയാമെന്ന് അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു. അതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം വാചകം വായിച്ചുനോക്കി. അതിൽ വിവരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ആശയങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച ശപഥംചെയ്യുന്നതിനു വിരോധ കീല്ലാത്തവരെ താൻ ആക്ഷേപിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും തന്നിട് ആ ശപഥംചെയ്യുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു മോർ പ്രസ്താവിച്ചു. ആ വാചകപ്രകാരം ശപഥംചെയ്യു ഹ്വാനാഭാവനാരായ വളരെപ്രഭുക്കളെയും ജാനപദന്മാരും

അടയും ഒരു പട്ടിക ആവ്ഡ്ലി മോറിനൊക്കണി ചുകൊണ് അദ്ദേഹമാണ്, ആ ശപഥത്തിന് ആദ്യം വിസമ്മതം കാണിക്കുന്നതെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. എന്നാലും ആ ശപഥം ചെയ്യുവാൻ തന്നിട്ടു നിവൃത്തിയില്ലെന്നു മോർ തീർത്തു പറഞ്ഞു. ഇതിന്റെ ശേഷം അവർ അദ്ദേഹം പുറത്തൊരു മുറിയിൽ ഇരിക്കാൻ ആജ്ഞാപിച്ചുവെച്ച് മറ്റു ചിലരെക്കൊണ്ടു ശപഥം ചെയ്യിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

അന്നു വന്നിരുന്നവർ എല്ലാം രാജാവിനനുസരിച്ച ശപഥം ചെയ്തു. കൊളാത്തിലെ വൈദികനും രിൽ ഒരാളായിരുന്ന ഡാക്ടർ വിൽസൺ (Dr. Wilson) മാത്രം വിസമ്മതിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ കമ്മീഷ്യണർ മോർ ടൈവർ (Tower) എന്ന കാരാഗൃഹത്തിലേക്കയച്ചു. ടൈവർ ലണ്ടനിലുള്ള ബലമേറിയ ഒരു ദുർഗ്ഗമാണ്. രാജദ്രോഹികളെ ഇതേ കാരാഗൃഹത്തിലാണ് അക്കാലത്തു് ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതു്. അന്തർമുഖം, വിൽസൺ ശപഥം ചെയ്യുന്നതിന്നു വിസമ്മതിച്ചു ആ ദിവസത്തിൽതന്നെ റാളരെ വൈദികന്മാർ ശപഥം ചെയ്തു. അവരെല്ലാം രാജപ്രസാദത്തിന്നു പാത്രമായതിൽ സത്തുജ്വരായി തിരിച്ചുപോയി. ധൈര്യമുള്ളവരായതായിട്ടു് തോമസ് മോർ മാത്രം ഭംഗിച്ചു. ഇതുവളരെപ്പേർ ശപഥം ചെയ്യുന്നതും ശപഥം ചെയ്യാത്തതിൽ വിൽസൺ കാരാഗൃഹത്തിലായതും കണ്ടിട്ടു് അദ്ദേഹം തന്റെ നിശ്ചയത്തിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നതു വരുത്തിയിരിക്കാമെന്നു് വിചാരിച്ചുകൊണ്ടു് കമ്മീഷ്യണർ മോർ മോറിനെ രണ്ടാമതു വിളിച്ചു. തന്നിട്ടു് ശപഥം ചെയ്യുവാൻ

നിവൃത്തിയില്ലെന്നു മോർ രണ്ടാമതും പ്രസ്താവിച്ചു. ശപഥവാചകത്തിൽ ഏതുഭാഗത്തുമാണ് സ്വീകാര്യമല്ലാത്തതെന്ന് അവർ ചോദിച്ചു. ഈ ചോദ്യം ഒരു ചതിവായിരുന്നു. ഹെൻറിയുടെ പുനർവിവാഹം അസാധുവാണെന്നു ആരെങ്കിലും പ്രസ്താവിച്ചാൽ ആ പ്രസ്താവത്താൽ തന്നെ അയാൾ കുറ്റക്കാരനാകുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഈ അർത്ഥം വരുന്ന വല്ലമുറപ്പിനും പറഞ്ഞതുകിൽ അതിനാലെ തന്നെ മോർ കുറ്റക്കാരനാകുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിസമ്മതത്തിൽ അന്തർവേിച്ചിരുന്ന അർത്ഥം ഇതുതന്നെയായിരുന്നുവെങ്കിലും അങ്ങനെയൊരു പ്രസ്താവത്താൽ അപരാധിയാകാൻ അദ്ദേഹം ആഗ്രഹിച്ചില്ല. രാജാവിനെക്കുറിച്ച് താൻ ഒരു ഭൂഷണവും പറയുകയില്ല; എന്നാൽ രാജാവിനെക്കുറിച്ചുവെണ്ടി ഒരു ഭൂഷ്കൃത്യവും ചെയ്യുകയുമില്ല. ഇതായിരുന്നു മോറിന്റെ നില. കമ്മീഷ്യണർമാരുടെ ഈ ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം ഫെസ്യമായി രാജാവിനെ അറിയിക്കാമെന്നു അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു. അതു പോരാ എന്നു അവരും പറഞ്ഞു.

മോറിനെക്കൊണ്ടു് ശപഥം ചെയ്യുന്നതിന് സമ്മതിച്ചിട്ടുവാൻ അവർ വളരെ യുക്തികൾ പറഞ്ഞു നോക്കി. ആ യുക്തികളെയെല്ലാം അദ്ദേഹം തട്ടിത്ത. അവസാനത്തിൽ മോർ കഠിനാധികാരത്തെ മാത്രം സംബന്ധിച്ച ശപഥം ചെയ്യുവാൻ സന്നദ്ധനാണെന്നു രാജാവിന്റെ അടുക്കൽ അവർ ഒരു സന്ദേശമയച്ചു. അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു മുഴുവൻ ശപഥവും ചെയ്യിക്കണോ എന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് കമ്മീഷ്യണർമാരുടെയിടയിൽ

അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നു. അവകാശത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ശുപഥംമാത്രം മോർ സ്വീകരിച്ചാലും രാജാവിന്റെ ഉദ്ദേശസിദ്ധിക്കു് അതു പര്യാപ്തമായിരിക്കുമെന്നായിരുന്നു ക്രാൻമെറിന്റെ അഭിപ്രായം. എന്നാൽ ഫെൻറിയുടെ അഭിപ്രായമിങ്ങനെയല്ലായിരുന്നു. ഫിഷേയും മോറും ശുപഥംമുഴുവനും സ്വീകരിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ഇവർ കിരീടാവകാശത്തെക്കുറിച്ച് മാത്രം ശുപഥംചെയ്യുകയും മറ്റവകാശങ്ങൾ വിട്ടുകൊടുക്കുകയും ചെയ്താൽ തന്റെ പുനർവിവാഹം അസാധ്യമാണെന്നും ഇംഗ്ലണ്ടിലെ കത്തോലിക്കാസഭയുടെ മേൽ തന്നിടു് പരമാധിപത്വമില്ലെന്നും ഒരു ധ്വജനിയുണ്ടാകുമെന്നും സാധാരണജനങ്ങൾ അതു് വിശ്വസിക്കുമെന്നുമായിരുന്നു ഫെൻറിയുടെ അഭിപ്രായം. ഈ അഭിപ്രായം ശരിയുമായിരുന്നു. ഫെൻറി തന്റെ മക്കളെപ്പറ്റിയുടേതുകൂടെ ബുദ്ധിയും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു.

ഈ വിചാണയുടെ ഭാഷണം കമ്മീഷണർമാർ തോമസ് മോറിനെ നാലുദിവസം വെസ്റ്റ് മിൻസ്റ്ററിലെ ആബ്ബട്ടിന്റെകൂടെ താമസിപ്പിച്ചു; അതിൽപിന്നെ അദ്ദേഹത്തെ ടൌവറിലേക്കുമാറ്റി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിശ്ചയത്തിന് വല്ല മാറ്റവുംവരുമോ എന്നറിഞ്ഞതിനായി അദ്ദേഹത്തെ ഏകദേശം ഒന്നുകാൽ വയ്ക്കത്തോളം ഫെൻറി തടവിൽപാർപ്പിച്ചിരുന്നു. കരാഗ്രഹത്തിൽനിന്നു് അവസാനമായി അദ്ദേഹമിറങ്ങിയതു് വല്ലസ്വമാനത്തേക്കു പോകുന്നതിനായിട്ടായിരുന്നു.

കരാഗ്രഹത്തിൽ താമസിക്കുന്നകാലത്തും തോമസ് മോർ തന്റെ സഹജമായ പ്രസന്നതയെ പ്രദർശിപ്പിച്ചി

തന്നു. അദ്ദേഹം കാരാഗൃഹവാസം തുടങ്ങിയകാലത്തു്
 അദ്ദേഹത്തിനു് നെഞ്ചുവേദന, അശ്ശരി മുതലായ
 ചില രോഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. കാരാഗൃഹവാസം
 ഈ രോഗങ്ങൾക്കു് ദോഷകരമായിരുന്നുവെന്നു് പറയു
 ന്നെന്നില്ലല്ലോ. എങ്കിലും മോർ തന്റെ കഷ്ടപ്പാടുകളെ
 ക്ഷമയോടും സത്തുഷ്ടിയോടുകൂടിക്കൊണ്ടു സമ്മിച്ചു.
 ടൌവറിന്റെ ഭരണാധികാരി സർ. എഡ്. വാൾസിങ്ഹാം
 (Edmund Walsingham) എന്നൊരുവ
 നായിരുന്നു. തോമസ് മോർ രാജപ്രതിനിധിയായി
 ഹ്രാൻസിൽ പോയിരുന്ന സമയം തന്റെ കൂടെ പോയി
 രുന്നവരിൽ ഒരുവനായിരുന്നു വാൾസിങ്ഹാം. ഇദ്ദേഹ
 ത്തിനു് മോറിന്റെ നേരെ വളരെ ആദരവുണ്ടായിരുന്നു
 എങ്കിലും രാജശാസനത്തിനു വിധേയനായിത്തീരുന്നതെങ്കിലും
 ആനുകൂല്യവും പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ ഇദ്ദേഹത്തിനു നിവൃ
 ത്തിയില്ലായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ടൌവറിൽ കിട്ടിയിരുന്ന
 ഭക്ഷണത്തിന്റെയും മറ്റും ന്യൂനതകൾ ക്ഷമിച്ചുകൊ
 ള്ളണമെന്നു് വാൾസിങ്ഹാം സ്നേഹപൂർവ്വം മോറിനോടു
 പറഞ്ഞു. “നിങ്ങൾ പറയുന്നതു ഞാൻ സ്വന്തമായിട്ടു
 വിശ്വസിക്കുകയും നിങ്ങളോടു കൃതജ്ഞനായിരിക്കുകയും
 ചെയ്യുന്നു. എന്നിങ്കു കിട്ടുന്ന ഭക്ഷണം എനിക്കിഷ്ട
 മില്ലാത്തതല്ലെന്നു ഞാൻ ഉറപ്പുപറയുന്നു. നിങ്ങളുടെ
 ആത്മീയതയെക്കുറിച്ചു ഞാനെപ്പോഴെങ്കിലും കുററു പറ
 ഞ്ഞാൽ നിങ്ങൾ എന്നെ നിങ്ങളുടെ പടിക്കു പുറത്തു
 തള്ളിക്കൊള്ളണം” എന്നിങ്ങനെ ഫലിതമായിട്ടാണ്
 മോർ അതിനു് മറുപടി പറഞ്ഞതു്.

അല്പകാലത്തു് ടൌവറിന്റെ ഉള്ളിലുള്ള തോട്ട
 ത്തിൽ നടക്കുന്നതിനും ടൌവറിലെ പള്ളിയിൽ

പോകുന്നതിനും മോറിനു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ നിശ്ചയം സ്ഥിരമായി നിൽക്കുന്നിടത്തോളം തന്റെ വാസത്തിന്റെ കഷ്ടപ്പാടുകൾ അധികാരികൾ കൂട്ടിക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരുമെന്നു മോറിനു അറിയാമായിരുന്നു. കാറിന്റേക്കുൾ കൂടിക്കൂടിവരുമെന്നു അദ്ദേഹം തന്റെ മകൾ മാർഗറൈറിനോടു മുൻകൂട്ടിത്തന്നെ പറഞ്ഞിരുന്നു. അതിൻപ്രകാരംതന്നെ സംഭവിച്ചു. മോർ തന്റെ ദുരിയിൽ നിന്നു പുറത്തിറങ്ങരുതെന്നു കാലക്രമേണ അധികാരികൾ ഒരു നിഷ്കഷ്ഠചെയ്തു. അദ്ദേഹം വൈമനസ്യാക്രാന്തനെ ആ നിഷ്കഷ്ഠയേയും സ്വീകരിച്ചു. ഇങ്ങനെയുള്ള നിയന്ത്രണം മോറിനു ദുസ്സഹമല്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പ്രകൃത്യാ വിവിക്ത വാസത്തിൽ സന്തുഷ്ടിയുള്ള ഒരു യോഗിയായിരുന്നു. വിവിക്തവാസത്തിൽ ധ്യാനത്തിനും ഇന്ദ്രപ്രസംഗം വയ്ക്കും കൂടുതൽ സൗകര്യമുണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങനെയുള്ള കൃത്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം വ്യാപൃതനായിരുന്നു.

മോറിന്റെ സംബന്ധികൾ ട്രൈവറിൽ ചെന്ന അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുകൊള്ളുന്നതിനു അധികാരികൾ സമ്മതിച്ചിരുന്നു. ഇതു അവർ മോറിനോടു കാണിച്ച ഒരു ആനുകൂല്യമാണെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ പാടില്ല. വല്ല കണക്കിലും അദ്ദേഹത്തെ വധശിക്ഷയിൽ നിന്നു രക്ഷിക്കുന്നതിനു സംബന്ധികൾ ഉത്സാഹിക്കുമായിരുന്നുല്ലോ. അതിനുള്ള ഏകമാർഗ്ഗം മോറിനെ ശപഥത്തിനു സമ്മതിപ്പിക്കുകയായിരുന്നു. സംതപ്തചിത്തനായ ഇവരുടെ പ്രേരണകൊണ്ടു അദ്ദേഹം അതിനു സമ്മതിക്കുമെന്നു അധികാരികൾ കരുതിയിരുന്നു.

പണ്ഡിതകളായിരുന്ന മോറിന്റെ പുത്രികൾക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശമാർഗ്ഗം ഗ്രഹിക്കുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. ദേഹത്യാഗത്തിന് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ആ ഉണർവ്വായ ആവർണ്ണമില്ലെന്നു അവർ വാദിച്ചിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ ലെയ്ഡിമോറിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശത്തിന്റെ സ്വഭാവം തന്നെ മനസ്സിലായിരുന്നില്ല. മേർ നിരന്തരമായ ഒരു മർദ്ദമുണ്ടായി പീടിക്കുകയാണെന്നു ഉത്താനബുദ്ധിയായ ആ ഗൃഹനായിക ഗ്രഹിച്ചിരുന്നുള്ളു.

ഒരിക്കൽ ലെയ്ഡിമോർ വന്നു പറയുകയാണു്:-
 “ഇത്ര നാളും ജ്ഞാനിയെന്നു വിചാരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന നീങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഈ മൂഢത്വം കാണിക്കുന്നതിൽ ഞാൻ വിസ്മയിക്കുന്നു. ഈ ഹൃദയത്തിലെ എല്ലാ മെത്രാന്മാരും പണ്ഡിതന്മാരായ ആളുകളും ചെയ്തതുപോലെ സ്വന്തംകെയ്ത് രാജാവിന്റെയും കൌൺസിലിന്റെയും പ്രീതി സ്വവാദിച്ചാൽ സ്വതന്ത്രനായി നടക്കാമെന്നിരിക്കെ ഏലികളുടെയും മുണ്ടലികളുടെയും കൂടെ ഈ നാറിയ ഇടുക്കു മുറിയീൽ ഇങ്ങനെ കിടക്കുന്നതു മൂഢത്വമല്ലേ? ചെൽസിയിൽ നീങ്ങൾക്കൊരു നല്ല വീടില്ലേ? പുസ്തകശാലയില്ലേ? പ്രദർശനശാലയില്ലേ? ഇങ്ങനെ ആവശ്യമുള്ളതെല്ലാം ഭോഗിയായിട്ടുണ്ട്. അവിടെ നീങ്ങളുടെ ഭാര്യയുടെയും, മക്കളുടെയും, പരിജനങ്ങളുടേയും കൂടെ സുഖമായി താമസിക്കാൻ പാടുള്ളപ്പോൾ ഇത്ര വലിയ താല്പര്യത്തോടുകൂടെ ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണെന്നാണു് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നതു്”. ലെയ്ഡിമോർ സുഖത്തെ ഭീവിതോദ്ദേശമായി ഗണിക്കുന്ന ഉത്താനബുദ്ധികൾക്ക് ഏവം വിധമായ അഭിപ്രായമെ ഉണ്ടാകുമുള്ളു.

ഒരു മഹാശയന്റെ വാത്സല്യഭാജനമായിരിക്കുന്ന വഷി അവന്റെ ആശയം ഗ്രഹിക്കുവാൻ പാടില്ലാതെ വയസ്സോൾ അവനുണ്ടാകുന്ന വിഷാദം ഭൃഷ്ടമായിരിക്കും. ക്രിസ്തു തന്നെ തന്റെ ശിഷ്യന്മാരുടെ മദഘൃണിതപരതത അനുശോചിച്ചിട്ടില്ലയോ? തോമസ് മോറിസ് രാജാവിന്റെയും മന്ത്രിസഭയുടെയും മുൻപിൽ ഉന്നതമായ തന്റെ ആദർശത്തെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തപ്പോൾ സമേതം അതിന്റെ ഫലത്തെ വരിച്ച കൃതാർത്ഥനാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ തന്റെ പ്രാണപ്രേച്ഛ ഇങ്ങനെ വാദിച്ചാൽ "എന്താണ്" ചെയ്യുക? "ഈ സ്ഥലം എന്റെ സ്വന്തസ്ഥലംപോലെ സ്വസ്ഥ്വത്തിനടുത്തല്ലേ?" എന്ന് മോർ പറയുന്നു. സുഖകരമായ ഒരു പ്രാസാദത്തിനും ഭവനമായ ഒരു കാശഗുഹത്തിനും സ്വസ്ഥ്വത്തോടുള്ള സാമീപ്യം ഒക്കെ തന്നെയാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ അത് ഉത്താനബുദ്ധിയികൾക്കു മനസ്സിലാകുമോ? "ഈ ലോകത്തിൽ താനൊരു പഥികനാണെന്ന് ഏതു മനുഷ്യനും എളുപ്പത്തിൽ പറയാതെ കിലും, ഈ പറയുന്നതിനെ ഏതെങ്കിലും ഗ്രഹിക്കണം ആഗ്രഹിക്കയും ചെയ്യുന്നത് ഏതു മനുഷ്യനും കൃഷ്ടമായിരിക്കും." എന്നിങ്ങനെ മോർ ഭാര്യയോടു പറയുവാൻ തുടങ്ങി. "റാപിററിൽ, റാപാററിൽ, റാപിററിൽ, റാപാററിൽ" എന്നാണ് ലെവ് ഡിമോർ മറുപടി പറഞ്ഞത്. ഇതിന്റെ സാരം മോറിന്റെ ഏവംബിനമായ വാദങ്ങൾ നിരർത്ഥകമാണെന്നായിരുന്നു. സർ കൃത്യങ്ങളിൽ തന്നെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കേണ്ടവളായ ധർമ്മപതി തന്റെ ഉന്നതാദർശങ്ങളെ ഇങ്ങനെ ബാലിശവാദങ്ങളായി ഗണിച്ചത് അദ്ദേഹത്തിനു മർദ്ദകരമായിരുന്നിരിക്കണമല്ലോ.

ചെയ്‌ഡിമോർ അസാസ്‌കൃതചിത്തമായ ഒരു സാധാരണ ഗ്രാമിണിയെന്നു ഗണിച്ചു അവരുടെ ഉപദേശത്തെ അവഗണിക്കാമെന്നിരിക്കട്ടെ. ധർമ്മശാസ്ത്രത്തിൽ സൂശിക്ഷിതയായിരുന്ന തന്റെ മകൾ മാർഗററ്റും തന്നെ തന്റെ ഉന്നതമാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് അപനയിക്കാൻ ശ്രമിച്ചത് അദ്ദേഹത്തിന് അജ്ഞാതമായിരുന്നു. മോർ കാരാഗൃഹത്തിൽ താമസിക്കുന്നതിനിടയിൽ മാർഗററ്റുപോയി കെരൺസിൽ ആവശ്യപ്പെട്ട പ്രകാരം ശപഥം ചെയ്തുകൊടുത്തു. “ദൈവനിയമത്തോടു യോജിക്കുന്നിടത്തോളം” എന്നുള്ള വാചകം കൂടെ ചേർത്താണ് മാർഗററ്റു ശപഥം ചെയ്തത്. അവളുടെ ധർമ്മശിക്ഷയുടെയല്ലാം ഫലം നിറുവമായ ഈ കെരേശലം മാത്രമാകുന്നു. “ദൈവം സമ്മതിക്കുന്നിടത്തോളം” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് നമ്മുടെ ഉത്തമബോധത്തിനു വിപരീതമായ ഒരു കൃത്യം ചെയ്യുന്നതും അധർമ്മംതന്നെയാണ്. ഇങ്ങനെയുള്ള ചിന്തകളാൽ മോർ വിഷണ്ണനായിത്തീർന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള വിഷാദങ്ങൾ തനിക്കുണ്ടായെങ്കിലും അദ്ദേഹം തന്റെ ഭാര്യയോടും മക്കളോടും തനിക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹത്തെ ത്യജിക്കുകയോ ആപ്രസന്നനായിത്തീരുകയോ കൂടെ ചെയ്തില്ല. തന്റെ പരമമുതലായ ക്രിസ്തുവിനെ അന്തരീച്ചം മോർ പാപങ്ങളെ വെറുക്കുകയും പാപികളോടു ദയക്കുറിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

തന്റെ ഭാര്യാസുതയായ ചെയ്‌ഡി ആലിങ്‌ട്ടണിനെ (Alington) മോർ പുത്രിനിർവിശേഷം സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. ആ സ്ത്രീ അദ്ദേഹത്തെ സ്വപിതാവിനെപ്പോലെയും സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. വല്ല കണക്കിലും മോർ വധത്തിൽ

നിന്നു ക്ഷമപെടേണമെന്നു് ചെയ്ഡി ആലിങ്ങ്ടണും സോലുണ്ണും ആശ്രയിച്ചിരുന്നു. ഒരിക്കൽ മാർഗറൈറു ചെയ്ഡി ആലിങ്ങ്ടണിന്റെ പ്രാർത്ഥനയെ നിവർത്തിച്ചിരുന്നതിനായി മോറിന്റെപക്കൽ വന്നു. മാർഗറൈറു് കൊണ്ടുവന്ന സന്ദേശം കേട്ടതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം തന്റെസ്വന്തമായ ഫലിതത്തോടുകൂടെ ഇങ്ങനെ മറുപടി പറഞ്ഞു:—“എതു്! ഫദ്വാമെ (Mistress Eve) എന്റെ മകൾ ആലിങ്ങ്ടൺ നിന്റെ പക്കൽ സ്വപ്നം കളിച്ചു, ഇല്ലേ! അവൾ ഹൈന്ദവതയെ നിന്റെ പതാവിനെ പരീക്ഷിക്കുന്നതിനു് നിന്നെ നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. നിന്റെ പിതാവിനോടുള്ള സ്നേഹത്തെ പ്രതി അയാളെക്കൊണ്ടു് തന്റെ മനസ്സാക്ഷിക്കു വിരോധമായി ശപഥം ചെയ്യിച്ചു് പിശാചിന്റെ അടുക്കൽ അയക്കാൻ നീ പ്രയത്നിക്കയും ചെയ്യുന്നു, അല്ലേ?..... മകളേ! മാർഗറൈറു്! രണ്ടുമൂന്നു പ്രാവശ്യത്തിലധികം നമ്മൾ ഈ കാര്യത്തെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ദൈവത്തിനു് വിരോധം വരാത്ത വിധത്തിൽ രാജാവു തിരുമേനിയെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയുമായിരുന്നെങ്കിൽ എന്നെക്കാൾ സന്തോഷത്തോടുകൂടെ മററാരും ഈ ശപഥം ചെയ്തയില്ലായിരുന്നുവെന്നു് ഞാൻ നിന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടില്ലേ.”

ദൈവഹിതത്തിനു് വിപരീതമല്ലാത്തതെന്തും ആക്ഷേപങ്ങളെയും ചെയ്യുവാൻ തോമസ് മോർ സന്നദ്ധനായിരുന്നു. അനുവശ്യമായ വാശിയും നിർബന്ധവും അദ്ദേഹത്തെ സ്തംഭിച്ചിരുന്നില്ല. മോർ തുടൻ പറഞ്ഞു:—“മകളേ, ഇന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരിൽ ഉത്തമനെന്നെ

നിക്കരിയായവന്നവന്റെ പുറത്തുപോലും എന്റെ ആത്മാവിനെ ഘടിപ്പിച്ചു വെക്കുന്നതിന് ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അയാൾ അതിനെ എങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുപോകാൻ ഇടയാകുമെന്നെന്നിക്കരിഞ്ഞുകൂടല്ലോ. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു മനുഷ്യനെക്കുറിച്ച് അവൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ എനിക്ക് നിശ്ചയമില്ല. ചിലർ ഇഷ്ടംകൊണ്ടും ചിലർ ഭീരുത്വം കൊണ്ടും പ്രവർത്തിച്ച് എന്റെ ആത്മാവിനെ തെറ്റായ വഴിക്കു കൊണ്ടുപോയേക്കാം. ചിലർ ഒരു മനസ്സാക്ഷിയെ നിർമ്മിച്ചിട്ട് പിന്നീട് പശ്ചാത്തപിച്ചു പാപമോചനം പ്രാപിച്ചുകൊള്ളാമെന്നും ദൈവം അത് തങ്ങൾക്കു നൽകുമെന്നും വിചാരിച്ചേക്കാം. തങ്ങൾ ഒരു പരയുകയും മറ്റൊന്നു വിചാരിക്കയും ചെയ്താൽ ദൈവം നാക്കിനെക്കാൾ ഹൃദയത്തെ ഗ്രേസിച്ചുകൊള്ളാമെന്നും ആയതു കൊണ്ട് തങ്ങളുടെ സ്വത്വം വാക്കിനെയല്ല, മനസ്സിനെ അനുഗമിക്കുന്നുവെന്നും ചിലർ പക്ഷെ വിചാരിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ, മാർഗരറ്റാ! ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു വലിയ കാര്യത്തിൽ അങ്ങനെയുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളിലൊന്നിനേയും അനുസരിക്കുവാൻ എനിക്ക് നിവൃത്തിയില്ല."

ഇതു കേട്ടിട്ടും മാർഗരറ്റാ! ഫവ്വായെപ്പോലെ തന്നെ ആചരിച്ചു. തന്റെ പിതാവിന്റെ ഈ ദ്രവ്യനിശ്ചയത്താൽ വരാവുന്ന വിധിയെ സഹിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ അവൾ മറ്റു പ്രലോഭനങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചുനോക്കി. മഹാപണ്ഡിതന്മാരെന്നും ചിന്താശീലന്മാരെന്നും പ്രസിദ്ധയുള്ളവർഗ്ഗപഥംചെയ്തല്ലോ. ഇതാണ് മാർഗരറ്ററിന്റെ പിന്നത്തെയുക്തി. അതിനു മോർപറയുന്നു:-

“ശപഥം ചെയ്യുമ്പോൾ അതിപണ്ഡിതനായ ചിലർ
 ശപഥം ചെയ്യണമെന്നുള്ള നിർബന്ധം ഉണ്ടാകുന്നതിന്
 മുൻപ്” ശപഥം ചെയ്ത സംഗതികൾക്ക് വിചാരിത
 മായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളത് ഏനിക്ക് നിശ്ചിത
 മായിട്ടറിയാം; അവരുടെ പ്രസ്താവങ്ങൾ സാഹസികരോ
 യാദൃച്ഛികരോ അല്ലായിരുന്നു; സത്യാ കണ്ടുപിടിക്കുന്ന
 തിന്നായി ഉത്സാഹപൂർവ്വം ഗവേഷണം ചെയ്തതിന്റെ
 ശേഷം പലപ്പോഴും അവർ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.”
 അവർ പുനരാലോചനയിൽ അവരുടെ ആദ്യ അഭി
 പ്രായം അബദ്ധമാണെന്നു കണ്ടായിരിക്കാമെന്നു മേർ
 ഗരഹിതീൻ സമാധാനം പറഞ്ഞു. ഈ ശരിയായി
 ിക്കാം; മറ്റുള്ളവർ പരമാർത്ഥികളല്ലെന്നു പറയുവാൻ
 മോറിൻ ശേഷതയില്ല; തന്റെ ധർമ്മബുദ്ധി അതി
 നന്നുവെക്കുകയല്ല. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ഭവവനെയും
 തന്റെ ആത്മാവിനെ ഏൽപ്പിക്കയില്ലെന്നു മേർ
 മുൻപെതന്നെ പറഞ്ഞല്ലോ. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന മനു
 ഷ്യന്റെ ബുദ്ധി ഏതെല്ലാം കഥകളിൽ സഞ്ചരി
 ക്കുമെന്നു നമുക്ക് മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കുവാൻ പാടില്ല.
 ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ആരുടെയും മാതൃകയെ മേർ അപ
 ശരിക്കയയില്ല. മേർ പറയുന്നു: “മുൻപെ മരിച്ചവരും
 സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിവസിക്കുന്നുവെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നവരുമാരുവരെ നമുക്കു നോക്കാം. ജീവിച്ചിരുന്ന
 പോൾ ചില കാര്യങ്ങളിൽ ഞാനിപ്പോൾ വിചാരി
 ക്കുന്നതുപോലെ വിചാരിച്ചിരുന്നവർ അവരിൽ നൂറു
 പക്ഷമല്ലായിരുന്നുവെന്നു ഏനിക്ക് നിശ്ചയിക്കുമുണ്ട്.”
 ക്രിസ്തുവിനുവേണ്ടി ദേഹത്യാഗം ചെയ്ത അനന്ധാ
 മന്മാനഭാവനയെയാണ് മേർ ഇവിടെ ഉദ്ദേശിക്കു
 ന്നത്. ശുക്ലാംബരനാമായ ആ മഹാവിരന്മാരുടെ

ഗണത്തിൽ താനും ഗണിക്കപ്പെടുവാനിരുന്നതിന്റെ പൂർവ്വജ്ഞാനം ഈ വാക്യങ്ങളിൽ ധ്വനിക്കുന്നു.

മാർഗ്ഗരേറ്റിന്റെ യുക്തികളെല്ലാം തീർന്നു; ഒന്നു മിണ്ടാതെ ചിന്താമഗ്നയായി ഇരിപ്പായി. മാർഗ്ഗരേറ്റു് ലെയ്ഡിമോറിനെക്കാൾ ശിക്ഷിതയായിരുന്നല്ലോ. അവൾക്കു് മോറിന്റെ ആശയങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കാമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതൊന്നും “റീപററിൽ, റീപററിൽ” അല്ലെന്ന് അവൾ ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും ഈ മഹാതിക്രമമെന്നു മാറിക്കുറിക്കുതൊന്നു എന്നാണു് അവൾ ചിന്തിക്കുന്നതു്. തന്റെ പ്രിയപുത്രിയുടെ വിഷാദത്തെ സഹജമായ നന്മാലാലം കൊണ്ടു നിിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹം ശ്രമിക്കുന്നു. “എന്തു്, കുടുംബം, മാർഗ്ഗരേറ്റു്? ഹെർമൈ, ഇനിയുമെന്താണു്? നിന്റെ വിചാരമിപ്പോളെവിടെയാണു്? അപ്പൻ ആദാമിനു് പഴം ഒരിക്കൽക്കൂടെ കൊടുക്കുന്നതിനു് ഒരു പുതിയ പ്രലോഭനം കണ്ടുപിടിക്കാൻ ഹൃദയത്തിലിരിക്കുന്ന സർപ്പത്തോടു് ആലോചിച്ചു കൊണ്ടു് ഇരിക്കേണ്ട” എന്നു മോർ പറഞ്ഞു.

മാർഗ്ഗരേറ്റിന്റെ തൂണിമത്തിൽ ഇനിയും പ്രലോഭനാസ്രങ്ങളൊന്നുമില്ല. അവൾ പറഞ്ഞു: “ഇതിലധികം പറയുവാൻ, അപ്പാ, എനിക്കു് ശക്യമല്ല”. മഹാശയന്മാരുടെ അഭിലാഷങ്ങളും നെപടികളുമെല്ലാം മാർഗ്ഗരേറ്റു് വിവരിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഗന്ധർവന്മാരില്ലാതെ ഇനിയും ഫലിതക്കാരുടെ യുക്തി പറഞ്ഞുനോക്കാമെന്നു അവൾ നശിച്ചു. “വിജ്ഞാനാരുടെ മാതൃകകൊണ്ടു് അങ്ങു ചലിക്കയില്ലെന്നു വന്നിരിക്കെ, മാസ്റ്റർ ഹാറി

പാറ്റൻസൺ (Master Harry Pattenson) പറഞ്ഞ യുക്തികൊണ്ട് അങ്ങയെ വശീകരിക്കാമോ എന്നു നോക്കുകയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഞാൻ കാണുന്നില്ല" എന്ന് മാർഗററ്റ് പറഞ്ഞു. ഈ ഫാറി പാറ്റൻസൺ മോറിന്റെ കടംബവിദ്യകനാണ്. "നമ്മുടെ ഭൂത്യാചാരിൽ ഒരുവനെ അയാൾ ഒരു ദിവസം കണ്ട് അങ്ങ് ഇപ്പോഴും ഔവറിൽ കിടക്കുമെന്നു കേട്ടപ്പോൾ അയാൾ അങ്ങയോടു കോപിച്ച് "എന്ത്? ശപഥം ചെയ്യാതിരിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനെന്താണ് സൂചകേട്? ശപഥം ചെയ്യാനദ്ദേഹത്തിനിത്ര മതിയെന്താണ്? ഞാൻ തന്നെ ശപഥം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞല്ലോ" എന്നു പറഞ്ഞു. തന്റെ പ്രാണവേദനയിൽ കണ്ഠമായ ഈ അസ്രവും മാർഗററ്റ് പ്രയോഗിച്ചു.

ശപഥം ചെയ്യിക്കുന്നതിനു സമ്മതിപ്പിക്കുന്നതിനായി അധികാരികൾ തന്നെ ഭേദോപദ്രവം ചെയ്തു പീഡിപ്പിക്കുമെന്ന് മോറിനു ശങ്കയുണ്ടായിരുന്നു. അക്കാലത്തു പ്രതികളിൽ നിന്നു സമ്മതം വാങ്ങുവാനായി പ്രയോഗിച്ചിരുന്ന പീഡനങ്ങൾ അതിഭാരങ്ങളാലും നികൃഷ്ടങ്ങളായിരുന്നു. മോറിനെക്കൊണ്ട് സത്യവാചകം സമ്മതിപ്പിക്കുവാനായി അദ്ദേഹത്തെ പീഡിപ്പിച്ചുക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംബന്ധികളെയും പരിഭ്രാന്തരാക്കിയിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഭേദോപദ്രവം ഏൽക്കേണ്ടിവരുമെന്ന് ക്രോംവെൽ സൂചിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മോറിനെയും സ്റ്റേഫിതന്മാരെയും ഈ ശങ്കയാണ് അത്യന്തം വിഹ്വലരാക്കിയത്. മാർഗററ്റ് ഈ അത്യാഹിതത്തെ സൂചിപ്പിച്ച് തിവ്രവേദനയോടുകൂടെ തന്റെ പിതാവിനോടു സംസാരിച്ചു. ശരീരവേദനയെ മറുതലിച്ചു നില്ക്കാൻ തനിക്ക് സാധി

കണ്ടു. എന്നൊരു സംശയം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടു്. ആ അന്ത്യോന്തിതം മേന്മിടത്തിരിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹം സംതപ്തമായിത്തന്നെയി ദൈവത്തോടു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ദൈവം എന്തെങ്കിലുമൊരു പ്രതിവിധിയുണ്ടാക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം ദൃഢമായി വിശ്വസിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. “മാർഗ്ഗരഹിതം”, അവസാനമായി, എനിക്കിതറിയാം; എന്നിരിക്കെ നിന്നു് ഒരു തെറ്റുകൂടാതെ ഞാൻ നശിച്ചുപോകുന്നതിനു ദൈവം സമ്മതിക്കയില്ല. ആയതുകൊണ്ടു് ദൃഢമായ പ്രത്യാശയോടുകൂടെ ഞാനെന്നെ ദൈവത്തിനു സമർപ്പിക്കും..... എന്നാൽ, മെഗ്, ഉത്തമവിശ്വാസത്തോടുകൂടെ ഞാൻ പറയുന്നു: ദൈവത്തിന്റെ കൃപയായ ഒരു എന്റെ ചാവപ്പെട്ട അന്ത്യോന്തിതം സംരക്ഷിക്കയും ഞാൻ ദൈവത്തെ സ്തുതിക്കുന്നതിനിടയാക്കുകയും ചെയ്യും. അതുകൊണ്ടു്, എന്റെ സ്വന്തം നല്ല മകളെ, ഈ ലോകത്തിൽ എനിക്കു സംഭവിക്കാവുന്ന യാതൊന്നിനെയും നിന്നിന്റെ മനസ്സിനെ ഭവിക്കലും കലുഷമാക്കാതിരിക്ക. ദൈവം നിശ്ചയിക്കുന്നതല്ലാതെ ഒന്നും വരികയില്ല.” എന്നിങ്ങനെ പറഞ്ഞു് മേൽ മകളെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു.

അക്കാലത്തു് രാജകോപം സമ്പാദിക്കുന്നവരുടെ സ്വത്തുക്കൾ എടുത്തു് രാജാവു് തന്റെ സേവകന്മാർക്കു് കൊടുക്കുക അസാധാരണമല്ലായിരുന്നു. ഈ വിഷയത്തിൽ ഹെൻറി അഭിപ്രായപ്പെട്ടതായിരുന്നു. തന്നോടു വിരോധമുള്ളവരുടെയും കത്തോലിക്കാ മതസ്ഥാപനങ്ങളുടെയും അനവധി വസ്തുവകകൾ കവർന്നടുത്തു് സേവകന്മാർക്കു് വിതരിച്ചുകൊടുത്തവനാണു് ആ രാജാവു്. ഇങ്ങനെയുള്ള അക്രമം നടക്കുന്ന രാജ്യത്തു് രാജസേവകന്മാരും

രാജദ്രോഹികളാ വളരെയുണ്ടാകുന്നത് വിസ്തൃതകരമല്ല. മനുഷ്യരിൽ മിക്കവരും ധനലോലപന്മാരാണ്. ധന ലാഭത്തിനായി എന്തും ചെയ്യുവാൻ സന്നദ്ധന്മാർ വളരെയുണ്ട്. ഒരുവനെ രാജദ്രോഹത്തിൽ കൂട്ടിക്കിയാൽ അവന്റെ വസ്തുക്കൾ കരസ്ഥമാക്കാമെന്നങ്ങനെയിൽ ഇല്ലാത്ത രാജദ്രോഹവും അവനിൽ ആരോപിക്കാൻ അർഹമല്ലാത്തവന്മാർ ഉത്സാഹിക്കുമല്ലോ. ഇങ്ങനെ ചെയ്താൽ രാജപ്രീതിയും സമ്പാദിക്കാം. സന്മാർഗ്ഗത്തിലും ദുർമാർഗ്ഗത്തിലും തന്നെ സാധ്യമാക്കാൻ സന്നദ്ധരായ വളരെ സേവകന്മാർ ഇർ പണിയിലും രാജാവിനുമുണ്ടാകും. ഫെൻറിയർ തന്റെ അനന്തരന്മാരിൽ ചിലരും തങ്ങളുടെ തന്നിപ്പുള്ളിമുള ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ബലപ്പെടുത്തിയത് ഈ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയാണ്. ഫെൻറി ഈ മാർഗ്ഗത്തിൽ പുറമെ ക്രൈസ്തവ പ്രയോഗിച്ചിരുന്നു. തോമസ് മോർ രാജാവിന്റെ അപ്രീതിക്കു പാത്രമായെന്നു കണ്ടപ്പോൾ സമുദായ ഗുലാർക്കൾ ഉത്പാദനമാക്കുകയും ചെയ്തു. മോറിൻ ഓക്സ് ഫെർഡ്ഷയറിൽ (Oxford Shire) ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ഥാപനവസ്തുക്കൾ രാജാവു ഫെൻറി നോറിസ് (Henry Norris) എന്ന പേരായ ഒരാൾക്കു കൊടുത്തു. കെൻറിൽ (Kent) അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന വസ്തുക്കൾ എൻബോളിനിന്റെ സഹോദരനായ ജോജ്ബോളിനിന്നു കൊടുത്തു. മോറിന്റെ ചെത്തിയിലെ ഗുഹാ കിട്ടുന്നതിനു സഫോക്ക് (Suffolk) പ്രഭു ഫെൻറിയെ നിർബന്ധിക്കാനാവാഞ്ഞു. മോറിന്റെ ഭാര്യയുടെയും മക്കളുടെയും വായിൽ മണ്ണടിക്കുന്ന പണിയായിരുന്നു ഇത്. സഹോദരിയുടെ ഈ പണം മോറിനെ അത്യന്തം വ്യസനിച്ചിട്ടു. ഇതിനെക്കുറിച്ച് തനിക്ക് ഉപവ്യസനത്തെ വിവരിച്ച മേർ മാർഗ്ഗഹേറ്ററിനെക്കുറിച്ചു

ത്തെഴുതി. “എന്റെ നല്ലമകനും, നിന്റെ ഭർത്താവിനും, എന്റെ നല്ല മകളായനിനക്കും, എന്റെ നല്ലകാൽക്കും മറ്റുള്ള എന്റെ നല്ല മക്കൾക്കും നിർദ്ദോഷികളായ എന്റെ സ്നേഹിതന്മാർക്കും ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന വ്യസനത്തെയും ദോഷത്തെയും കാണുന്നത് എനിക്കു കൗതുകം സന്തോഷമായിരിക്കുന്നു.”

മോർ തന്റെപുത്രിക്കു നൽകിയിരുന്ന ശിക്ഷണം നിഷ്പഫലമായിരുന്നില്ല. തന്റെ പിതാവു സഹിച്ചിരുന്ന കഷ്ടപ്പാടുകളിൽനിന്നും സഹിക്കുവാനിരുന്ന ഹിംസയിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതിനായി അവൾ ഭീരുയോഗ്യമായ ഉപദേശം നൽകിയതു വാസ്തവമാണ്. എന്നാൽ അത്ഥനാശം അവളെ ക്ലേശിപ്പിക്കുന്നില്ല. അത്ഥനാശത്തെക്കുറിച്ച് തനിക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും യാതൊരു ക്ലേശവുമില്ലെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായ ആദ്ധ്യാത്മികോപദേശങ്ങളെക്കുറിച്ചു തങ്ങൾ സർവ്വ കൃതജ്ഞരായിരിക്കുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹത്തോടുകൂടെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വസിക്കുന്നത് തങ്ങളുടെ പരമോദ്ദേശമായിരിക്കുമെന്നും മറ്റും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം അയച്ചു.

തോമസ് മോർ തടവിൽ പാർത്തിരുന്ന കാലത്തു സമയം നയിച്ചിരുന്നതു സാഹിത്യകൃത്യങ്ങൾ കൊണ്ടാണ്. ചിലരുടെ ചിന്തകൾ തുലികകളിൽ കൂടെയാണല്ലോ അധികമായി പ്രവഹിക്കുന്നത്. അങ്ങനെയുള്ളവരിൽ ഒരുവനായിരുന്നു തോമസ് മോർ. ഏഴുതുവർ തുടങ്ങുമ്പോഴാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ

ഉന്നതചിന്തകൾ ഉദിച്ചിരുന്നത്. അദ്ദേഹം തടവിൽ കിടന്ന കാലത്തുതന്നെ ഒരു പുസ്തകമെഴുതി പുത്തിയാക്കി. തോമസ് മോറിന്റെ സാഹിത്യകൃതികളെ വിവരിക്കുന്ന അദ്ധ്യായത്തിൽ ഇതും പ്രതിപാദിക്കപ്പെടാം. അദ്ദേഹത്തിനു സാഹിത്യലഭ്യമായ ഈ ആശ്വാസമില്ലാതാക്കണമെന്ന് അധികാരികൾ തീരുമാനിച്ചു; അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചേനാകളെല്ലാം എടുത്തു മാറ്റി. അവർ ചേനാകൾ മാറ്റിയെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിനു കടലാസുകിട്ടാൻ മാറ്റമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു തോന്നുന്നു. ചേനായുടെ മഷിക്കു പകരം കരിക്കുചുണ്ണം കൊണ്ട് അദ്ദേഹം ചിലതെല്ലാം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

തോമസ് മോർ സത്യവാചകൻ നിശ്ചയിച്ച ദിവസത്തിൽതന്നെ ഡോക്ടർ വിൽസൺ എന്നൊരാളും അതു നിശ്ചയിച്ചതായി നാം കണ്ടുവല്ലോ. അദ്ദേഹവും മോറിനെപ്പോലെ തടവിൽ പാർക്കാനാണല്ലോ കൗൺസിൽ വിധിച്ചത്. വിൽസൺ മോറും സ്റ്റേഫിതന്മാരായിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരുമൊരുമിച്ചാണ് സത്യവാചകത്വം അർജ്ജിച്ചിരുന്ന സംഗതികളെക്കുറിച്ച് അദ്ധ്യായംചെയ്ത കത്തവും എന്തെന്നു തീരുമാനിച്ചത്. രണ്ടുപേരുമൊരുമിച്ചാണ് കൗൺസിൽ ബലരാഗത്തു. എന്നാൽ കറെമാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിശ്ചയം പതറാൻ തുടങ്ങി. വല്ല കണക്കിലും തങ്ങളുടെ ദുർഗ്ഗതയ്ക്ക് ഒരുപരിഹാരമുണ്ടാക്കരുതെന്ന് എന്ന് അദ്ദേഹം മോറിനൊഴുത്തയച്ചു ചോദിച്ചു. സഹനമല്ലാതെ മറെറാരും മാർഗ്ഗവും താൻ കാണുന്നില്ലെന്നും എന്നാൽ തന്നെത്തന്നെയല്ലാതെ മറ്റുള്ളവരും വിധിക്ക

വാൻ താൻ സന്നദ്ധനല്ലെന്നും മോർ മറുപടി അയച്ചു. താൻ സത്യം ചെയ്യാൻ ഭാവിക്കുകയാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിൽസൺ മോറിനെ അറിയിച്ചു. “നമ്മുടെ കർത്താവ് നിങ്ങൾക്കിതിൽ സൗഭാഗ്യം തരട്ടെ എന്ന് ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.....ദൈവത്തിന്റെ പ്രസാദംകൊണ്ട് ഞാൻ എന്റെ മനസ്സാക്ഷിയെ അനുഗമിക്കും..... എന്റെ മനസ്സാക്ഷിപ്രകാരം അവസാനംവരെ പോകാൻ സാധിക്കുമോ എന്നുള്ളത് ദൈവത്തിന്റെ നന്മയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു; എന്റെ നന്മയെ അല്പം നിങ്ങളുടെ ഭക്തിമത്തായ പ്രാർത്ഥനകളിൽ എന്നെയും ദൈവത്തെ സ്തുരിപ്പിക്കണമെന്ന ഞാൻ നിങ്ങളോട് അപേക്ഷിക്കുന്നു. എന്റെ അയോഗ്യങ്ങളായ പ്രാർത്ഥനകളിൽ അനുഭവിക്കാൻ ഞാൻ നിങ്ങളെ സ്തുരിക്കുന്നതാകുന്നു.” എന്ന് അവസാനമായി മോർ അദ്ദേഹത്തിനെഴുതുകയും ചെയ്തു.

വിൽസൺ സത്യംചെയ്ത് വിംബോർൺ (Wimborne) എന്ന സ്ഥലത്തെ ഡീനേറിയുടെ (deanery) ആദായങ്ങൾക്ക് അർഹനായിത്തീർന്നു. തോമസ് മോർ ഏകാകിയായിട്ട് കൃഷ്ണമായ തന്റെ മാർഗ്ഗത്തെത്തന്നെ അനുസരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഏഴാമദ്ധ്യായം.

വിസ്താരവും വിധിയും.

തോമസ് മോർ തടവിൽ പാർക്കുന്നകാലത്തു് ഗ്രന്ഥ രചനയിലും ഉദ്യുക്തനായിരുന്നുവെന്നു് നാം കഴിഞ്ഞയ ല്യാദ്ധ്യായത്തിൽ കണ്ടുവെല്ലാം. പീഡകളിൽ ആശ്വാസം ലഭിക്കുന്നതിന്നുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളെ പ്രതിപാദിക്കുന്നതായ ഒരു ആദ്ധ്യാത്മികഗ്രന്ഥം അദ്ദേഹം എഴുതിത്തീർത്തു. ഇതി ന്റെറേറേയും അദ്ദേഹം പ്രധാനമായി ക്രിസ്തുവിന്റെ ചീഡാസ്ഥനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ധ്യാനത്തിൽ തന്റെ സമയം കഴിച്ചിരുന്നു. ധ്യാനത്തിൽ തന്റെ മനസ്സിൽ ആവിർഭവിച്ച ചിന്തകളെ അദ്ദേഹം രേഖപ്പെടുത്തുക പതിവായിരുന്നു. തന്റെ ധ്യാനങ്ങൾ ഇങ്ങനെ രേഖ പ്പെടുത്തി ക്രിസ്തു ആസന്നങ്ങളായ പീഡകളെ ഉദ്ദരിച്ചു കരസ്ഥിതനായി ധ്യാനനിലുന്നതായി ഗത്സെമനി തോട്ടത്തിൽ രാത്രി നയിച്ച ആ ഘട്ടത്തിൽ എഴുതി. “അവർ ദേവശുവിൽ കൈവെച്ചു” എന്നുള്ള സുവിശേഷ വാക്യം മോർ എഴുതിത്തീർത്ത ആ ക്ഷണത്തിൽ കാരാക ണികൾ മുറിയുറന്നു് അദ്ദേഹം കൗൺസിലിന്റെ മുൻ പിൻ ഹാജരാകുന്നതിനാജ്ഞാപിച്ചു. ഈ സംഗീപാതം യാദൃച്ഛികമായിരുന്നിരിക്കാം. എങ്കിലും അതു് അത്ഭുത തായിരുന്നു. ഗത്സെമനി തോട്ടത്തിൽവെച്ചു് യഹൂദ കിങ്കരന്മാർ ക്രിസ്തുവിൽ കൈവെച്ചതു് ക്രിസ്തു സ്ഥിച്ച മഹാമേനിക്കയത്തിന്റെ പ്രാരംഭമായിരുന്നു. കൗൺ സിലിന്റെ മുൻപിൽ ഹാജരാകുവാനുള്ള ഈ ആഹ്വാന

തോമസ് മോറിന്റെ മേനിക്കുഞ്ഞിന്റെയും ആരാധനാർത്ഥം.

ഈ സംഭവിച്ചത് 1535 ഏപ്രിൽ മാസം 30-ാം തീയതിയാണ്. തോമസ് മോർ കരാറ്റാമത്തിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് ഹെൻറി യും സേവകന്മാരും പാർലിമെൻറിനെക്കൊണ്ട് പുതിയ ഒരു രാജദ്രോഹനിയമം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. രാജാവിനും രാജ്ഞിക്കും അവരുടെ അവകാശികൾക്കും എതിരായി ആരെങ്കിലും എന്തെങ്കിലും പറയുകയോ എഴുതുകയോ ചെയ്താൽ അത് വധാർഹമായ രാജദ്രോഹമായിരിക്കുമെന്നായിരുന്നു ആ നിയമത്തിന്റെ സാരം. “നമ്മുടെ അധീശ പ്രഭുവായിരിക്കുന്ന രാജാവ്” പാഷണ്ഡ (Heretic) നാണേന്നോ മരിദ് മകാരി (Schismatic) യാണേന്നോ ജനദ്രോഹി (Tyrant) യാണേന്നോ അവിശ്വാസി (Infidel) ആണെന്നോ” ആരെങ്കിലും പറഞ്ഞാൽ അവൻ വധാർഹനായിരുന്നു. പ്രജകളുടെ ശ്വാസം മുട്ടിക്കുന്ന ഈ നിയമവും ഒന്നും മിണ്ടാതെയിരിക്കുന്നവനെ ശിക്ഷിക്കണമെന്നു വിധിച്ചിരുന്നില്ല.

ക്രോംവെല്ലിന്റെയും മറ്റു നാലുപേരുടെയും മുൻപിൽ മോറിനെ കാരാക്ഷികൾ കൊണ്ടുവന്നു. അദ്ദേഹം ഇരിക്കാമെന്നു അവർ പറഞ്ഞു; എന്നാൽ അദ്ദേഹം ഇരുന്നില്ല. വധ്യനായ പ്രതി തന്റെ ന്യായാധിപന്മാരുടെ കൂടെ ഇരിക്കുന്നതു യുക്തമല്ലല്ലോ. ക്ഷണികമായ ആ ബഹുമാനം മോറിന് ആവശ്യമില്ല. പുതിയ നിയമം കണ്ടോ എന്ന് ക്രോംവെൽ ചോദിച്ചു; കണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞപ്പോൾ അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള

അഭിപ്രായമെന്താണെന്ന് ക്രോംവെൽ പിന്നെ ചോദിച്ചു. അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായമെന്തായിരിക്കണം? അതു മനുഷ്യന്റെ മനസ്സാക്ഷിയെ നിശ്ശേഷം ഫനിക്കുന്ന ഒരു നിയമമായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ മോർ പറഞ്ഞതുകിൽ അതിനാലെന്തെന്ന അദ്ദേഹത്തെ കട്ടക്കാരെന്നായിരുന്നു ക്രോംവെല്ലിന്റെ ഉദ്ദേശം. ആ നിയമത്തെക്കുറിച്ച് താൻ ഒരഭിപ്രായവും പറയുന്നില്ല എന്നു മോർ മറുപടിപറഞ്ഞു. ഇങ്ങനെയൊന്നും പറഞ്ഞാൽ രാജാവു സമ്മതിക്കയില്ലെന്നും പൂർണ്ണതരമായ ഉത്തരമാവശ്യമാണെന്നും ക്രോംവെൽ പ്രസ്താവിച്ചു. അതിന്റെശേഷം ഫെൻറിയുടെ ഗുണഗണങ്ങളെ അധികരിച്ച് ക്രോംവെൽ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു.

ഇതിന്റെ ശേഷം അവർ മോറിനെ പുറത്തേക്കയച്ചുവെച്ച് എന്തൊ ആലോചിച്ചു. സ്വല്പനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അവർ വീണ്ടും മോറിനെവിളിച്ചു. ഫെൻറിയുടെ മറ്റു പ്രജകളെപ്പോലെ തന്നെ അദ്ദേഹവും നിയമങ്ങൾക്കും ശിക്ഷകൾക്കും അധീനനല്ലേ എന്നു ക്രോംവെൽ ചോദിച്ചു. ഇതിനു വിപരീതമായൊന്നും താൻ പറയുന്നില്ലെന്നു മോർ പറഞ്ഞു. മോറിന്റെ നിർബന്ധം മറ്റുള്ളവർക്കു പ്രോത്സാഹനമായിത്തീരുന്നുവെന്നു അപ്പോൾ ക്രോംവെൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. “ഏതെങ്കിലും അഭിപ്രായമിന്നവിധമായിരിക്കണമെന്ന നിശ്ചയിക്കുവാൻ ഞാനാർക്കും സന്ദർഭം കൊടുത്തില്ല; അഭിപ്രായമിന്നപ്രകാരമായിരിക്കണമെന്ന ഞാൻ ആരോടും ഉപദേശിച്ചിട്ടുമില്ല.” എന്നു പറഞ്ഞു മോർ ക്രോംവെല്ലിന്റെ ഈ ഭോഷാരോപണത്തെ നിരാകരിച്ചു. അപ്പോൾ ക്രോംവെൽ പറഞ്ഞു: “കൊള്ളാം, ഈ നിയമത്തിൽ ഭോഷമൊന്നുമില്ലെന്നു നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നു.

അതു കഴിഞ്ഞു മറ്റു വല്ല നിയമങ്ങളിലും വല്ല ഭാഗം ചുമക്കേണ്ടി" ഇവിടെ മോർ സമ്മതിക്കാത്ത ഒരു സംഗതി സമ്മതിച്ചുവെന്നു ഭാവിച്ചുകൊണ്ടാണ് ക്രോംവെൽ ഈ ചോദ്യം ചോദിക്കുന്നത്. താൻ ഈ നിയമത്തെക്കുറിച്ചാകട്ടെ മറ്റു നിയമങ്ങളെക്കുറിച്ചാകട്ടെ യാതൊരുഭിപ്രായവും പറഞ്ഞിട്ടില്ലെന്ന് മോർ ഇതിനു മറുപടിയായി പറഞ്ഞു. മോർ പറഞ്ഞതൊന്നും അദ്ദേഹത്തിനെന്നതിനായി പ്രയോഗിക്കയില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ക്രോംവെൽ അദ്ദേഹത്തെ കാരാഗൃഹത്തിലേക്കു വിണ്ടയച്ചു.

ഈ നടന്ന സംഗതികളെക്കുറിച്ച് മോർ മാർഗററ്റെറിക്കൊഴെഴുത്തയച്ചു; അതു കിട്ടിയ ഉടനെ മാർഗററ്റ് അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നതിനു അനുവാദം ചോദിച്ചു. മേ മാസം ൪-ാം തീയതി അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുകൊള്ളുന്നതിനു് അധികാരികൾ അനുവദിച്ചു. മാർഗററ്റ് തന്റെ പിതാവിനോടുകൂടെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവെയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ ആരോപിച്ചിരിക്കുന്ന ആ കുറ്റത്തിനായി തുക്കിലിടുന്നതിനായിട്ടു് മൂന്നു കാർത്തൂസ്യൻ (Carthusian) പ്രിയോർ (Prior) മാർഗററ്റ്റെറിക്കൊഴെഴുത്തയച്ചു. കാരാഗൃഹത്തിൽ നിന്നും നയിക്കപ്പെട്ടതു്. മാർഗററ്റ്റെറിക്കൊഴെഴുത്തയച്ച സന്ദർശനവും ഭയാനകമായ ഈ സംഭവവും ദേശസമയത്തു നടക്കുന്നതിനു് ഇടയായതു് യാദൃച്ഛികമായിരുന്നില്ല. നിർബന്ധം പിടിച്ചു നിന്നാൽ ജോറിനു വന്ന ഭവിക്കാവുന്ന ഈ ദുരന്തം കണ്ടിട്ടു് പിതാവും പുത്രിയും ഭയപ്പെടുകയും അന്യോന്യവാത്സല്യത്താൽ മോർ വിജിതനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

കയും ചെയ്യുമെന്നായിരുന്നു അധികാരികൾ കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. എന്നാൽ അവരുടെ കണക്ക് തെറ്റിപ്പോയി. ഈ ധീരന്മാർ വധ്യസ്ഥാനത്തേയ്ക്കു നയിക്കപ്പെടുന്നത് മോർ തന്റെ മുറിയുടെ ജനലിൽ കൂടെ കണ്ടു. “മെഗ്”, അനുഗ്രഹിതന്മാരായ ഈ ചിതാക്കന്മാർ മണവാളന്മാർ പരിണയത്തിനു പോകുന്നതു പോലെ ആത്മോദവുപം തങ്ങളുടെ മരണത്തിനു പോകുന്നതു നി കാണുന്നില്ലേ” എന്ന് അദ്ദേഹം മകളോടു ചോദിച്ചു. അധികാരികൾ തുഹനം ചെയ്ത ഭിഷണത്തിന്റെ ഫലം തോമസ് മോറിനെ സംബന്ധിച്ചിരുന്നതാളും ഇതുമാത്രമായിരുന്നു.

ഇതിന്റെ ശേഷം കറെ ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പിന്നെയും മോർ വിചാരണക്ക് ഫാജറാകുവാൻ കെരൺസിൽ ആജ്ഞാപിച്ചു. ഈ പ്രാവശ്യം അപ്പോഴത്തെ വിചാരണ ചെയ്യുവാൻ ഇരുന്നവരുടെ സംഘത്തിൽ ക്രോവെൽ കൂടാതെ രാജാവിന്റെ മുഖ്യോപദേശാക്കളിൽ ക്രാൻമേറ്റും, ആവ്ഡ്ലിയും, ആൻബോളിനിന്റെ പിതാവുമുണ്ടായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ വിചാരണയുടെ വിവരങ്ങൾ കേട്ടിട്ട് രാജാവ് ഒരു വിധത്തിലും തൃപ്തനായിട്ടില്ലെന്നും ആയതുകൊണ്ട് നിയമം സാധുവാനോ അല്ലയോ എന്ന് മോർ സ്വയം നിശ്ചിതവുമായ ഒരുത്തരും പറയണമെന്നു ക്രോവെൽ പ്രസ്താവിച്ചു. രാജാവിന്റെ തൃപ്തികേടുകൊണ്ട് തനിക്കു വ്യസനമുണ്ടെങ്കിലും യാതൊരുത്തരും പറയുവാൻ തനിക്കു നിവൃത്തിയില്ലെന്നു മോർ ഇതിനു മറുപടി പറഞ്ഞു. ആവ്ഡ്ലിയും, ക്രോവെല്ലുംകൂടെ

മോറിനെക്കൊണ്ട് വല്ല കണിക്കിലും ഒരു അമ്പലം
പറയിച്ചു കട്ടക്കിവാക്കൻ പല പണികളും നോക്കി.
മോർ ചാൻസെല്ലറായിരുന്നപ്പോൾ മാർപാപ്പായുടെ
പരമാധിപത്യം സമ്മതിക്കുന്നവോ എന്ന് ചിലരോട്
ചോദിക്കയും അവർ മറുപടി പറയാൻ നിർബന്ധി
ക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരിക്കണമല്ലോ എന്ന് അവർ
വാദിച്ചു. അങ്ങനെയിരിക്കെ, ഫെൻറി ക്രിസ്ത്യീയസ
ഭയുടെ അലവാനാനോ എന്നുള്ള ചോദ്യത്തിന് മറുപടി
പറയുവാൻ എന്തുകൊണ്ട് നിർബന്ധിച്ചുകൂടാ? ഇതാ
യിരുന്ന ക്രോവെല്ലിന്റെ ഒരു പ്രശ്നം.

ലോകമൊട്ടുക്കുള്ള കത്തോലിക്കാസഭ സമ്മതി
ക്കുന്നതായ മാർപാപ്പായുടെ ആധിപത്യവും തനിക്കു
ണ്ടെന്നു ഫെൻറി വാദിക്കുന്ന ആധിപത്യവും തമ്മിൽ
യാതൊരു സാമ്യവും ഇല്ലെന്നു മോർ ഇതിന് മറുപടി
യായി പ്രസ്താവിച്ചു. പാപ്പായുടെ ആധിപത്യം ഏതു
നാട്ടുകരായാലും സകല കത്തോലിക്കരും സമ്മതി
ക്കുന്നതാണ്. ആയതുകൊണ്ട് അത് കത്തോലിക്കാ
സഭയുടെ വിശ്വാസത്തിന്റെ ഒരംശമാണ്. എന്നാൽ
ഫെൻറിയുടെ വാദം തനിക്കു കത്തോലിക്കാസഭയുടെ
ഇംഗ്ലണ്ടിലുള്ള അംശത്തിന്മേൽ ആധിപത്യമുണ്ടെന്നു
മുള്ളു. ഫെൻറിക്കു ഈ ആധിപത്യമുണ്ടെന്നു വന്നാൽ
തന്നെയും അത് വെറുമൊരു പ്രാദേശികാചാരമാകാനേ
പാടുള്ളല്ലോ. വെറുമൊരു പ്രാദേശികാചാരം സ്വീക
നീയായ ഒരു തത്വത്തെ ബാധിക്കുന്നതല്ലായിരിക്കണ
മല്ലോ. അതിനെ നിരസിക്കുന്നത് പാപബന്ധമല്ല.
എന്നിങ്ങനെ മോർ തന്റെ നിലയെ വിശദീകരിച്ചു.

മോർ ഇങ്ങനെ വാദിക്കുന്നതിനിടയിൽ ആദ്യം നമികപലാത്മങ്ങളെ ഭൗതികശക്തിയുടെ മാനദണ്ഡം കൊണ്ട് അളക്കുക ശീലമായിരുന്ന ക്രോംവെൽ സന്ദർഭോചിതമായ നൈതരവം കൂടാതെ ഫെൻറിയുടെ സന്നിധിയിൽ മോറും മോറിന്റെ സന്നിധിയിൽ പാഷണ്ഡനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ശിരശ്ശേമദവും ദഹനവും തമ്മിലുള്ളതായിരുന്നുവെന്നു പറയുകയുണ്ടായി. “അല്ല, ശിരശ്ശേമദവും നരകവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസമാണ്” എന്ന് മോർ അതിനു സഹനരവം മറുപടി പറഞ്ഞു.

മോറും രാജപുരുഷന്മാരും തമ്മിൽ പിന്നെയും വളരെ വാഗ്വാദങ്ങൾ നടന്നു. ഈ വാദങ്ങളുടെയിടയിൽ മരിക്കുന്നതിനു തനിക്ക് വലിയ മനസ്സുകേടിലെന്നു സന്ദർഭവശാൽ മോർ പറയുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ പിന്നെ ഫെൻറിയുടെ നിയമം അസാധുവാണെന്നു മേ പറഞ്ഞു കാൽമവസാനിപ്പിക്കുകയോ എന്ന് രാജപുരുഷന്മാർ ചോദിച്ചു. ഇതിന് മോർ മറുപടിയായി പറഞ്ഞു: “ഡൈയുസമേതം മരണം വാദിക്കുവാൻ തക്കവണ്ണം പവിത്രമായ ജീവിതം നയിച്ചു മോളല്ല ഞാൻ എന്റെ ഭൗതികത്വം നിമിത്തം ഞാൻ പതിക്കുന്നതിനു ദൈവം അനുവദിച്ചേക്കാം. അതുകൊണ്ട് ഞാൻ മുൻപോട്ടു വരാതെ പിൻവലിയുകയാണ്. എന്നാൽ ദൈവംതന്നെ എന്നെ അതിലേക്ക് (മരണത്തിലേക്ക്) ആകർഷിച്ചാൽ എനിക്കാവശ്യമുള്ള അനുഗ്രഹവും സ്വൈര്യവും എനിക്കു തരാതെയിരിക്കയില്ലെന്നു ദൈവത്തിന്റെ മാധാഭവയിൽ ഞാൻ ശരണപ്പെടുന്നു.” മോർ ഇവിടെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന സൂക്ഷ്മമായ വ്യത്യാസം

ഭൗതികചിന്തനാശായിരുന്ന രാജപുരുഷന്മാർ ഗ്രാമീ
 പുകാണാൻ ഇടയില്ല. മേൽ തന്റെ നിയമപാടവ
 മെല്ലാം പ്രയോഗിച്ചു തന്നിൽ ആരോപിക്കുന്നതിന്
 രാജപുരുഷന്മാർ ശ്രമിച്ച അപരാധങ്ങളെ എതിർത്തു
 മരണഭയം കൊണ്ടല്ലായിരുന്നു; മൂന്നും തന്റെ ഒരു
 ത്യാഗകൊണ്ട് ആത്മഹത്യയാകരുതെന്നുള്ള വിചാരം
 കൊണ്ട് മാത്രമായിരുന്നു.

ഇതിന്റെ ശേഷം മോറിന്റെ ലേഖനങ്ങളിൽ
 നിന്ന് രാജദ്രോഹത്തിന്നു തെളിവു കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ
 അധികാരികൾ പ്രയത്നിച്ചു. ആ പ്രയത്നം വിഫല
 മായിത്തീർന്നു. എങ്കിലും കാരാഗൃഹത്തിൽ അദ്ദേഹ
 ത്തിന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ലേഖനസാമഗ്രികൾ
 എടുത്തു ചോദിക്കുന്നതിന് അവർ ആജ്ഞ നൽകി. ഈ
 ലേഖനങ്ങളിൽ കണ്ട ചില നിസ്സാരസംഗതികൾ
 കൂടാതെത്തു് അദ്ദേഹത്തിൽ അവർ അപരാധം ആ
 രോപിക്കുവാൻ ചെയ്തു.

ഇങ്ങനെ ചില വിചാരങ്ങൾ കഴിച്ചതിന്റെ ശേ
 ഷം അവർ മോറിനെ കാരാഗൃഹത്തിലേക്കു തിരിച്ചു
 യച്ചു. ഇതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ ആരോപി
 കുന്നതിന് അപരാധങ്ങൾ കണ്ടു പിടിക്കുന്നതിന്നു
 യിട്ടു നടത്തിയ ഗവേഷണങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നു. ജൂൺ
 മാസം ൧൯-ാംനു കാർത്തൂസ്വൻ വൈദികരുടെ മറ്റൊ
 രസംപലത്തെ തൂക്കിയിട്ടു. ജൂൺ ൨൨-ാംനു റോച്ചെസ്റ്റർ
 മെത്രാനായ ജോൺഫീഷർ വധിക്കപ്പെട്ടു. ജൂലായി
 മാസം ൧-ാംനു തോമസ് മോറിന്റെ മേൽ അപരാധം
 ആരോപിച്ചുള്ള വിസ്താരം തുടങ്ങി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ

മേൽ രണ്ടു കററങ്ങളാണ് ആരോപിക്കപ്പെട്ടത്. ക്രോം
 വെൽ നടത്തിയ പൂർവ്വവിചാരണയിൽ ഫെൻറിയെ
 സഭയുടെ തലവനായി സ്വീകരിക്കുന്നത് എന്നുള്ള
 ചോദ്യത്തിന് "അങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ ഞാൻ
 ഇടപെടുകയില്ല" എന്നു മോർ പറഞ്ഞത് രാജദ്രോഹ
 മാരണനായിരുന്നു ഭയമെന്നെ അപരാധാരോപണം.
 ജോൺ ഫീഷറും മോറുകൂടി തങ്ങളുടെ മേൽ ആരോ
 പിക്കുന്ന കററത്തിന് എന്തുതരം നൽകണമെന്നു
 ചോദിച്ചുവെന്നായിരുന്നു രണ്ടാമത്തെ അപരാധാരോ
 പണം. മോർ ഫീഷറിനയച്ച കത്തെഴുതിൽ "ചാർല
 ഷ് ഫെൻറിന്റെ നിയമം ഒരു ഇരട്ടയാണുവെങ്കിലും";
 എന്നെന്നാൽ മോർ ഒരു വിധത്തിൽ ഉത്തരം പറ
 ഞ്ഞാൽ അവന്റെ ആത്മാവു നശിക്കും, മറ്റൊ വിധ
 ത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ ശരീരം നശിക്കും" എന്നെഴുതിയി
 ട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇത് രാജദ്രോഹാരോപണയാണെന്നു
 യിരുന്നു അധികാരികളുടെ വാദം ആ കാലത്ത് സൊളി
 സിറ്റർ ജെനറൽ (Solicitor General) ആയിര
 നത് റിച്ച് (Rich) എന്ന പേരായ ഒരു മനുഷ്യവര
 നായിരുന്നു. ഇയാൾ ജൂൺ ൧൨-ാംനു കാരാഗൃഹ
 ത്തിൽ ചെന്ന മോറിനെ കാണുകയുണ്ടായി. സംഭാ
 ഷണത്തിനിടയിൽ ചാർലുമെൻറിന് ഫെൻറിയെ
 സഭയുടെ പതമാധിപനാക്കുന്നതിന് അധികാരമി
 ല്ലെന്നു മോർ പറഞ്ഞുവെന്നു ഒരു അപരാധം അയാളും
 പറഞ്ഞുണ്ടാക്കി. ഇതിനെല്ലാമുണ്ട് മോറിനെ വിസ്ത
 രിക്കാൻ അധികാരികൾ ആരംഭിച്ചത്. എന്നാൽ
 വിസ്താരം തുടങ്ങുന്നതിനു മുൻപെ തന്നെ മോർ രാജ
 ദ്രോഹിയെന്നു ഫെൻറി വിധിച്ചിരുന്നു. മോറിന്റെ
 രാജദ്രോഹങ്ങളെക്കുറിച്ച് പള്ളികളിൽ പ്രസംഗിക്ക
 ന്നതിനു ജൂൺ ൨൦-ാംനു ഫെൻറി തന്റെ ചാർല

ത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വൈദികപ്രാസംഗികന്മാർക്ക് കല്പന അയച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. സത്തമനെന്ന പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന മോറിനെ കൊല്ലാൻ വിധിച്ചുവെന്നു പെട്ടെന്നു കേട്ടാൽ ജനങ്ങൾക്കുണ്ടാകാവുന്ന ക്ഷോഭത്തെ ലഘുതരമാക്കുന്നതിനു ചെയ്ത ഒരു വിദ്യയായിരിക്കാമിതു്.

ഒന്നാമത്തെ അപരാധാരോപണത്തിനു മുമ്പെ യായിട്ടു മോർ വാദിച്ചതു് പാർലമെൻറിന്റെ നിയമത്തെക്കുറിച്ചു ഒന്നും പറയാതെയിരുന്നതിനു് താൻ വധാർഹനാകയില്ലെന്നായിരുന്നു. ആ നിയമപ്രകാരമാകട്ടെ ലോകത്തിലുള്ള മറ്റൊരു നിയമപ്രകാരമാകട്ടെ വാക്കുകൾക്കോ പ്രവൃത്തികൾക്കോ ആയിട്ടല്ലാതെ മെഴുനത്തിനു് ആരും ഭണ്ഡാർഹനാകയില്ലെന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ന്യായാധിപന്മാരിൽ ഒരുവൻ മെഴുനം വിശേഷത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണെന്നു വാദിച്ചു. “മെഴുനം സമ്മതമാണെന്നുള്ള സാധാരണ നിയമത്തിലെ പ്രമാണം സത്യമാണെങ്കിൽ തന്റെ മെഴുനത്തെ സമ്മതമായിട്ടു വേണമല്ലോ വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ” എന്നിതിനു മോർ മുമ്പെ പറഞ്ഞു. രണ്ടാമത്തെ അപരാധാരോപണത്തെക്കുറിച്ചു മോർ സമാധാനം പറഞ്ഞതു് താനും ഫീഷറും തമ്മിലുള്ള ഏഴു തുറകളിൽ രാജദ്രോഹപരമായ യാതൊരാലോചനയുമില്ലായിരുന്നുവെന്നായിരുന്നു. ഫീഷറിന്റെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ലേഖനങ്ങളും മറ്റും ഭാഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ അതുകളിൽ തെളിവുണ്ടെന്നു പറയുവാൻ അധികാരികൾക്കു നിവൃത്തിയുമില്ലായിരുന്നു. പാർലമെൻറിന്റെ നിയമം ഇരട്ടവാത്തലയുള്ള ചാളാണെന്നു് മോൺ ഫീഷറിന്റെ വിസ്താര

അതിനിടയ്ക്ക് അദ്ദേഹവും പറഞ്ഞിരുന്നു. ഈ ആശയം മോറിന്റെ ഭരണത്തിലുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഫീഷർ അങ്ങനെ പറഞ്ഞതു മോറിന്റെ ദുർബ്ബോധന കൊണ്ടാണെന്ന് അധികാരികൾ വാദിച്ചു. ഫീഷർ മഹാപണ്ഡിതനും മഹാപണ്ഡവാനുമായിരുന്നുല്ലോ. ഫീഷർ അങ്ങനെ പറഞ്ഞെങ്കിൽ അത് അദ്ദേഹവും താനുമായുള്ള അഭിപ്രായസാമ്യം കൊണ്ടാണെന്നും തന്റെ ദുർബ്ബോധന കൊണ്ടല്ലെന്നും മോർ പ്രതിവാദം ചെയ്തു.

ഇതിന്റെ ശേഷം മോർ റിച്ചിന്റെ മൊഴിയെ വിമർശിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. എല്ലാകാലങ്ങളിലും എല്ലാ സമുദായങ്ങളിലും സന്ദർഭസേവികളെ നാം കാണുന്നുണ്ട് എന്നാൽ റിച്ചിനെപ്പോലെ നീചനും ലജ്ജാവിഹീനനുമായമറ്റൊരു സന്ദർഭസേവിയെ നാം കാണുകയില്ല. തുടുകൊണ്ടിടയന്നുള്ള ഭാവത്തിൽ വിശ്വസ്തതയും നടിച്ചു ആളുകളെക്കണ്ടിട്ട് അവർ പറഞ്ഞതും പറയാത്തതുമായ സംഗതികൾക്ക് ഒരു വിചാരണയിൽ മൊഴികൊടുക്കുന്നവൻ അതിനികൃഷ്ടനായ മനുഷ്യനായിരിക്കണമല്ലോ. ഈ റിച്ചു ഫീഷറിന്റെയും മോറിന്റെയും വിചാരണയിൽ ഈ വിധമാണ് പ്രവർത്തിച്ചത്. ഇവന്റെ അനന്തരചരിത്രം ഇതുപോലെതന്നെ നിർദ്വജമാണ്. ഇവൻ ക്രോംവെല്ലിന്റെ സഹായിയായി നിന്നുകൊണ്ട് സന്യാസ്യശ്രമങ്ങളെ നിർത്തിക്കൊണ്ടും അവയുടെ സ്വത്തുക്കളെ ഭാഹരി കൈക്കലാക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ക്രോംവെൽ രാജകോപത്തിനു പാത്രമായപ്പോൾ അയാൾക്കെതിരായി മൊഴികൊടുക്കുന്നതിനു ഇവൻ സന്നദ്ധനായിരുന്നു. ഫെർറി യുടെ മരണത്തിനുശേഷം നവീകരണക്കാർക്ക് ശക്തി

കറഞ്ഞപ്പോൾ ഇവൻ അവകെത്തിരായി നിന്നുകൊണ്ട് അവരെ കഠിനമായി ഉപദ്രവിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ എഡ്‌വേർഡ് ഷെയ്ക്ക് രാജാവായപ്പോൾ ഇവൻ എതിർകക്ഷിയിൽ ചേർന്നു. എഡ്‌വേർഡിനു ചുരുക്ക പ്രായം തികഞ്ഞിട്ടില്ലായിരുന്നതിനാൽ സോമെർസെറ്റ് (Somerset) പ്രദേശത്തിന്റെ രക്ഷാധികാരിയായി രാജഭാരം നടത്തുകയായിരുന്നു. നമ്മുടെ റിച്ചർഡ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മമിത്രമായിത്തീർന്നു. ഇവന്റെ സാഹായ്യങ്ങൾക്കു പ്രതിഫലമായി സോമെർസെറ്റ് ഇവൻ ഒരു പ്രഭുസ്ഥാനവും ചാൻസെല്ലർ സ്ഥാനവും കൊടുത്തു. എന്നാൽ സോമെർസെറ്റ് അധഃപതിക്കുകയും നോർത്ത്ബർലൻഡ് (Northumberland) പ്രദേശം രാജധികാരിയായിത്തീരുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ഇവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കക്ഷിയിൽ ചേർന്നു. തന്നെ പ്രഭുവും ചാൻസെല്ലറുമായിരുന്ന സോമെർസെറ്റിനെ വിരോധിച്ചു കൊലപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ ഈ കൃത്യം അറിയുകയും യഥാസ്ഥിതികന്മാർ ശക്തിമാനായിരുന്നപ്പോൾ നവീകരണക്കാരെ ഉപദ്രവിച്ചിരുന്ന ഈ ഉദാഹരണത്തിൽ ഇപ്പോൾ യഥാസ്ഥിതികന്മാരെ ഭ്രാന്താക്കുന്നതിൽ ഉത്സാഹിയായിത്തീർന്നു. എഡ്‌വേർഡ് ബാല്യത്തിൽ തന്നെ മരിച്ചു. അപ്പോൾ ജെയിൻ ഗ്രേ (Jane Grey) എന്ന രാജവംശ്യയായ സ്ത്രീയെ രാജ്ഞിയാക്കുന്നതിനു ഒരു കൂട്ടുകേട്ടുണ്ടായി. ഇവർ പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത വിളംബരത്തിൽ നമ്മുടെ റിച്ചർഡ് ചേർത്തു. എന്നാൽ ജെയിൻ ഗ്രേയുടെ വിജയം സന്നിദ്ധമെന്നു കണ്ടപ്പോൾ പള്ളി കാലുമാറി ഫെൻറിയുടെ പുത്രി മേറിയുടെ പക്ഷത്തുചേർന്നു. മേറിയുടെ മന്ത്രിസഭയിൽ മൃഗങ്ങൾ

ഭരണമായിത്തീർന്നു. ഇതിന്റെശേഷം നോൽബെർഗ്
 ന്ഡ് പ്രഭുവിനെ രാജദ്രോഹത്തിനു വിധ്വസിക്കാൻ
 നിശ്ചയിച്ചു കമ്മീഷ്യനിൽ ഒരു സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു.
 മേരി യാഥാസ്ഥിതികി, എന്ന പദത്തെക്കുറിച്ചു
 കർമ്മതാവലംബിനി, യാചിക്കുന്നു. റിച്ചും ഒരു കത്തോ
 ലിക്കനെന്ന് നടിച്ചുകൊണ്ട് നവീകരണക്കാരെ അതി
 ദോഷണമായി ഉപദ്രവിച്ചു. ഇങ്ങനെ ആവശ്യംപോലെ
 തന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളെ മറ്റുകയും സ്വാർത്ഥബുദ്ധി
 യാൽ പ്രേരിതനായിട്ടു ഉപകാരികൾക്ക് അപകാരം
 ചെയ്യുകയും ചെയ്തിരുന്ന സന്ദർഭസേവിയായ ഉദാഹര
 റിയായിരുന്നു ഈ റിച്ചു. ഇവന്റെ അതിനിഷഠമായ
 തകിടം മറിച്ചിലുകൾ മോറിന്റെ മരണശേഷമാണ്
 പ്രത്യക്ഷമായത്. എങ്കിലും ഇവൻ നിന്ദ്യപ്രകൃതിയാ
 ണെന്ന് മോറിനറിയാമായിരുന്നു.

മേർ മുൻത്തമായ സത്യാപോലെ വിളക്കിയി
 രുന്ന തന്റെ നയനങ്ങളെ ഈ നീചന്റെ നേരേ തിരി
 ച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രസ്താവിച്ചു: "എന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരേ!
 ഞാൻ സത്യത്തെക്കുറിച്ച് ബഹുമാനമില്ലാത്തവനായി
 രുന്നെങ്കിൽ ഈ സ്ഥലത്തു് ഈ സമയത്തു് ഇങ്ങനെ
 നില്ക്കുകയോ ഈ കേസിൽ പ്രതിയായിരിക്കുകയോ
 ചെയ്യേണ്ടായിരുന്നുവെന്നതു് പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.
 മിസ്റ്റർ റിച്ചു! നിങ്ങൾ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഈ സത്യാ
 (സാക്ഷിയായി മൊഴികൊടുക്കുന്നതിനു മുൻപുചെയ്ത
 സത്യാ) സത്യമാണെങ്കിൽ ഞാൻ ദൈവത്തെ അഭിമു
 ഖമായി കാണാതെയിരിക്കട്ടെ എന്ന ഞാൻ പ്രാർത്ഥി
 കുന്നു; മറ്റു പ്രകാരമായിരുന്നെങ്കിൽ (റിച്ചിന്റെ

സത്യം സത്യമായിരുന്നെങ്കിൽ) ലോകം മുഴുവനും മുദ്രി
ക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയും ഞാനിങ്ങനെ പറയുകയില്ലായി
രുന്നു. മിസ്റ്റർ റിച്ചീ! എനിക്കു വരൻപോകുന്ന വിച
ത്തിനെക്കാളധികം നിങ്ങളുടെ കള്ളസത്യത്തെക്കുറിച്ച്
ഞാൻ വ്യസനിക്കുന്നു. ഞാനാകട്ടെ എന്റെ അറിവി
ൽപെട്ട മറ്റാരെങ്കിലുമൊക്കെ പ്രാധാന്യമേറിയ ഒരു
കാര്യത്തിൽ നിങ്ങളെ വിശ്വസിച്ചു നിങ്ങളോടു രാ
സ്യം പറയത്തക്കവണ്ണം നിങ്ങൾ വിശ്വാസയോഗ്യത
പ്പെന്നു നിങ്ങൾ ധരിച്ചുകൊള്ളണം." മോർ ചാൻസെ
ല്ലറായിട്ടും മറ്റും അധികാരം നടത്തിയിരുന്ന കാലത്തു്
ഉദാരഭരിയായ ഈ റിച്ചീ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു കീഴ്
ദ്വോഗസ്ഥനായിരുന്നിരിക്കണം. ഇവനൊരു നീചപ്ര
കൃതിയാണെന്നു് അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ധരിച്ചിട്ടുണ്ടാ
യിരുന്നിരിക്കണം. വിപ്ലവകാലങ്ങളിലാണു് ഇങ്ങനെ
യുള്ളവരുടെ വിളയാട്ടം; ഉത്തമപ്രകൃതികൾ അപ്പോൾ
ഈ നീചപ്രകൃതികൾക്കിരയായിത്തീരുന്നു.

റിച്ചീനെ അവൻ അർമ്മിച്ചവിധത്തിൽ ഇങ്ങനെ
ശാസിച്ചതിന്റെ ശേഷം മോർ തന്റെ വാദം ന്യായം
ധീപനമാരുടെ നേരെ തിരിച്ചു: "ലവലേശം സത്യമി
ല്ലാത്തവനെന്നു് എനിക്കറിയാവുന്ന മിസ്റ്റർ റിച്ചീനെ
ഇത്ര ഗൗരവമേറിയ ഒരു കാര്യത്തിൽ വിവേകമില്ലാ
തെ അതിരുകടന്നു് ഞാൻ വിശ്വസിച്ചുവെന്നുള്ളതു്
സംഭവമാണെന്നു് ബഹുമാന്യങ്ങളായ അങ്ങ
പ്രാവേശങ്ങൾക്കു് (Your Honourable Lordships)
തോന്നുന്നുണ്ടോ? എന്റെ" അധീശപ്രഭുവായ രാജാവി

നോട്ടം ആ തിരുമനസ്സിലെ ശ്രേഷ്ഠനായ മന്ത്രിമാരോടും അവർ വളരെക്കാലം ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടും പറയാത്ത ഒരു രഹസ്യം ഇപ്പോഴോട് ഞാൻ പറയുമോ? ഞാൻ ഒരിക്കലും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതും ചെയ്യാത്തതുമായ ഒരു കാര്യം! ഈ റിയമം ഉണ്ടായതിന്റെ ശേഷം എന്റെ അഭിപ്രായം അറിയുന്നതിനായിട്ടല്ലാതെ മറെറാന്നി നല്ല തിരുമനസ്സിൽനിന്നും ടൈവറിൽ എന്റെ അടുക്കലേക്ക് പല പ്രാവശ്യം ദൂതന്മാരെ അയച്ചതെന്ന് അങ്ങെ മാനന്തകൾ (Your Honours) അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തതല്ല. എന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരെ! ഇതു സത്യമാണെന്നു നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധിയിൽ തോന്നുന്നുണ്ടോ?"

നിതിയെപ്രതി സ്വായസ്സു ബലി കഴിക്കുവാൻ സന്നദ്ധനായി നിൽക്കുന്ന ഒരു ധീരാത്മാവിൽനിന്നും മുഴങ്ങിയ ഈ യുക്തി നിഷ്പക്ഷമാനസന്മാർക്ക് നിരാക്ഷേപമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ തെളിവിന്റെ സ്വീകാര്യതയും ത്യാജ്യതയും ന്യായാധിപന്റെ വിവേകത്തെ ആശ്രയിച്ചാണല്ലോ ഇരിക്കുന്നത്. പക്ഷപാതിയായ ഒരു ന്യായാധിപൻ വിവേകത്തെ ശരിയായി പ്രയോഗിക്കാതെ ഉദ്ദേശാനുസാരം തെളിവിനെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. ന്യായത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ അന്യായം നടത്തുന്നവർ വിവേകത്തെ വ്യഭിചരിപ്പിക്കുവാൻ ചെയ്യുന്നത്.

മോറിന്റെ നിശിതമായ ഈ വിമർശനത്താലുണ്ടായ അവമാനത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപെടുന്നതിനായി റിച്ചർത്തന്റെ തെളിവിനെ തെളിയിക്കുന്നതിനായി മറു മറ്റു സാക്ഷികളെ വിളിച്ചു. ഈ സാക്ഷികൾ സർ

റിച്ചാഡ് സൗത്ത്വെല്ലം (Sir Richard Southwell) പാമർ (Palmer) എന്നൊരുവനുമായിരുന്നു. താൻ മോറിനോട് സംസാരിക്കുന്ന സമയം ഇവർ രണ്ടുപേരും കൂടെയുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് റിച്ചാഡ് പറഞ്ഞു. അങ്ങൾ മറ്റു കൃത്യങ്ങളിൽ വ്യാപൃതരായിരുന്നതിനാൽ മോറും റിച്ചാഡും ചമ്മിലുള്ള സംഭാഷണം കേട്ടില്ലെന്ന അവർ പ്രസ്താവിച്ചു. നിഷ്പക്ഷതയോടെ ദൃഷ്ടിയിൽ രാജപുരുഷന്മാർ ആരോപിച്ച അപരാധങ്ങളിൽ ഒന്നിന്നും ഇങ്ങനെ തെളിവില്ലാതായി.

നിയമമനുസരിച്ച് ജൂറി (Jury) എന്ന പേരുള്ള ഒരു ജഡ്ജമാന്മാരുടെ സന്നിധിയിലാണ് ഈ വിസ്താരം നടന്നത്. പ്രതി കുറ്റക്കാരനാണോ അല്ലയോ എന്ന ഈ സംഘം നിർണ്ണയിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. എന്നാൽ പാർലാമെന്റിനെയും ഭയപ്പെടുത്തി ചൊൽപ്പട്ടിക്കു നിർത്തിയിരുന്ന രാജാവിന്റെ ഫീതത്തിനെ തിരായി എന്തെങ്കിലുംമോഹിപ്പായം ആ ജൂറി രേഖപ്പെടുത്തുകയും ആക്കം വിചാരിച്ചിട്ടായിരുന്നു. കാൽമണി കൂറുനേരത്തെ ആലോചനയുടെ ശേഷം മോർ കുറ്റക്കാരനാണെന്ന് അവർ പ്രസ്താവിച്ചു. ഉടനെ തന്നെ ചാൻസെല്ലർ ആവ്ഡ്ലി വിധി പ്രസ്താവിക്കാൻ ആരംഭിച്ചു. അപ്പോൾ മോർ ആ നടപടിയുടെ പിശക് ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചു: “എന്റെ പ്രഭുവേ, ഞാൻ നിയമകാര്യങ്ങളിൽ വ്യാപൃതനായിരുന്ന കാലത്തു് ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു കേസിൽ വിധി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനു മുൻപായി പ്രതിക്കേതിരായി വിധി പറയാതിരിക്കാൻ വല്ല കാരണവുമുണ്ടോ എന്നു് പ്രതിയോടു ചോദിക്കു പതിവായിരുന്നു.

നിയമത്തിന്റെ ബാഹ്യരൂപത്തിൽ ഒരു കറവും വരുത്തണമെന്നു ന്യായാധിപന്മാർക്കു് ആഗ്രഹമില്ലായിരുന്നു. മറ്റുള്ളവർക്കു് യാതൊരുവിധത്തിലും ദ്രവ്യമല്ലാത്ത വിഭവത്തെ അവർക്കു് വ്യഭിചരിപ്പിക്കാമല്ലോ. പിന്നെയെന്തിനു ദ്രവ്യമായ ഒരു ന്യായതത്വമുണ്ടു്? മോറിന്റെ ഇഷ്ടപോലെയും നിയമശാസനം പോലെയുമായിക്കൊള്ളട്ടെ എന്നു് ചാൻസെല്ലർ നിശ്ചയിച്ചു.

തന്റെ അഭിപ്രായം തുറന്നുപറയുന്നതിന്നു് മോർ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിരുന്ന സദർഭം അപ്പോൾ ഉണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തെ കൊലയ്ക്കു വിധിക്കാൻ വേണ്ടിയിരുന്ന ചടങ്ങുകളെല്ലാം രാജാധികാരികൾ നിർവഹിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പാർലമെൻറു് ഉണ്ടാക്കിയ നിയമത്തെയോ ഹെൻറിയുടെ സഭാധിപമന്യത്വത്തെയോ മോർ അപലപിച്ചിരുന്നില്ല. രാജാധികാരികൾ ആവശ്യപ്പെട്ട വിധത്തിൽ സത്യാചെയ്യാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നു മോർ പറഞ്ഞിരുന്നുള്ളു. എങ്കിലും അവർ രാജദ്രോഹം ചുമത്തി അദ്ദേഹത്തെ കൊല്ലുവാനാണു് തീരുപ്പുയാക്കിയിരിക്കുന്നതു്. ഇനിയും തന്റെ അഭിപ്രായം ശോപനംചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നു മോർ നിശ്ചയിച്ചു. എന്നിട്ടു തന്റെ അഭിപ്രായത്തെ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചു:—

“എന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരെ! ദൈവത്തിന്റെയും ദൈവത്തിന്റെ പരിശുദ്ധസഭയുടെയും നിയമങ്ങൾക്കു വിപരീതമായ ഒരു പാർലമെൻറു നിയമത്തിന്നു ലാണു് ഈ അപരാധാരോപണം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. ഈ പരിശുദ്ധ സഭയുടെ പരമമായ ഭരണാധികാരം റോമാ സിംഹാസനത്തിനുള്ളതാകയാൽ യാതൊരു

ചെങ്കിരക്കാവിനും കവന്റെടുക്കുവാൻ പാടില്ലാത്തതു
 മായെന്നു. ഈ ആഖ്യാതാവിനാൽ ക്രമിയിൽ മനു
 ഷ്യനായി സന്നിഹിതനായിരുന്ന നമ്മുടെ രക്ഷിതാവു
 തന്നെ തന്റെ തിരുനാളിനാൽ പുണ്യവാനായ പട്രോ
 സിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്തരരായ റോമയിലെ
 മെത്രാന്മാർക്കും വിശേഷവിധിയായി നൽകിയിട്ടുള്ളതാ
 കുന്നു. ആയതു കൊണ്ട് അതു് (പാർലമെൻറ് നിയമം)
 ക്രിസ്ത്യാനികളുടെയിടയിൽ യാതൊരു ക്രിസ്ത്യാനിയിലും
 അപരാധം ആരോപിക്കുന്നതിന്നു് പര്യാപ്തമല്ല. ഈ
 വാമതിന്നു പല കാരണങ്ങളും പ്രമാണങ്ങളുമുണ്ടു്. ഈ
 രാജ്യം ക്രിസ്തീയസഭയുടെ ഒരു അവയവവും ചെറിയ
 അംശവും മാത്രമാകുന്നു. രാജ്യത്തെ മുഴുവൻ ബാധിക്കു
 ന്നതായി പാർലമെൻറിൽ നിന്നും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഒരു
 നിയമത്തിനെതിരായ ഒരു നിയമം രാജ്യത്തിന്റെ ഒരു
 നിസ്സാരാംശമായ ലണ്ടൻ പട്ടണത്തിന്നുണ്ടാകുവാൻ പാ
 ടില്ലാത്തതുപോലെ ക്രിസ്തുവിന്റെ വിശ്വജനീനമായ
 കത്തോലിക്കാസഭയുടെ സാധാരണ നിയമത്തിനെതി
 രായ ഒരു നിയമം ഈ രാജ്യത്തിന്നുണ്ടാക്കുവാൻ പാടി
 ല്ലാത്തതാകുന്നു. ഈ നിയമം ഇപ്പോഴും ഈ രാജ്യത്തു്
 ഉൾജ്ജിതത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന നിയമങ്ങൾക്കു് വിപരീത
 മായെന്നു. 'ആംഗ്ലിക്കൻ സഭ സ്വതന്ത്രമായിരിക്കട്ടെ,
 അവളുടെ അവകാശങ്ങൾ അവികലവും അക്ഷതവുമായി
 രിക്കട്ടെ' എന്നു് മാഗ്നാകാർത്തായിൽ (Magna Charta)
 പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു നിങ്ങൾക്കു് സ്പഷ്ടമായി കാണാം.
 എന്നുമാത്രമല്ല, ഈ നിയമം നമ്മുടെ രാജാവു തിരുമന
 സ്സിരുനിന്നും മറ്റൊല്ലാ ക്രിസ്തീയരാജാക്കന്മാരും കിരീട
 ധാരണാവസരങ്ങളിൽ എല്ലായ്പ്പോഴും സ്വീകരണം

വെന്തിട്ടുള്ള ശപഥത്തിന് വിചരിതവുമാണ്. ഈ ഇംഗ്ലണ്ടുരാജ്യം റോമാസഭാംഗസനത്തെ അനുസരിക്കാതെയിരിക്കുന്നത് ഒരു ശുശ്രൂ അതിന്റെ പിതാവിനെ അനുസരിക്കാതെയിരിക്കുന്നതുപോലെയാകുന്നു. "

മോർ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിക്കയിൽ ചാൻസെല്ലർ ചില യുക്തിവാദങ്ങൾ ചെയ്തു. അതിനുത്തരമായിട്ട് "എന്റെ പ്രഭോ! നിങ്ങളുടെ ഒരു മെത്രാന്റെ അഭിപ്രായത്തിനെതിരായിട്ട് എനിക്ക് ആ വിമുഖനായ ഒരു അഭിപ്രായങ്ങളുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ ഒരു പാർലിമെന്റിന് പകരം—അത് ഏതുതരമെന്നു ദൈവത്തിനറിയാമല്ലോ—എനിക്ക് ആയിരം വഷങ്ങളിലെ പൊതുസുനഹദോസുകൾ ഉണ്ട്; ഒരു രാജ്യത്തിന് പകരം ഫ്രാൻസും ബ്രിട്ടീഷ് മണ്ഡലത്തിന്റെ എല്ലാ രാജ്യങ്ങളും എന്റെ പക്കത്തുണ്ട്." എന്ന് മോർ പ്രതിവാദിച്ചു.

രാജകീരണമായിരുന്ന ഈ ന്യായാധിപമന്ത്രിന്മാർ യാതൊരു പ്രതിവാദവും സ്വീകരിക്കാൻ സന്നദ്ധനാകാതെയിരുന്നവെന്ന് ഈ വിചാരണയുടെ സാക്ഷ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് നമുക്കു ഹിതമല്ല. എങ്കിലും സ്വഭേദമായി വിധി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിന് ചാൻസെല്ലറിന് വൈമനസ്സുണ്ടായി. അദ്ദേഹം തിരിഞ്ഞു ലോഡ് ചീഫ് ജസ്റ്റീസിന്റെ (Lord Chief Justice) അഭിപ്രായം ചോദിച്ചു. "എന്റെ പ്രഭക്കന്മാരെ! പാർലിമെന്റിന്റെ നിയമം നിയമവിരുദ്ധമല്ലെങ്കിൽ, അപരാധാരോപണം എന്റെ മനസ്സാക്ഷിപ്രകാരം ശരിയായിരിക്കുന്നു." എന്ന് അയ്യർലെയത്തോടുകൂടെ

അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞു. ഈ മറുപടിയുടെ സന്ദിഗ്ദ്ധാർത്ഥത്തെ വകവെക്കൂതെ ചാൻസെല്ലർ വിധി പ്രസ്താവിച്ചു: തോമസ് മോറിനെ തൂക്കിക്കൊന്ന് കുടലൂരി നാലായി കീറട്ടെ എന്ന്.

ഇതിന്റെ ശേഷം കൂടുതൽ വല്ലതും പറയാനുള്ളതാണെന്ന് ചാൻസെല്ലർ മോറിനോടു ചോദിച്ചു. കേസു സംബന്ധമായി ഇനിയും മോറിനു യാതൊന്നും പറയുവാനില്ല. ആസന്നമരണനായിരിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന് തന്റെ സന്ധ്യാഭാഷണം ആശീർവദിക്കുവാനെ ലഭിക്കും. “എന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരെ! എനിക്കു കൂടുതൽ ഒന്നും പറയുവാനില്ല. വിശുദ്ധസ്റ്റേഫാനോസിനെ (Stephan) യഹൂദന്മാർ കല്ലെറിഞ്ഞു കൊന്ന അവസരത്തിൽ അനുഗ്രഹിതപ്രേഷിതനായ (Apostle) വിശുദ്ധപത്രോലാസ് സന്നിഹിതനായിരുന്നു. ആ വധത്തിനു സമ്മതിക്കുകയും കല്ലെറിഞ്ഞവരുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നില്ക്കുകയും ചെയ്തവെന്ന് നാം ശ്ലീഹന്മാരുടെ (Apostles) നടപടികളിൽ വായിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. എങ്കിലും അവർ ഭയം പാവനമായ വിശുദ്ധന്മാരായി സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വസിക്കുന്നു. അവിടെ അവർ ശാശ്വതമായി സ്നേഹിതന്മാരായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. അതുപോലെ ഇവിടെ ഭൂമിയിൽ അങ്ങെ പ്രഭുക്കന്മാർ എന്റെ വധം വിധിക്കുന്ന ന്യായാധിപന്മാരാണെങ്കിലും, ഇതിനുശേഷം നമ്മളെല്ലാവരും സ്വർഗ്ഗത്തിൽ സമ്മേളിക്കുകയും അവിടെ അനന്തമായകാലം അഹ്ളാദപൂർവ്വം കഴിയില്ലാത്തതായി കഴിയുകയും ചെയ്യുമെന്ന് ഞാൻ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതിനാൽ അതിനുവേണ്ടി ഞാൻ ഹൃദയപൂർവ്വം (ദൈവത്തോടു) പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതാകുന്നു.”

വിസ്താരം കഴിഞ്ഞ മോറിനെ ടൌവറിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയത് ടൌവറിന്റെ കോൺസ്റ്റബിൾ (Constable of the Tower) ആയിരുന്ന സർ വിലം കിങ്സ്റ്റണിന്റെ (Sir William Kingston) മേൽനോട്ടത്തിലായിരുന്നു. കിങ്സ്റ്റൺ മോറിന് യാത്ര പറഞ്ഞു പിരിയുന്ന സമയം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗണ്ഡങ്ങളിൽ കണ്ണനിർപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. മോർ അദ്ദേഹത്തെ ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തി. “നല്ലവനായ മിസ്റ്റർ കിങ്സ്റ്റൺ! ഇങ്ങനെ വ്യസനിക്കാതെ സന്തുഷ്ടനായിരിക്കൂ. ഞാൻ നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയും സതിയായ നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയ്ക്കുവേണ്ടിയും പ്രാർത്ഥിക്കും; സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നമ്മൾ സമ്മേളിച്ചു” എന്ന നുകരണം അവുടെ ആഹ്ലാദിതരായിരിക്കുന്നതിനായിട്ട്.”

മോറിനെ കോടതിയിൽനിന്നു തിരിച്ചുകൊണ്ടു വരുമ്പോൾ മാർഗററ്റയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാറുകുടുംബാംഗങ്ങളും ടൌവറിന്റെ കടവിൽ കാത്തുനിൽക്കുകയായിരുന്നു. മോറിനെ കൊണ്ടുവരുന്നതു കണ്ടയടനെ മാർഗററ് നിന്നിടത്തുനിന്നും ഓടി ആൾക്കൂട്ടത്തിന്റെയും പൗരപ്രാസധാരികളായ ബന്താപസ്സുകാരുടെയും ഇടയിൽ കൂടെ തളിക്കുന്തോറ അദ്ദേഹത്തെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു ചാഞ്ചനം ചെയ്തു. തന്റെ പുത്രിയുടെ ഈ സ്നേഹവിസഫോടനം കണ്ട് മോർ സന്തുഷ്ടനായി അറയെ അന്തരീക്ഷവും ആശ്ചര്യത്തിലാഴ്ത്തലുകളും കൊണ്ട് ആശ്ചര്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്റെശേഷം മാർഗററ് അദ്ദേഹത്തെ വിട്ടുമാറി. ക്ഷണനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പിന്നെയും അവൾ ആൾക്കൂട്ടത്തിൽ കൂടെ തളിക്കുന്തോറ ചിതാവിന്നുകെട്ടിപ്പിടിച്ചു.

അപ്പോൾ x പുത്തിയുമാകുന്നു; അതിനാൽ നാളെ ഞാൻ ദൈവത്തെ കാണുന്നതിന് അഗ്രഹിക്കുന്നു." താൻ മരിക്കുവാൻ പോകുന്നതുപോലെ ക്രിസ്തുവിനുവേണ്ടി മരിച്ച ഈ രക്തസാക്ഷികളോട്, പ്രത്യേകം ആർക്കു ക്രിസ്തു നൽകിയ അധികാരത്തിനു സാക്ഷിയായി താൻ മരിക്കുന്നുവോ ആ പത്രോസിനോട്, ബന്ധമുള്ള ദിവസത്തിൽ മരിക്കണമെന്നുള്ള മോറിന്റെ പ്രാർത്ഥനയെ ദൈവം സ്വീകരിച്ചു.

ത്തിൽ ദിവസം ഗണിക്കപ്പെടുന്നത് സൂര്യാസ്തമയമുതൽ സൂര്യാസ്തമയംവരെയുമാകുന്നു. ഒരു തിരുന്നാളിന്റെ വിധികൾ തുടങ്ങുന്നത് തലേദിവസത്തെ പൂജാങ്കുസാരംകൊള്ളുന്നതിലാകയാൽ ആ ദിവസത്തിനു ആ തിരുന്നാളിന്റെ പൂജാങ്കം (Eve) എന്ന് പേർ സിദ്ധിച്ചു.

സർ തോമസ് ഇവിടെ വിവരിക്കുന്ന വി: തോമസ്, കാൻറർബറി മെത്രാപ്പോലീത്തായായിരുന്ന തോമസ് അ ബേക്കറ്റ് (Thomas a Becket) എന്ന വിശുദ്ധനാണ്. ഹെൻറി അഷ്ടമൻ തോമസിനോടുള്ള ഏതു കാരണത്താൽ വധിച്ചുവോ അതുപോലെയുള്ള ഒരു കാരണത്താൽ ഹെൻറി ഒന്നാമൻ ചെറുക്കന്മാരിനെയും വധിച്ചു. ഈ വിശുദ്ധന്റെ തിരുന്നാളുകളിൽ ഒന്നു ജൂലായി ൭-ാംതീയതിയാണ്.

x പൂധാനങ്ങളായ ചില തിരുന്നാളുകൾ കഴിഞ്ഞാൽ ഏഴു ദിവസത്തെ ആ തിരുന്നാളുകൾ സംബന്ധിച്ചുള്ള ചില വിധികൾ നടന്നുകൊണ്ടു നില്ക്കും. എട്ടാമത്തെ ദിവസത്തിന് അഷ്ടാഹ പുത്തി (Octave) എന്നാണ് പേർ. വി: പത്രോസിന്റെ തിരുന്നാൾ ജൂൺ ൨൯-ാംനാളാണ്; അതിന്റെ അഷ്ടാഹപുത്തി ജൂലായി ൩-ാംനാളാണല്ലോ.

എട്ടാമദ്ധ്യായം

വിധിനടത്തു്.

കൂലായിമാസം ൩-ാം- അതിരാവിലെ സർ തോമസ് പോപ്പ് (Sir Thomas Pope) വന്നു് അന്നു് ഒരു പത്രമണിക്കു മുൻപു് വിധിനടത്തുണ്ടാകുമെന്നു് മോറിനെ അറിയിച്ചു. ഈ വർത്തമാനം തന്നെ അറിയിച്ചതിന്നു് സർ തോമസിന്റെ നേരെ മോർ കൃതജ്ഞത പ്രകാശിപ്പിച്ചു; ഇഹത്തിലും പരത്തിലും രാജാവിനുവേണ്ടി താൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതാണെന്നും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചു. “വധസമയത്തു് നിങ്ങൾ അധികം വാക്കുകൾ പ്രയോഗിക്കരുതെന്നുമാണ് രാജാവിന്റെ കല്പന” എന്നു് അപ്പോൾ സർ തോമസ് പോപ്പ്, മോറിനെ അറിയിച്ചു.

അപ്പോൾ മോർ പറഞ്ഞു: “മിസ്റ്റർ പോപ്പ്! രാജകല്പനയെന്താണെന്നു് മുൻകൂട്ടി എന്നെ അറിയിച്ചതിന്നു് ഞാൻ കൃതജ്ഞനായിരിക്കുന്നു; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ആ സമയം വല്ലതും സംസാരിക്കണമെന്നാണ് ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നതു്; എന്നാൽ തിരുമേനിക്കാകട്ടെ മറ്റൊക്കെങ്കിലുമൊക്കെ വെറുപ്പുവരുന്നതൊന്നും പറയാൻ ഭാവിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. നല്ലവനായ മിസ്റ്റർ പോപ്പ്! ഞാനെന്നപേക്ഷിക്കുന്നു; എന്നെ കഴിച്ചിട്ടന്ന സമയത്തു് എന്റെ മകൾ മാർഗ്ഗററ്റ് സന്നിഹിതയായിരിക്കുന്നതിന്നുവദിക്കാൻ തിരുമേനിയുടെ അടുക്കൽ ഒരു ശുപാർശ ചെയ്യണം.” രാജാവു് ഇതിനു അനുവാദം നൽകിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നുവെന്നു് പോപ്പ പറഞ്ഞു. “എങ്കിൽ

ഞാൻ തിരുമേനിനോടു എത്രമാത്രം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു! എന്റെ ഹിന്ദുമായ ശേഷകൃത്യമെക്കുറിച്ചും തിരുമേനി ദയവായി ആലോചിച്ചിരിക്കുന്നല്ലോ" എന്ന് മോൻ അപ്പോൾ പോപ്പിനോടു പറഞ്ഞു.

മോറിനെ തൃക്കിക്കൊല്ലാനാണല്ലോ ന്യായധിപന്മാർ വിധിച്ചിരുന്നത്. നിമന്മാരും നിന്ദ്യന്മാരുമായ കററക്കാരെയാണ് അക്കാലത്തു തൃക്കിലിട്ടു കൊല്ലാറുണ്ടായിരുന്നത്. ആഭിജാത്യമുള്ളവരും ഗളമേരും ചെയ്ത കൊല്ലുകയുമായിരുന്നു പതിവ്. ന്യായധിപന്മാരുടെ വിധിയെ ഭേദപ്പെടുത്തി മോറിനെ ഗളമേരും ചെയ്ത കൊല്ലുവാൻ ഫറാൻസി ആജ്ഞാപിച്ചിരുന്നു. ക്രൈസ്തവത്തിലുള്ള ഏവം വിധമായ ആദർശങ്ങൾക്കു എന്തു വിലയാണ് നാം കല്പിക്കേണ്ടത്! ഫലിതപ്രിയനായ മോർ ഈ ആദർശത്തിന്റെ ഫലിതത്തെ ആസ്പദിച്ചു. "രാജാവ് ഇതുപോലെയുള്ള ദയ എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ ആരോടെങ്കിലും കാണിക്കുന്നതിനെ ദൈവം തയ്യാറാകട്ടെ! എന്റെ സന്തതിയിൽ ആർക്കും ഇങ്ങനെയുള്ള മാപ്പുകിട്ടാതിരിക്കാൻ ദൈവം അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ!" എന്ന് പറയാതിരിക്കാൻ ആസന്നമൃത്യവായിരുന്നിട്ടും മോറിനു സാധിച്ചില്ല.

ഈ സംഭാഷണത്തിനിടയിൽ സർ തോമസ് പോപ്പു കരഞ്ഞുരുങ്ങി "നല്ലവനായ മിസ്റ്റർ പോപ്പു! സമാഹിതനായിരിക്ക! വ്യസനിക്കേണ്ട; നമ്മൾ തമ്മിൽ ഭരിക്കൽ അഹ്ളാഭത്തോടുകൂടെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വെച്ചു കാണുകയും അവിടെ നമ്മൾ അനന്തകാലം അനന്തത്തിൽ ജീവിച്ചു അന്യോന്യം സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്താൽ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു" എന്നിങ്ങനെ മോൻ പോപ്പിനെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു.

മോറിനെ ട്രെയറിൽ ബന്ധിച്ച കാലത്തു് അദ്ദേഹം അതേ മനസ്സാൽ ദ്രവശാത്രനായിരുന്നു. കാരാഗൃഹവാസത്തിനിടെ കാറിനാകെണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സ് ലവലേശം ക്ഷയിച്ചില്ലെങ്കിലും ശരീരത്തിൽ കൃഷ്ണജീവിതത്തിന്റെ ഫലങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമായിരുന്നു. ആനന്ദാത്മിയും കൃശശാത്രനായിത്തീർന്നിരുന്ന ഒരു മോറാണു് ട്രെയറിൽ നിന്നും വധ്യസ്ഥനത്തേക്കു് നയിക്കപ്പെട്ടതു്. അസാധാരണമായ ഇരു ചരം കാണുന്നതിന്നു് വളരെ ജനങ്ങൾ കൂടിയിരുന്നു. മോർ ചാൻസെല്ലറായിരുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹം ഒരു സ്രീയുടെ വാദത്തിനെതിരായി ഒരു വിധി കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഈ വിധി അന്യായമായിരുന്നു എന്നായിരുന്നു ആ സ്രീയുടെ വിചാരം. തങ്ങളുടെ ഹിതത്തിന്നു് വിപരീതമായി വിധിയുണ്ടായാൽ ന്യായാന്യായവിവേചനം കൂടാതെ അല്ലെങ്കിലും ന്യായാധിപന്മാരിൽ ഭ്രാന്തും ആരോപിക്കുക സാധാരണമാണല്ലോ. ഇത്തരം അല്ലെങ്കിലും മറ്റുള്ളവരെ അവരുടെ ആപദശകളിൽ അവരുടെ ദുഷ്കൃത്യങ്ങൾ എന്നു തങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്ന നന്മകൾ സ്മരിപ്പിക്കുന്നതിൽ കൃതാർത്ഥത നേടുന്നവരുമാണു്. മോറിന്റെ വിധി അന്യായമായിരുന്നുവെന്നു് ആ സ്രീ അൾക്വട്ടത്തിൽനിന്നു് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം അവളുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടു് അവളുടെ കേസ് താൻ നല്ലവണ്ണം ഓർമ്മിക്കുന്നുണ്ടെന്നും താൻ മുൻപെഴുതിയ വിധിതന്നെ അന്നുമെഴുതുമെന്നും അവളോടു പറഞ്ഞു.

മോറിനെ തന്റെ അവസാനശാത്രയിൽ അന്നു് അന്നുകമ്പികളായ ജനങ്ങളുടെയിടയിൽ

കൃത്യമെന്നുവരുമുണ്ടായിരുന്നു. ആത്മഹത്യയ്ക്കുശേഷമേനാ
യിട്ട് വിൻചെസ്റ്ററിൽ (Winchester) ഒരാൾ ഉണ്ടാ
യിരുന്നു. മോറിന്റെ സ്നേഹപൂർവ്വമായ ഉപദേശം
കൊണ്ട് ആ മനുഷ്യൻ ഈ ഭ്രമത്തിൽനിന്ന് മിക്ക
വാറും വിമുക്തനായിരുന്നു. ഇങ്ങനെയിരിക്കുകയിലാണ്
മോർ കാശാഗൃഹത്തിൽ ബദ്ധനായത്. അതിന്റെ
ശേഷം അയാളുടെ ഭാര്യ പിന്നെയും ബദ്ധപ്പെട്ടു
തുടങ്ങി. മോറിനെ വധത്തിനു വിധിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു
കേട്ട് വധ്യസ്ഥാനത്തേക്കുള്ള യാത്രയിലെങ്കിലും അദ്ദേ
ഹത്തെ ഒരു നോക്കു കാണണമെന്നുവെച്ച് ഈ മനു
ഷ്യൻ ലണ്ടനിലെത്തി. മോർ വരുന്നുതുകണ്ട് ഇയാൾ
ജനവിമർദ്ദത്തിൽക്കൂടെ തള്ളിക്കയറി “മിസ്റ്റർ മോർ!
എന്നെ നിങ്ങൾ കാമ്നിക്കുന്നുണ്ടോ? നമ്മുടെ കർത്താ
വിനെ പ്രതി എന്നെ സഹായിക്കണമെന്നു ഞാൻ
പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു. ഞാൻ ചണ്ടത്തെപ്പോലെ തന്നെ കഷ്ട
പ്പെടുന്നു” എന്ന് ഉറക്കെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. മോർ
അയാളുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു “ഞാൻ നിങ്ങളെ നല്ല
വസ്തു കാമ്നിക്കുന്നു. സമാധാനത്തിൽ പോയി എനി
ക്കുവേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുക; ഞാൻ നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി
പ്രാർത്ഥിക്കാതെയിരിക്കുകയില്ല” എന്നയാളോടു പറഞ്ഞു.
അതിൽ പിന്നീട് അയാളുടെ മരണംവരെ അയാൾക്ക്
ആ ഉപദ്രവം ഉണ്ടായുമില്ല.

കൊലത്തട്ട് ബലമില്ലാത്തതും ഇളക്കമുള്ളതും
യിരുന്നു. അതിന്റെ കോവണി കയറാൻ
പോൾ മോർ തന്നെ നയിച്ചിരുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ
പറഞ്ഞു: “എന്നെ സൂക്ഷിച്ചു കയറേണ്ടതെ

വരുന്ന കാര്യം ഞാൻ തന്നെ നോക്കിക്കൊള്ളാം." എല്ലാവരും രാജാവിനു വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കണമെന്ന് കൊലത്തട്ടിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ജനക്കൂട്ടത്തോടു പലേശ്ചിച്ചു. അതിന്റെ ശേഷം അദ്ദേഹം ചില പ്രാർത്ഥനകൾ കഴിച്ചു. "രാജാവിന്റെ രാജഭക്തിയുള്ള നല്ല ഭൃത്യനാണെങ്കിലും ഒന്നമതായി ഭൈരത്തിന്റെ ഭൃത്യനായി താൻ മരിക്കണമെന്നു പ്രസ്താവിച്ചു. താൻ മരണമറിയിക്കുന്നത് അവർക്കു വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതുപോലെ അവർ തന്നിക്കുവേണ്ടി ഈ ലോകത്തിലിരുന്ന പ്രാർത്ഥിക്കണമെന്ന് ചുറ്റും നിന്ന സ്നേഹിതന്മാരോടു യാചിച്ചു. അതിന്റെ ശേഷം ഒരു കൈലേസുകൊണ്ട് മുമ്പം മറച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം വധകാഷ്ടത്തിൽ നിവർത്തിക്കുന്നു. രാജാവിനോടു യാതൊരു അപരാധവും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത തന്റെ താടിമീതെ താൻ മാറ്റിയതിനു മേലേ വെട്ടാവൂ എന്ന് അദ്ദേഹം ഫലിതമായിട്ട് വധകത്താവിനോടു് അഭ്യർത്ഥിച്ചു. വധകൻ അവന്റെ കൃത്യം നിവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തു.

സർ തോമസ് മോറിന്റെമേൽ വിധി നടത്തിയിരിക്കണമെന്നുള്ള റിപ്പോർട്ടു കിട്ടിയപ്പോൾ ഫെൻറി ആൻബോളിനുമായി ചീട്ടുകളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. "നീയാണീ ആളിന്റെ മരണത്തിനു കാരണം" എന്ന് അപ്പോൾ ഫെൻറി അവളോടു പറഞ്ഞു.

ഗളമേദം ചെയ്തു വധിക്കപ്പെടുന്നവരുടെ ശിരസ്സുകൾ കുന്തങ്ങളിൽ കുത്തി സകലർക്കും മാതൃകാപാഠമായിരിക്കുന്നതിനായി ലണ്ടൻപാലത്തിൽ നാട്ടിനിത്തുകയും ചെയ്തു പതിവായിരുന്നു. മോറിനെ വധിക്കുന്നതിനാണ് ഫിഷറിന്റെ തല ഈ പതിവിൻപ്രകാരം പാലത്തിൽ ശുദ്ധാഭോധിതമായി നില്ക്കുക.

നായിരുന്നു. ദണ്ഡാധികാരികൾ ആ തല ആറ്റിലേക്കെറിഞ്ഞിട്ട് ആ ശുദ്ധത്തിൽത്തന്നെയാണ് മോറിന്റെ തലയും കുത്തി നിൽക്കിയിട്ട്. തല ആറ്റിലേക്കെറിഞ്ഞുകൊടുത്തു തീർത്തിയപ്പോൾ തല സൂക്ഷിപ്പുകാരന് കൈക്കൊണ്ടുകൊടുത്ത് മാർഗ്ഗരേഖ അതു രഹസ്യമായിട്ടു അവാനാടു വാങ്ങിച്ചു. കാൻറർബറിയിൽ ഒരു ദേവാലയത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതും റോപ്പർ കുടുംബം വകയായിരുന്നതുമായ ഒരു ശവകുടീരത്തിൽ ഒരു പെട്ടിയിൽ വെച്ചു സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന തല തോമസ് മോറിന്റെതാണെന്നാണ് വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരം കഴിച്ചിട്ടില്ലാത്തതും ഒരു വരിലുള്ള ശുദ്ധലാബലനായ * വി. പത്രോസിന്റെ ദേവാലയത്തിലായിരുന്നു. കുറെ കാലം കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷം മോറിന്റെ ശരീരാവശേഷങ്ങൾ ഇവിടെനിന്നും ചെൽസിയിലെ ഇടവകപ്പള്ളിയിലേക്കു മാറ്റപ്പെട്ടു എന്ന് ഐതിഹ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ പുരാതനജ്ഞാനമടങ്ങിയതിൽ ഇതിനെക്കുറിച്ച് അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ട്. ഫിഷറും മോറും വിശുദ്ധന്മാരാണെന്ന് കത്തോലിക്കാസഭ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ അവരുടെ ശരീരാവശേഷങ്ങൾ എവിടെയെല്ലാമാണെന്നുള്ളതിനെക്കുറിച്ച് ഉൽസാഹവ്യമായ ഗവേഷണം നടക്കുന്നുണ്ട്.

* വി. പത്രോസ് ചങ്ങലകളാൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട് പാറ ഗുഹയിൽ അമർച്ചയിന്റെ നൂ മരകമായിട്ടുള്ള പള്ളി ഒരു കരോളത്തിലെ പള്ളിക്ക് ഈ പ്രതിരോധിരിക്കുന്നു.

ഒൻപതാമദ്ധ്യായം

സർ തോമസ് മോറിന്റെ സാഹിത്യകൃതികൾ.

തോമസ് മോറിന്റെ പേരു കേട്ടാൽ സാഹിത്യ ചരിത്രജ്ഞന്മാരുടെ മനസ്സിൽ ആദ്യമുദിക്കുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ “യൂട്ടോപ്പിയാ” (Utopia) എന്ന കൃതിയാണ്. എന്നാൽ ഇത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗദ്യങ്ങളായ കൃതികളിൽ ഒന്നല്ല. അദ്ദേഹം കളിയാടിച്ച് വിനോദാർത്ഥം എഴുതിയ ഒരു ഗ്രന്ഥമാണിത്. അതിലെ ആശയങ്ങളുടെ അസാധാരണതയും നവീനതയും കൊണ്ടാണ് ആ കൃതി പ്രസിദ്ധമായിത്തീർന്നത്. “യൂട്ടോപ്പിയാ” എന്ന സംജ്ഞ ഒരു ഗ്രീക്കുശബ്ദമാണ്; അതിന്റെ യഥാർത്ഥം “അസ്ഥലം” എന്നാണ്. സമ്രാജ്യത്തിൽ യൂട്ടോപ്പിയാ എന്നൊരു ദ്വീപുണ്ടെന്നു സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ട് ആ ദ്വീപിലെ ജനതയുടെ ആചാരങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസരീതി, രാജഭരണരീതി, തത്വശാസ്ത്രം, മതം ഇत्याദികളെ തോമസ് മോർ വർണ്ണിക്കുന്നു. അങ്ങനെയൊരു സ്ഥലം സാക്ഷാല്പിപ്പാത്തതുകൊണ്ടാണ് അസ്ഥലം എന്നർത്ഥം വരുന്ന യൂട്ടോപ്പിയാ എന്ന സംജ്ഞ മോർ അതിനു കൊടുത്തിരിക്കുന്നത്.

യൂട്ടോപ്പിയായിൽ പ്രകാശിതങ്ങളായിരിക്കുന്ന മോറിന്റെ ആദ്യങ്ങളായിരുന്നു അദ്ദേഹം എഴുതിയതെന്നു കരുതിയിരുന്നെങ്കിൽ ചണ്ഡീതന്മാരുടെയിട

യിൽ വിവരമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. വാദവിഷയമായി ആ കൃതിയിലുള്ള ആശയങ്ങൾ അയ്യെണ്ണമാണ്. ഇവയിൽ ഒന്നാമത്തെത് പെരുന്തസ്വവാദമാണ്; എന്നു പറഞ്ഞാൽ നാട്ടിലുള്ള സ്വത്തെയും സകല പെരുന്താരുടെയും മാനേനുള്ള വാദം. യൂട്ടോപ്പിയായിലെ വ്യക്തികൾക്ക് പ്രത്യേകം സ്വത്തില്ലായ്കയും; സ്വത്തെയും പൊതുവായിരുന്നു. ഈ വാദത്തിനാണല്ലോ ഇപ്പോൾ കൊമ്യൂണിസം എന്നു പേരുള്ളത്; ഇതാണല്ലോ ഇപ്പോൾ റഷ്യായിൽ ഭരണാധികാരികൾ പ്രായോഗികമാക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്ന ആദർശം.

ണ്ടാമതായി, തത്വശാസ്ത്രത്തിൽ യൂട്ടോപ്പിയാക്കാർ സുഖവാദികളായിരുന്നു. മനുഷ്യരുടെ പ്രയത്നങ്ങളുടെയെല്ലാം ലക്ഷ്യം ഭൗതികസുഖമാണെന്നാണ് ഈ വാദം. ഇത് ഒരുവക ചാർവാക്താപം അല്ലെങ്കിൽ നാസ്തികത്വമാണെന്നു പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. യൂട്ടോപ്പിയായിൽ വിവാഹമോചനം അംഗീകൃതമായിരുന്നുവെന്നുള്ളതാണ് ആ കൃതിയിലുള്ള മൂന്നാമത്തെ ആദർശവിശേഷം. അസാധാരണങ്ങളാൽ ബാധിതരായവർ ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നതിന്നു യൂട്ടോപ്പിയായിൽ വിരോധമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ ദൈവമുണ്ടെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നെങ്കിലും ശ്രീതികളിൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. ദൈവം മനുഷ്യരുടെ കാര്യങ്ങളിൽ ഉത്സുകനല്ലെന്നും തന്മൂലം ശ്രീതികൾ വഴിയായി തന്റെ രാമിനും മനുഷ്യനും അറിയിച്ചിട്ടില്ലെന്നുമാണ് ഈ വാദത്തിന്റെ

ഈ ആശയങ്ങളെല്ലാം ക്രിസ്ത്യാദർശത്തിൽ പരിതവും പാഷണ്ഡികവുമാണ്. ക്രിസ്ത്യാദർശം

സ്ഥിരപ്രതനായിരുന്ന തോമസ് മോർ ഏകാധിപതിയെ
 ഉയർത്തുകയും അനുകരണീയങ്ങളെ അഭി
 പ്രായത്തോടുകൂടെയാണോ യുക്താപ്തിയായി അവയെ
 പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നത്? അല്ലെന്ന് അദ്ദേഹ
 ത്തിന്റെ സ്വഭാവവും ജീവിതവും പ്രഖ്യാപനം
 ചെയ്യുന്നു. ഉദാഹരണമായിട്ട് വിവാഹമോചന
 മെട്രിക്കും. ഫെൻറിയുടെ വിവാഹമോചനം സ്വീക
 രിക്കണമെന്ന സമ്മതിക്കാരെ വധത്തെ വരിച്ചവൻ
 വിവാഹമോചനത്തെ ഒരു ആദർശമായി കരുതിയിര
 ന്നതാണ് എങ്ങനെ നമുക്കു വിശ്വസിക്കാം. ഫലിത
 പ്രിയനായിരുന്ന തോമസ് മോറിന്റെ മഹാഫലിത
 മായിരുന്നു യുക്താപ്തിയാ.

തോമസ് മോർ സ്വഭാവ സാഹിത്യപ്രണയിയും
 സാഹിത്യരചനയിൽ വ്യാപൃതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹ
 ത്തിന്റെ ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ ലത്തീനിലും ഇംഗ്ലീ
 ഷിലും അനവധി പദ്യങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. തന്റെ
 മനസ്സിൽ ഉദിക്കുന്ന വിചാരങ്ങളെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്
 അദ്ദേഹത്തിനാനന്ദകരമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സർവ്വഭാ
 വധ്യാശുത്തിൽ കിടക്കുമ്പോൾ പോലും-ഫലിതക്കു
 രനായിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ
 അധികവും ആദ്ധ്യാത്മികവിഷയങ്ങളെ അധികരിച്ചാ
 യിരുന്നു. യുക്താപ്തിയാ മഴിച്ചു രണ്ടോ മൂന്നോ കൃതികൾ
 എഴുതി ആധിപതിയെ തികച്ചു വിധിയെ പ്രതിപാദിക്ക
 ്കളെ.

അദ്ദേഹത്തെയുള്ള കൃതികളിൽ മുന്നായിരുന്നു
 കൃതിയന്റെ ജീവചരിത്രം. ഈ കൃതി

തൃക്കുടിയിൽ മോറിനു മറ്റുതുവയസ്സാകുന്നതിനു മുമ്പാ
യിരുന്നുവെങ്കിലും അദ്ദേഹമതു പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടില്ലാ.
ഈ ജീവചരിത്രം എഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ലത്തീനിലും
ഇംഗ്ലീഷിലുമാണ്. ഒരു കൃതി തന്നെ രണ്ടു ഭാഷകളിൽ
അദ്ദേഹം എഴുതിയിരിക്കുന്നത് എന്തിനാണെന്ന്
നിർണ്ണയിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ലത്തീൻപ്രതി കർട്ടി
നാൾ മോർട്ടൺ, ഇംഗ്ലീഷ് മോറും എഴുതിയതായി
രിക്കണമെന്ന് ചില വിമർശകന്മാർ പറയുന്നു. കർട്ടി
നാൾ മോർട്ടൺ, റിച്ചാർഡ് തുതീയറോട് നേരിട്ട
പരിചയമുള്ള ആളായിരുന്നുവല്ലോ. ഇംഗ്ലണ്ടിനു പുറ
ത്തുള്ള യൂറോപ്പിലെ മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലും പ്രചാരം
ലഭിക്കണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി ലത്തീനിലും മോർ
തന്നെ എഴുതിയതാണെന്നും മറ്റും അക്കാലത്തു യൂറോ
പ്പിലെല്ലാം പ്രചാരം ലഭിക്കേണ്ട പുസ്തകങ്ങൾ ലത്തീൻ
ഭാഷയിലാണ് എഴുതപ്പെട്ടിരുന്നത്. യൂറോപ്പിയാ
തന്നെ ലത്തീൻഭാഷയിലാണ്. ലത്തീനായിരുന്നു
ആ കാലത്തെ പണ്ഡിതഭാഷ.

ആധിഭൗതികമായ മറ്റൊരാളു കൃതിയായിരുന്നു
മോറിന്റെ “ആത്മസാധൂകരണം” (Apologia) എന്ന
കൃതി. മോറിന്റെ ചില വിരോധികൾ അദ്ദേഹത്തിൽ
ആരോപിച്ചിരുന്ന ഭാഷങ്ങൾക്കു് ഒരു പ്രത്യാഖ്യാന
മായിരുന്നു ഈ കൃതി.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികകൃതികളിൽ
മസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നത് “നാലു അന്ത്യപദങ്ങൾ”
(The Four Last Things) എന്ന ഗ്രന്ഥമാണ്.
ഈ കൃതി ഭൗതികജീവിതത്തിന്റെ

പാരത്രികജീവിതത്തിന്റെ ശാശ്വതത്വവുമാണ് ഈ കൃതിയുടെ വിഷയം. ഇതുപോലെയൊരു ആദ്ധ്യാത്മിക കൃതിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം തന്റെ കിടക്കപ്പോൾ എഴുതിയ “പിഡയ്ക്കെതിരായ ആശ്വാസത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സംഭാഷണം” (Dialogue of Comfort against Tribulation) എന്ന കൃതി.

തോമസ് മോറിന്റെ ജീവിതകാലത്താണ് ലൂതറൻ വീക്ഷണത്തിന്റെ (Reformation) ഉത്ഭവം. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ പണ്ഡിതനും ഭക്തനും ലേഖനപ്രിയനുമായ ഒരുവൻ അതിന്റെ ആവർത്തങ്ങളിൽ പെട്ടിരിക്കണമെന്നു നമുക്കു ധിക്കാരമില്ല. “ഭൃത്തറിനമുപടി” (Responsio ad Lutherum) എന്ന ഗ്രന്ഥമാണ് ഈ സംഗതിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ കൃതി. റിൻഡെയ്ൽ (Tyndale) ബാർനസ് (Barnes) മുതലായ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ആവിർഭവിച്ച നവീകാരികളുടെ വാദങ്ങൾക്കെതിരായും അദ്ദേഹം ലഘുലേഖകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

തോമസ് മോറിന്റെ ബുദ്ധിയുടെ വ്യാപാരങ്ങളെ പരിഗണിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം പലർക്കും അയച്ചിട്ടുള്ള അനവധി ലേഖനങ്ങളും ഗണനീയങ്ങളാണ്.

305